Prèkè

ARMigoe

Amigoe

101STE JAARGANG — NO.: 261

VRIJDAG 9 NOVEMBER 1984

VANDAAG

DRS BART BREDERO
...witte olifanten...

Nieuws in vogelvlucht

MANILLA — President Marcos heeft in 6 Filippijnse provincies de noodtoestand afgekondigd na de tyfoonramp waarbij wellicht 1000 doden zijn gevallen. De Agnes trof het gebied waar amper 2 maanden geleden door tyfoon Ike 1024 doden zijn gevallen en 1.147 vermisten. Doordat een veerboot is gezonken is het aantal doden van Agnes al 439; er worden 200 mensen vermist. Landmacht, luchtmacht en marine zijn ingezet bij het reddingswerk. Het aantal daklozen bedraagt een half miljoen.

BEIROET — De hevigste gevechten sinds maanden zijn er in Beiroet uitgebroken bij de groene lijn tussen Islamitische en christelijke milities. In de nacht werd er een bestand in acht genomen maar vanmorgen werd de strijd hervat. Waarom dit gebeurt is niet bekend. Scholen en veel zaken in west Beiroet moesten vanmorgen hun poorten sluiten omdat kinderen en personeel niet verschenen.

WASHINGTON — De SU heeft interesse getoond in een VS-voorstel over wapenoverleg, aldus de Washington Post. Moskou informeerde hoe een en ander in zijn werk zou gaan doordat Reagan sprak over overkoepelend overleg waarbij men alle kwesties van wapenbeheersing samen zou bespreken om te kijken of er akkoorden kunnen komen.

NEW DELHI — Tienduizenden Sikhs hebben gisteren hun godsdienstig feest op ingetogen wijze kunnen vieren in India. Het leger was achter de hand gehouden om eventueel in te grijpen. In New Delhi en elders waren er geen incidenten. President Zail Singh woonde in de New Delhi-tempel de plechtigheid bij. In yeel tempels kwamen ook Hindoes samen met Sikhs om voor vrede te bidden.

WARSCHAU — De Poolse partijen regeringsleider generaal Jaruzelski brengt vandaag een eendags bezoek aan Hongarije. Hij is uitgenodigd door zijn collega Janos Kadar.

FRANKFORT — Oost Duitsland heeft 76 politieke gevangenen onder wie vredesactivisten vrijgelaten die daarna naar West Duitsland konden uitwijken. Aldus een Mensenrechten-organisatie. Verder is Bonn meegedeeld dat dit jaar nog enige duizenden DDR-burgers naar West Duitsland mogen vertrekken.

WENEN — Oostenrijk heeft bij Tsjecho Slowakije geprotesteerd tegen het neerschieten van een vluchteling en noemde dit een ernstige grensschending. Wenen verwacht dat degene die geschoten heeft gestraft wordt. De man probeerde illegaal de grens over te steken maar het schieten had plaats toen hij op Oostenrijks gebied was.

WELLINGTON — Nieuw Zeeland verhoogt zijn belastingen drastisch, maar -eerlijk- aldus de regering. Het enorme begrotingstekort moet worden teruggedrongen. De regering riep het land tot economisch rampgebied uit.

JERUZALEM — Israel onderhandelt met een aantal landen over de aankoop van een kernreactor voor opwekking van stroom. Op korte termijn valt de beslissing, maar men wilde geen namen noemen.

BONN — Bonn acht de tijd rijp voor een top-ontmoeting tussen Reagan en Tsjernenko. Mogelijk is 85 het jaar van de nieuwe kansen, aldus bondskanselier Kohl. Het onderlinge wantrouwen moet verminderd worden.

JOHANNESBURG — De veiligheidspolitie heeft de kantoren doorzocht van het Verenigd Democratisch Front UDF. Documenten en bestanden werden doorzocht. Het UDF waarbij tientallen organisaties zijn aangesloten wordt verweten aan te zetten tot een revolutionair klimaat. Er zijn 5 UDF-activisten aangehouden. Bij het UDF spreekt men over intimidatie.

MOSKOU — De SU heeft voor het eerst olie aangeboord in zijn part van de Oostzee, op een diepte van 2800 meter. Het is olie van goede kwaliteit. Men moet nog de omvang van de reserve bepalen.

BONN — Het militair gebruik van de ruimte en het belang daarvan voor Europa komt aan de orde op de volgende ministersvergadering van de Westeuropese unie, aldus min. Genscher.

TEL AVIV — Het overleg tussen Israel en Libanon over Israels terugtrekking uit Libanon wordt maandag vervolgd. Gisteren kwam men voor het eerst bijeen onder auspicien van de VN.

REAGAN: ALS CONGRES TEGENSTRIBBELT

Peronistisch CGT maant regering tot spoed

Onrust aan arbeidsfront in Argentinië

BUENOS AIRES — Op het arbeidsfront in Argentinie is de onrust de laatste dagen toegenomen. Een spoorwegstaking veroorzaakte donderdag veel ongemak en een plotseling afgekondigde staking van buschauffeurs maakte de chaos compleet. Het Peronistische vakverbond CGT heeft de regering gewaarschuwd dat het hoog tijd is om met een economisch programma voor de draad te komen. Het CGT lijkt ongeduldig te worden waarbij de mogelijkheid van grotere acties niet uitgesloten geacht moet worden.

Het hele spoorwegwezen van Argentinie kwam donderdag tot stilstand door een staking van vier afzonderlijke vakbonden van spoorwegwerkers. De staking van de buschauffeurs werd voor 24 uur afgekondigd door de Union Tranviarios Automotor, waarin de buschauffeurs vertegenwoordigd zijn. In de loop van de morgen werd het autobusverkeer inderdaad minder, maar de metro functioneerde nagenoeg normaal. Het personeel daarvan is ook bij de UTA aangesloten. Het resultaat van deze acties was dat er chaos ontstond omdat velen hun werk niet konden bereiken zodat bedrijven met tekort aan personeel kampten. In beide gevallen was de staking het gevolg van het feit dat de partijen niet binnen de voorgeschreven tijd een oplossing konden vinden voor hun salaris- an andere problemen. Door het ministerie van Arbeid is namelijk een bepaalde periode voorgeschreven voor -verplichte verzoening- zoals het heet. Bij de spoorwegen en bij de busmaatschappijen kwam men in de voorgeschreven tijd niet tot een akkoord tussen de bonden en de werkgevers.

De regering van president Raul Alfonsin probeert sociale conflicten te voorkomen via het zogenaamde harmoniemodel waarbij de werkgevers, de vakbonden en de regering tot een overeenkomst proberen te komen voor elke bedrijfstak en op centraal niveau tot een economisch noodplan. Het overleg hierover gaat nog steeds door.

Alle drie de partijen bij dit overleg beweren steeds weer dat zij hieraan bij willen dragen, maar in werkelijkheid blijkt het heel moeilijk om tot concrete resultaten te komen. Het CGT beschuldigt ondertussen de president ervan dat er eigenlijk helemaal geen plan bestaat en dat er ook geen plan in de maak is. Het CGT zegt bereid te zijn tot een akkoord te komen voor de verschillende productie-sectoren. Maar we kunnen niet ten eeuwige dage blijven wachten, aldus het CGT. Indien het niet anders kan dan moet er maar een akkoord komen voor bepaalde bedrijfstakken zonder dat de werkgever of de overheid meedoet.

Het CGT heeft ondertussen laten weten dat het tijd wordt dat de regering Alfonsin met een algemeen economisch plan voor de dag komt. De waarschuwing is in het regeringscentrum begrepen. De pas benoemde minister van Arbeid Hugo Barrionuevo heeft de vier secretarissen van het CGT uitgenodigd voor overleg. De nieuwe minister is afkomstig uit vakbondskringen. Het CGT zelf wordt sterk beinvloed door de Peronisten die in oppositie zijn tegen het bewind van de Radikaal Alfonsin.

Leger Brazilië aanvaardt ook oppositie-president

RIO DE JANEIRO — De Braziliaanse legerleiding accepteert iedere president die gekozen wordt, ook wanneer Tancredo Neves van de oppositie wordt gekozen, zal dit gebeuren. Het hoofd van de generale staf generaal Waldir Vasconcellos gaf deze verzekering. Wie wint, zal heel gewoon in functie treden, zoals de grondwet voorschrijft, aldus de Braziliaanse generaal. Neves is de kandidaat van de oppositie en maakt de meeste kans bij de indirecte verkiezing op 15 januari als de winnaar uit de bus te komen. De kandidaat van de regeringspartij is Paulo Maluf. Hij wordt gesteund door het leger, maar als er zich geen wonder voordoet maakt hij geen enkele kans. Een deel der regeringspartij is namelijk voor deze gelegenheid naar de oppositie overgelopen.

President ''slechts voldaan'' over stembusuitslag met opkomst van 52,9 procent

Reagan: als congres tegenstribbelt richt ik me rechtstreeks tot volk

WASHINGTON — President Ronald Reagan heeft aangekondigd zich direct tot het Amerikaanse volk te zullen richten wanneer het congres hem obstakels op zijn weg legt met de door hem noodzakelijk geachte wetgeving. Over de uitslag van de verkiezing toonde Reagan zich slechts voldaan.

Uit de uitslag maakte Reagan op dat de bevolking heel duidelijk zijn goedkeuring heeft uitgesproken voor -wat we aan het doen zijn-. Ook heeft het kiezersvolk zich gunstig uitgesproken over het feit dat de zaken inderdaad verbeterd zijn, dat de economie met een expansie bezig is en hiermee gaan we verder. Indien het nodig is om voor de goedkeuring door het congres rechtstreeks naar het volk te gaan dan zal dat gebeuren, aldus Reagan. Ondanks de grote zege welke hem ten deel was gevallen heeft de Republikeinse partij in de senaat twee zetels verspeeld, maar men bleef daar wel in de meerderheid. In het Huis van Afgevaardigden heeft men het doel om twintig of meer zetels te winnen niet kunnen realiseren. Een dergelijke winst was nodig geweest om bepaalde wetten door het congres te krijgen, waarbij de Republikeinen een gelegenheidsverbond zouden kunnen aangaan met conservatieve Democraten. De president toonde zich op deze korte persconferentie geirriteerd en ongeduldig. Hij zat op zijn horloge te kijken en voorkwam dat een journalist een tweede vraag stelde. Hij brak ook met de gewoonte welke bij dit soort persconferenties bestaat dat de oudste journalist de bijeenkomst beeindigt en de president daarbij toespreekt. Reagan maakte er zelf een einde aan nadat hij eerst had geweigerd op vragen te antwoorden.

Bij de dinsdag gehouden verkiezingen heeft iets meer dan de helft van de Amerikanen van zijn stemrecht gebruik gemaakt: zo'n 92 miljoen oftewel 52,9 procent stemmen. Pas bij het slot van de officiele telling kan vastgesteld worden of er inderdaad meer mensen zijn gaan stemmen dan bij vorige gelegenheden het geval was. Het percentage is een toename met 0,30 procent ten opzichte van de verkiezingen in 1980. Het is de eerste stijging sinds de daling zich inzette na de presidentsverkiezing waarbij John Kennedy met neuslengte won van Richard Nixon. De opkomst zou groter geweest zijn als de grote tv-maatschappijen niet zo vroeg met hun prognose gekomen waren waarbij de overwinning aan Reagan werd toegekend en gesproken werd van een overweldigende meerderheid. Toen werd er in het westen van de VS nog volop gestemd en besloten veel mensen niet meer te gaan stemmen. Voorlopig ziet het er naar uit dat er in 29 staten minder kiezers waren, in twintig staten nam het aantal toe en in het Columbia-district en Illinois is dit nog onzeker.

Met alle stembureaus geteld kwam men uit op 39.930.923 stemmen voor Walter Mondale oftewel 41 procent en op 54.428.357 stemmen voor Reagan oftewel 59 procent. Reagan veroverde in 49 staten 525 kiesmannen terwijl er voor zijn keuze 270 nodig waren. Mondale kwam uit op dertien. Wat het congres- en de gouverneursverkiezingen betreft is men nog niet uitgeteld. De Republikeinen zijn in het Huis van Afgevaardigden vijftien man vooruit gegaan en wel van 168 in de oude samenstelling tot 183 in de nieuwe samenstelling. De Democraten zakten van 267 naar 252. Over drie zetels bestaat nog onduidelijkheid. In de senaat gingen de Democraten volgens de onvolledige telling vooruit van 45 naar 47 en moesten de Republikeinen twee zetels inleveren en komt men van 55 op 53 terecht. Bij de gouverneurs gaan de Republikeinen waarschijnlijk er één vooruit: van vijftien naar zestien en de Democraten gaan achteruit van 35 naar 34.

Politie slaags met Dominicaanse studenten

SANTO DOMINGO — Tussen politie en studenten van de Autonome universiteit van de Dominicaanse Republiek is het de laatste dagen verschillende keren tot een treffen gekomen. De studenten van de grootste Dominicaanse instelling van openbaar onderwijs met ruim 70.000 ingeschrevenen protesteren tegen de beperkingen op de begroting en ook tegen het regeringsoverleg met de internationale banken. De politie treedt op met gebruikmaking van traangasgranaten. De ongeregeldheden doen zich bij de campus van de universiteit voor. Er wordt geen melding gemaakt van gewonden. Volgens de politie gaat het om linkse studenten. Deze willen niets weten van de voorwaarden welke het Internationaal Monetair Fonds verbindt aan eventuele hulpverlening aan de Dominicaanse economie en met betrekking tot de schuldenkwestie van dit land. Als gevolg van de moeilijke situatie is de begroting voor de universiteit nagenoeg gehalveerd.

Managua weer naar VR

Rusland stelt VS gerust over lading Sovjet-boot

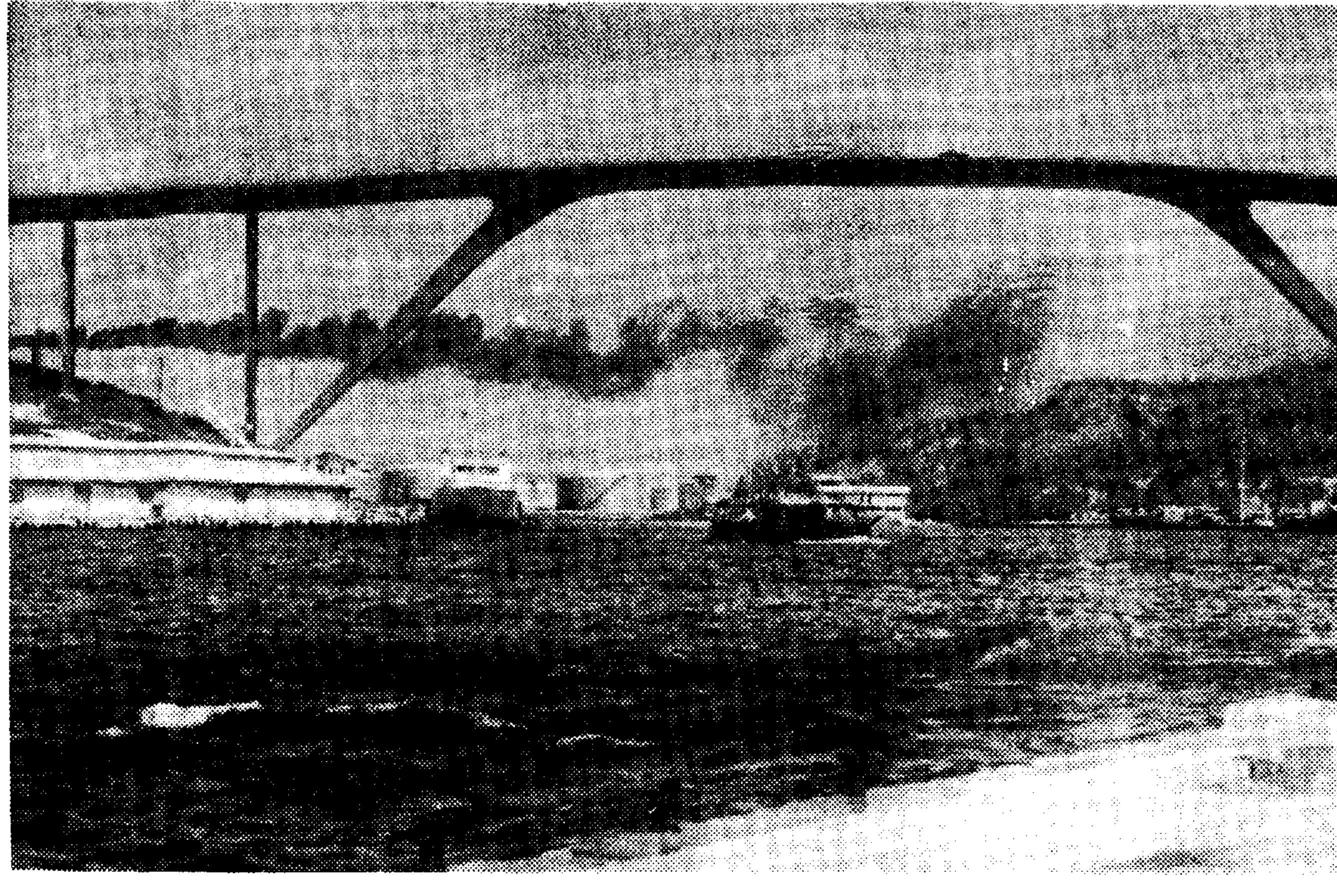
MANAGUA — De Nicaraguaanse regering heeft donderdagavond om een spoedzitting van de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties gevraagd wegens de "toenemende agressie" van de Verenigde Staten tegen Nicaragua. Dit heeft de Nicaraguaanse minister van Buitenlandse zaken, Miguel d'Escoto, in Managua gezegd. Nicaragua's verzoek om een spoedzitting komt op een moment van grote spanningen in Managua, waar de Sandinistische leiders meerdere malen hebben gewaarschuwd voor een "ophanden zijnde invasie door Amerikaanse troepen".

Nicaragua besloot ook 20.000 jongeren te mobiliseren voor de verdediging van Managua. Dit met het oog op het "ophanden zijnde" van een invasie door de VS.

De Tsjechoslowaakse premier, Lubomir Strougal, verklaarde in Mexico City op een persconferentie tijdens zijn officiële bezoek aan Mexico te hebben vernomen dat woensdag vier hefschroefvliegtuigen uit het Sovjet- vrachtschip waren geladen. Met nadruk zei hij dat het niet om Migs ging, zoals de VS beweren.

De Sovjet- Unie zou de VS intussen de verzekering hebben gegeven dat zij zich geen enkele zorgen hoeven te maken over de lading van het schip. Het onafhankelijke Britse tv- station ITN meldde donderdagavond dat dit was geschied via de Sovjet- ambassadeur in Washington, Anatoli Dobrynin. Deze zou het Amerikaanse ministerie van Buitenlandse zaken hebben gebeld om mee te delen dat zich aan boord van het schip "niets bevindt om U zorgen over te maken". Aldus de ITN- correspondent in Washington.

De jongeren — meesten studenten — in Nicaragua zouden oorspronkelijk moeten gaan helpen bij het binnenhalen van de koffie- oogst als voornaamste exportprodukt van het land, maar "de Sandinisten verliezen liever de koffie- oogst dan hun vaderland", aldus de Nicaraguaanse minister van Landbouwhervorming, Jaime Wheelock. Terwijl Wheelock donderdagavond sprak tot een menigte die eigenlijk was bijeengekomen om afscheid te nemen van de jongeren voor hun vertrek naar de koffie- oogst, ontstond paniek in vijf steden. Dit kwam doordat een vermoedelijk Amerikaans verkenningsvliegtuig met luide knallen door de geluidsbarrière ging. Mensen renden de straten op. Zij dachten dat het een Amerikaanse aanval op Nicaragua was om Migs te vernietigen die in het land zijn aangevoerd, althans naar het zeggen van Washington.

WILLEMSTAD — In plaats van de gebruikelijke noord- oostenwind, ervaren de Benedenwindse eilanden al ruim een week een flinke wind uit westelijke richting. Dat kan op Curaçao alleen al aan de rook- kolommen van de Shell- raffinaderij duidelijk worden gezien. Voor de wijken, die normaliter "onder" de Shell- rook vallen, betekent dit een tijdelijke verlichting van de overlast die zij van de rook ondervinden. Wijken die deze overlast doorgaans alleen van "horen zeggen" kennen, kunnen hier nu eindelijk zelf eens een oordeel over vormen.

Manilla: derde hotelbrand in twee weken

MANILLA — Voor de derde keer binnen twee weken heeft zich op de Filippijnen een hotelbrand voorgedaan. Bij de derde brand vielen zeven doden en dertien gewonden. In het acht verdiepingen-hoge Las Palmas-hotel brak de brand in de nachtelijke uren uit als gevolg van nog niet opgehelderde oorzaken. Las Palmas ligt niet ver van het Ambassador-hotel dat op 1 november in vlammen opging, waarbij tien doden vielen. Op 24 oktober vielen er 23 doden in Baguino toen Hotel Pines afbrandde.

Westduitse ambassades bezet door Oostduitsers

WARSCHAU — De Westduitse ambassades in Warschau en Boekarest zijn door Oostduitsers bezet die op deze manier de toestemming willen afdwingen om naar West Duitsland te kunnen gaan. In de Westduitse ambassade in Praag zitten al ruim zes weken zo'n 150 Oostduitsers. In de ambassade in Boekarest zitten elf Oostduitsers. Het is niet bekend hoe lang men de ambassades in Warschau en Boekarest al bezet houdt.

Dollar iets beter

AMSTERDAM — De dollar ging vanmorgen bij de eerste operaties op de wisselmarkten weer wat vooruit in vergelijking met de slotkoers van donderdagmiddag. Dit was het geval met de Franse en Zwitserse franc, de Mark, de lire en de Canadese dollar. De enige uitzondering was de Nederlandse gulden. Gistermiddag noteerde de dollar 3,32 gulden terwijl hij vanmorgen uitkwam op 3,31925 gulden.

AMMAN — De Palestijnse leider Abu Nidal blijkt op 20 oktober al overleden te zijn in Amman en is in Irak begraven in aanwezigheid van zijn familie. Berichten uit Londen over zijn dood werden gisteren eerst ontkend door Al-Fatah. Hij is het laatste half jaar verlamd geweest.

Regering Bolivia geeft journalisten verdubbeling salaris

LA PAZ — De Boliviaanse regering heeft zijn fiat gegeven aan een salarisverhoging van ruim honderd procent aan de journalisten van heel Bolivia. Daarnaast werden ook aanzienlijke verbeteringen aangebracht in hun sociale voorzieningen en werden zij ook officieel -ingeschaald-. Ook werd een ancienniteitstoelage gecreeerd. Dit alles gebeurde nadat de journalisten-organisatie de alarmtoestand had afgekondigd om de afronding van dit stuk wetgeving zo lang op zich liet wachten. Dit sorteerde meteen effect.

Egyptische BOEREN zijn nog steeds erg geïnteresseerd in kamelen. Op de wekelijkse kamelenmarkt in Cairo bekijken de kopers kritisch het aanbod. De dieren lopen op drie poten, een is er vastgebonden om te voorkomen dat de kamelen weglopen. Handelaren brengen de dieren met de trein vanuit Soedan naar Aswan. In een karavaan trekken de kamelen door de woestijn naar Cairo.

*****

EEN WERKNEMER van een Amerikaans autobedrijf die gisteren een auto ging ophalen op een vliegveld bij San Francisco, moet zich even de gelukkigste man van de wereld hebben gevoeld. In de wagen die er al sinds 1 oktober stond, lag een grote hoeveelheid gouden munten, staven platina en bankbiljetten. Totale waarde ongeveer twintig miljoen gulden. De man belde de politie, maar gaf later toe bij zijn ontdekking "God te hebben gebeden met de vraag hoe te handelen". Bij nader onderzoek werden in de auto sporen van cocaïne gevonden. Daarom vermoedt men dat met het geld en het edelmetaal een groot drugstransport betaald had moeten worden.

*****

Twee BROERS uit Leek, bij wie vorig jaar honderden reptielen en een paar duizend ratten in beslag werden genomen, krijgen hun dieren niet terug. De beesten werden gisteren in hoger beroep door de rechtbank opnieuw verbeurd verklaard. De broers werden tevens veroordeeld tot voorwaardelijke boetes van 1750 en 1450 gulden. Hun vader kreeg 600 gulden voorwaardelijk en hun moeder, tegen wie dezelfde boete was geëist, werd vrijgesproken. De kantonrechter had eerder de broers wegens overtreding van de natuurbeschermingswet, de wet op de uitheemse diersoorten en de algemene politieverordening van Leek, schuldig verklaard zonder een straf op te leggen. Wel was verbeurdverklaring bevolen. Zowel de familie als de officier van justitie ging tegen dit vonnis in beroep.

*****

LEDEN van de staf van het Witte Huis in Washington hebben voor 1300 dollar schade veroorzaakt in het Public Works Museum van Baltimore in Maryland, toen president Reagan drie weken geleden naar de stad kwam. De stafleden zochten naar een plaats waar de president gefotografeerd kon worden, maar de achtergrond in het Public Works Museum beviel hun niet. De stafleden ontboden werklieden en lieten hen enkele panelen verwijderen, waardoor een schade van 1300 dollar ontstond. Het Witte Huis heeft toegezegd de schade te zullen betalen.

*****

Op 91-jarige leeftijd is 's werelds produktiefste romanschrijfster URSULA BLOOM overleden. De laatste vier jaar verbleef de schrijfster in een verzorgingstehuis in de buurt van Londen. Ursula Bloom heeft 560 boeken op haar naam staan, nog meer dan Barbara Cartland en zij schreef op haar tachtigste nog dikwijls 16 uur per dag. Onder haar populairste werken zijn "Secret Love", the Rose of Norfolk", "Hunter's Moon", "Hitlers's Eva" en "The ABC of Authorship". Haar eerste literaire stipendium verdiende ze op zes- jarige leeftijd, met een brief aan het kindertijdschrift. De schrijfster leverde gemiddeld 8 boeken per jaar af, waaronder biografieën, autobiografieën, boeken over koninklijke baby's en andere "verduiveld goede verhalen", zoals ze het zelf placht te formuleren. Haar laatste roman verscheen in 1976.

*****

Een hongerige MUIS heeft in het Franse plaatsje Saint in de Vogezen voor een enorme ravage gezorgd. Het lege maagje, zo bleek na intensief speurwerk, was de directe oorzaak van een explosie, onmiddellijk gevolgd door een brand. De brandweer ontdekte in de keuken een verkoolde muis en een paar stukjes "kurk". Nader onderzoek wees uit, dat het ging om de resten van vuurwerk. De muis had daar lekker aan zitten knabbelen en op die manier de ontploffing veroorzaakt.

*****

De Nobelprijswinnaar voor chemie van 1956, WILLIAM SHOCKLEY die gast was van een rechtstreekse uitgezonden "talkshow" op de Amerikaanse televisie werd plotseling het praten onmogelijk gemaakt, doordat demonstranten hem bedekten met een laken met hakenkruisen. Op deze wijze werd Shockley bestempeld als fascist. Hij vindt namelijk dat zwarten inferieur zijn aan blanken. Hij is voorstander van vrijwillige sterilisatie van mensen met een lagere intelligentie. Toen hij daar met zijn laken zat, werd de show onmiddelijk gestaakt en werd de politie erbij gehaald maar verrichtte geen arrestaties. De demonstranten mochten na de hervatting van de uitzending de rest van het programma gewoon bijwonen als ze zich verder rustig hielden en dat gebeurde.

*****

Een VERDACHTE kreeg van de rechter toestemming om haar laatste woord via een cassetterecorder uit te spreken. Toen echter even later keihard popmuziek weerklonk door het gerechtsgebouw riep de rechter "zachter, zachter". Toen dat niet de gewenste uitwerking had, greep een parketwacht in. Met een druk op de knop maakte hij abrupt een einde aan het luidruchtige laatste woord van de verdachte, die zich moest verantwoorden voor haar aandeel in een anti- militaristische actie, waarbij met een busje was ingereden op een politie- agent.

*****

Een integrale vertaling, in het koptisch, van de psalmen van DAVID is onlangs ontdekt in Beni Suef, ruim 100 km ten zuiden van de Egyptische hoofdstad Cairo. Het manuscript dateert uit de vijfde eeuw van onze jaartelling en het is het eerste complete exemplaar van de psalmen van David. Het document wordt, in afwachting van zijn restauratie, tentoongesteld in en speciale zaal van het Egyptisch museum in de hoofdstad.

*****

De ouders van de al vier maanden spoorloos verdwenen 18- jarige HANS VONK uit Utrecht hebben onlangs een levensteken gekregen van hun zoon. Hij belde hen vanuit Amsterdam op en vertelde dat hij het goed maakte. Hij beloofde ook zijn ouders een brief te schrijven, waarin hij het een en ander uit de doeken zal doen. Hans reageerde daarmee op zijn opsporingsbericht dat de politie liet uitgaan, omdat zij een misdrijf of ongeluk niet uitsloot. Voor het laatst was hij gezien op 7 juli in Utrecht. Nadien heeft hij geen enkel contact meer gehad met ouders of familie, hetgeen voor hem zeer ongebruikelijk is.

*****

In Engeland heeft de Koninklijke Dierenbescherming geprotesteerd tegen het dragen van de bontmuts en jas van ERIKA WEISE, die Bolivia vertegenwoordigt bij de "Miss World" verkiezingen. De dierenbescherming spreekt zich uit tegen het doden van dieren waarvan de huid gebruikt wordt voor luxe doeleinden. Erika Weise was hierover hevig verontwaardigd en zei dat de uit bont gemaakte jas en muts een cadeau was, dat haar vader die arts is, had ontvangen als tegenprestatie voor de medische hulp die hi aan inheemse mensen had geboden. Het bont droeg ze als een eerbetoon ten opzichte van die mensen en om de doodeenvoudige reden dat bont lekker warm is.

*****

Een NIJVERE HUISARTS heeft bij een paticuliere verzekeringsmaatschappij voor een patiënt over een kwartaal 216 consulten en 191 visites gedeclareerd. Gedurende dat kwartaal verbleef de patiënt ook nog enige weken in het ziekenhuis. In geld kwam dit neer op meer 11.000 gulden. De arts legt uit dat hij wegens de ermee gemoeide tijd alle huisbezoekkosten vermeerderde met het bedrag voor een spreekuurconsult, dat hij ook een rekening stuurde voor telefoongesprekken, zelfs na een huisbezoek en dat hij eveneens wegens de tijdsduur soms verdubbeling van de bedragen nodig had gevonden. Op de later ontvangen specificaties bleken de bedragen formeel te kloppen met het verbazingwekkende aantal in rekening gebrachte consulten en visites.

Getrouwd

Rebekah Sakso
en
Johannes
van de Rijdt

Aruba,
26 oktober 1984.

Ipostel staakt

WILLEMSTAD— De Venezolaanse PTT (Ipostel) is sinds 8 november in staking. De verzending van post naar Venezuela is ingaande dezelfde datum tijdelijk tot nader bericht opgeschort.

Zakenvaria

TWEE ARUBAANSE ZANGERS, die met hun optreden nogal de aandacht trekken — Mariene en Edwin (zie foto) — gaan vanavond in de Lipstick Disco te Savaneta hun eerste 45 grammofoon- plaat dopen. Aruba Recording Studio zorgde voor de opnamen. Aan de ene kant van de plaat staat "Mi kier bo di berdad", geschreven en gecomponeerd door Mariene en door het duo gezongen, met aan de andere kant "Tu propio error" in het Spaans en rock- style, gecomponeerd door Hildward Croes.

Amigoe

UITGEVERIJ AMIGOE N.V.
Scherpenheuvel z/n
Curacao N.A.
Giro 440.000
Bankrek. nr. 11-07-313
Algemene Bank N.V.
Bankrek. nr. 874.825.10
Maduro & Curiel's Bank n.v.
CURACAO
Centrale (alle afdelingen)
672000

Directie: F.H. Oduber
Namens Antillean News Holding n.v.:
R.F. Snow

Hoofdredacteur:
Frans Heiligers
Overige leden Redaktie:
Toon van Dongen, Laureen Ravelli-Schenk, Hanneke van Kouwen, Max Suart (sportverslaggever), Sheila Rhodes (secretaresse), Solange Isselt (opmaak) en Ken Wong (fotograaf).

ADVERTENTIE-AFDELING
Aanname advertenties:
Maandag t/m vrijdag van 7.30-16.00 uur;
Zaterdag 7.30-10.00 uur.
Alle advertenties voor de komende dag moeten 1 dag van tevoren voor 3 uur binnen zijn.
Advertentie-afdeling (acquisitie):
Ingrid de Maayer, Viola Bernardus en Janny Naaldijk.

ZOEKERTJES: verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 7.30-16.00 uur worden opgegeven; behalve op zaterdag.
Alleen zoekertjes die op maandag en donderdag voor 12 uur binnen zijn, kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

UITGEVERIJ AMIGOE
(ARUBA) N.V.
Nassaustraat 110,
tel.: 24333 (drie lijnen).
Directeur-Hoofdredacteur:
Jos van der Schoot.
Redaktie: Ramiro Tromp, Ludwina Perez, Djisbie Franken (fotograaf).
Advertentie-afdeling: Jos van der Schoot en Etleen Landsmark.

BONAIRE:
CORRESPONDENT:
Hubert Linkels, Kaya Gobernador N. Debrot 154, tel.: 8627.

SINT MAARTEN:
Abonnement en Advertenties:
Popular Agencies,
SMTC Building, Illidge Road 38,
Tel.: 2737.
Losse nummers: Papergarden, Food Center, Shipwreck Stores in: Maintreet (opposite Holland House), Great Bay Hotel, Little Bay Hotel, Mullet Bay Hotel en Papertrip Julianaluchthaven.
SABA:
Vertegenwoordigster / Correspondente:
Ruth Hassell, Hell's Gate, tel.: 2265, 2266 (werk) en 2299 (thuis).
ST EUSTATIUS:
Vertegenwoordigster / Correspondente:
mevrouw Peggy van de Horde, Whitewallweg 1.

DEN HAAG
CORRESPONDENT
Frans Kok (tel.: 070-614911)

HILVERSUM
CORRESPONDENTEN
B. Jos de Roo en Victor Hafkamp: Radio Nederland Wereldomroep (tel.: 035-16151, toestel 319).

UTRECHT
Frans Croes (fotograaf).

WASHINGTON
Medewerker: Paul Comenencia (tel.: 202-4623933).

Persagentschappen: ANP en AP.
Samenwerkingsovereenkomst met The Miami Herald, de Haagsche Courant, de Brabantse Pers.

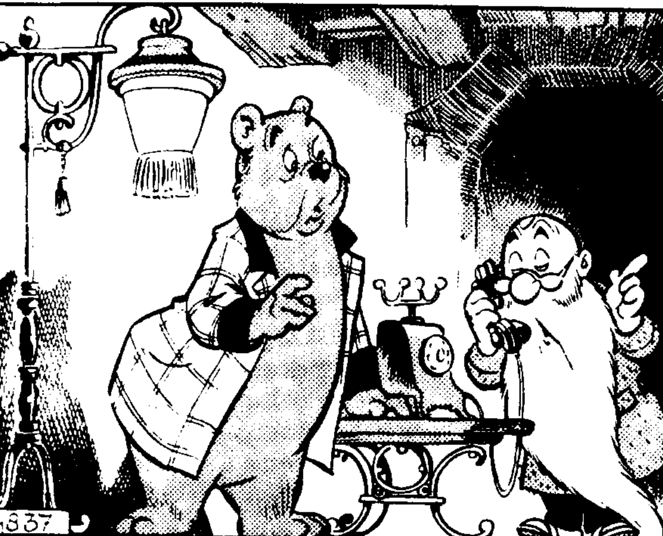
DRUKKERIJ: Rotaprint n.v.
DISTRIBUTIE (abonnementen)
Curacao: Districo n.v., tel.: 70503, 70504 en 70304.
Voor klachten gelieve deze nummers op te bellen. Het abonnementsgeld kan ook betaald worden via Giro rek. nr. 208.000, Maduro's Bank rek. nr. 286.330.08 en ABN rek. nr 11.15.626.
Aruba: Nassaustraat 110, tel.: 24333.
Bonaire (Abonnementen en Incasso): mv. A. Wong - Loi - Sing, Noord Salinja.

Losse nummers 50 cent.
Abonnementsprijs op alle eilanden van de Nederlandse Antillen veertien gulden per maand.

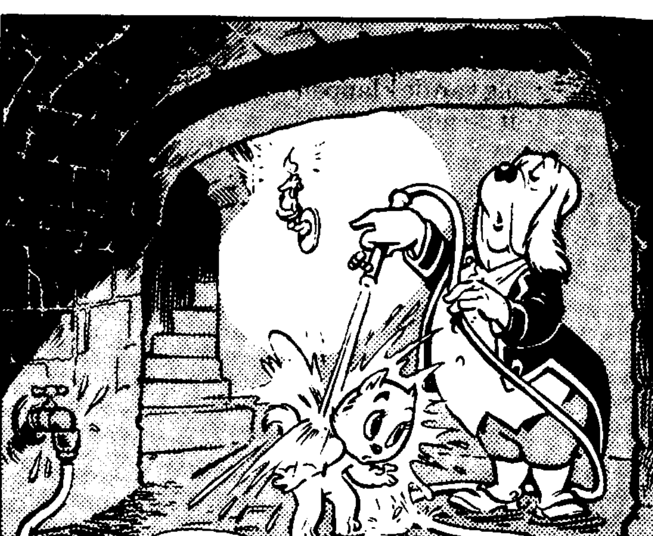
Buiten Antillen (Nederland):
NAfl. 80,15 per maand (luchtpost) of NAfl. 24,00 per maand (zeepost); jaarlijks vooruit te betalen.

Tom Poes en het Kukel

Door Marten Toonder

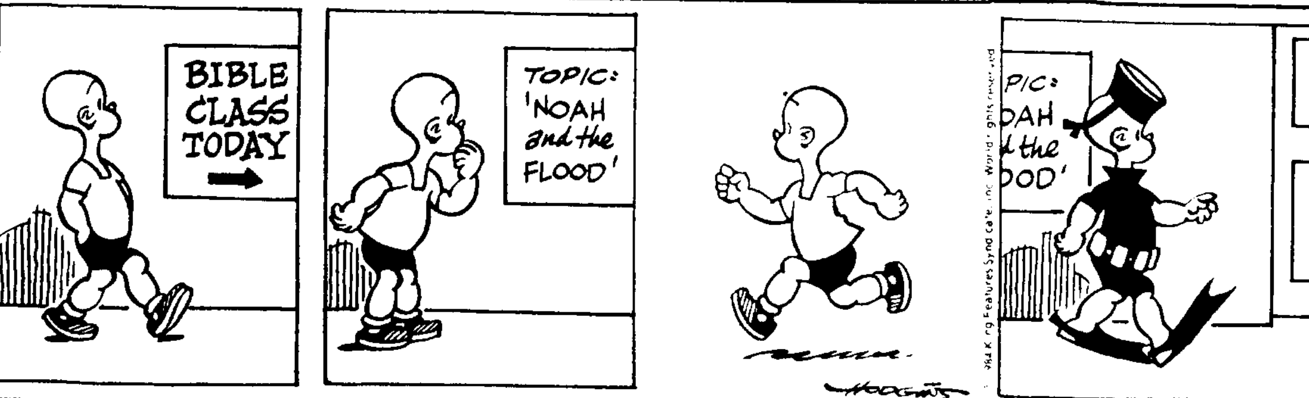

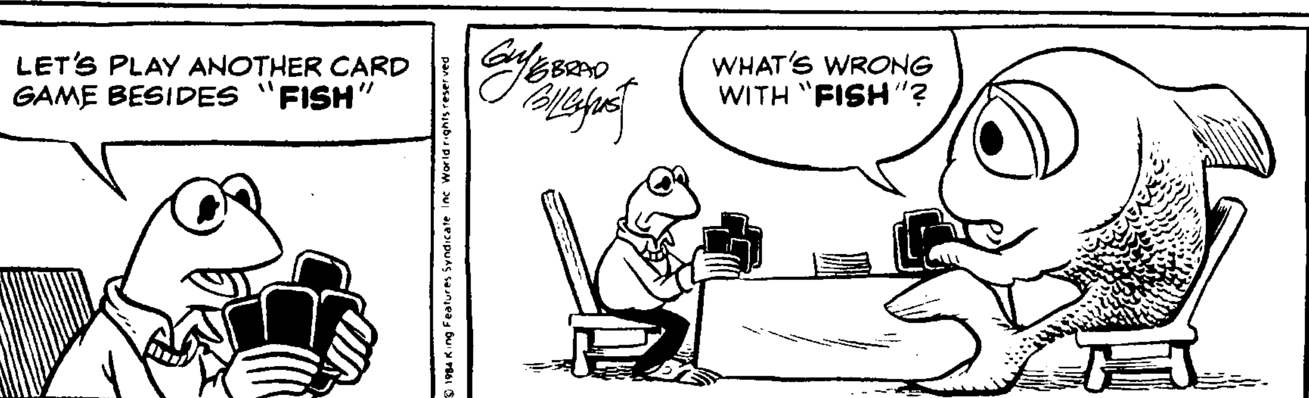

4837 — Professor Prlwytzkofsky begaf zich naar de telefoon en draaide het nummer van de politie te Rommeldam.
"Spreek ik met der commissaris?" vroeg hij dringend. "Ach, er is veel vreeswekkends geschied, her Bas! Ik heb ja ontdekt waardoor uw agent verstijfd is..."
"Waardoor dan?" vroeg heer Ollie, die achter hem stond. "Ik ben ook verstijfd — en ik..."
"Ach zo!" riep de geleerde uit. "Is uw agent niet meer verstijfd! Nah, des te beter! Maar hier zijn vreemdelingen aan het werk, commissaris! Zij kunnen slappe stoffen stijf maken en stijve stoffen slap!"
"Waardoor dan?" hield heer Bommel aan. "Ik ben ook verstijfd — en ik..."
"Rustig toch!" riep de professor gehinderd. "Ik spreek! Ja, commissaris, deze vreemdelingen zijn ons ver vooruit. Hier staat der wetenschap gans machteloos! Mijn automobiel is tot dril gemaakt; schrikkelijk, wat? De vraag is nu, wat willen deze vreemden?"
"Ja, wat willen zij?" herhaalde heer Ollie op klagende toon. "Ik ben ook verstijfd, maar niemand trekt zich daar iets van aan..."
"Ik weet nu, wat die vreemdelingen willen," zei Tom Poes. Hij stond in de kelder en liet zich door Joost schoonspuiten, want de modder begon hem te vervelen. "Doordat ik zwart was, heb ik ze kunnen volgen", vervolgde hij, "en heb ik hun gesprek afgeluisterd".
"Heel interessant", zei de bediende. "Mag ik weten, wat ze willen, jonge heer? Want ik was ook verstijfd, als u mij toestaat, en ik..."
"Ze willen ons kukel meten", legde Tom Poes uit. "Maar wat dat is weet ik niet. En waarom ze dat willen weet ik ook niet!"

HENRY ® By Dick Hodgins

Jim Henson's™ MUPPETS

BEETLE BAILEY ® By Mort Walker

QUINCY ® By Ted Shearer

DE ANTILLEN HIELDEN "WITTE OLIFANTEN" OVER

Drs Bart Bredero:

Ontwikkelingshulp in proces van aftakeling

WILLEMSTAD— Door ontwrichting van het internationale kredietverkeer is de ontwikkelingshulp aan derde wereldlanden in een proces van aftakeling terecht gekomen. Bij het tekort schieten van de ontwikkelingshulp, zoals ook geldend voor de Nederlandse Antillen, spelen verschillende factoren een rol, namelijk de misvatting omtrent de infra structuur en de ideologie van de armoede. Daar kan de bevolkings explosie als derde factor aan toegevoegd worden.

Zo stelde drs Bart Bredero gisteravond tijdens een lezing met als titel "Ontwikkelingshulp aan derde Wereld landen: de stem van het ontvangende land". De lezing werd gisteravond in de UNA gegeven in het kader van de "De la Try Ellis"- lezingen.

Drs Bredero, die tot voor enkele jaren vertegenwoordiger van de Nederlandse Regering voor Ontwikkelings samenwerking was op de Nederlandse Antillen, stelde dat zeker de factor infra structuur bij de hulp aan de Nederlandse Antillen een grote rol heeft gespeeld. Hij noemde hierbij als "witte olifanten" de weg naar het Concorde Hotel op Curaçao, de pier op Sint Eustatius, het aloë- station op Bonaire en de community boat van de Bovenwinden. "Jarenlang hebben de regeringen van Amerika, Rusland en ook andere landen gemeend en er ook naar gehandeld, dat de aanleg van een haven, een wegennet, een krachtwerk of één of andere basisindustrie het proces van economische groei in een derde wereld land vol- automatisch op gang zou brengen. In veel gevallen is het bouwen van infra- structurele voorzieningen op een mislukking uitgelopen. De infra- structurele aanpak op de Nederlandse Antillen heeft gelukkig niet geleid tot calamiteiten als in de grote Latino- landen. Van de andere kant dient wel vast gesteld te worden dat steeds meer blijkt, dat dertig jaar infra- structurele ontwikkelingshulp de verzelfstandiging van deze eilanden geen stap verder gebracht heeft. Hoogstens kan men stellen, maar dat is moeilijk te bewijzen, dat erger is voorkomen", aldus drs Bredero.

De redenen waarom de infrastructurele aanpak van het armoede vraagstuk in derde wereld landen is mislukt, zijn volgens Bredero op de eerste plaats, dat voordat onwikkelingshulp aan derde wereld landen goed op gang kwam, er twee uitingen van ontwikkelingshulp zijn geweest, die weliswaar niet naar derde wereld landen gingen en ook nimmer met het woord ontwikkelingshulp zijn aangeduid, maar desondanks zeer succesvol zijn verlopen. Bredero doelde hiermee op het Marshall plan voor economische hulp na de Tweede Wereldoorlog, aan Europa en de Amerikaanse hulp, meest uit de particuliere sector, bij het opnieuw uitrusten van de Japanse economie, eveneens na de Tweede Wereld oorlog. "Het succes van de economische hulpverlening aan Europa en Japan heeft vermoedelijk onbewust de bewindvoerders en de publieke opinie zodanig beinvloed, dat dit toen tot de economische hulpverlening aan derde wereld landen heeft geleid", zo verklaarde Bredero.

Een tweede verklaring is volgens Bredero, dat na veel discussie en proberen, in de crisisjaren de overtuiging ontstond dat een overheid een depressie diende te bestrijden. Onder andere door het op gang brengen van openbare werken (infra structuur). "Nu zou het mij niet verbazen wanneer de overheden van rijke landen de bestrijding van de armoede in de derde wereld, min of meer onuitgesproken, ook als depressie bestrijding hebben gezien en de oplossing van dat vraagstuk ook in een infrastructurele aanpak zijn gaan zoeken", aldus Bart Bredero.

POLITIEKE VOORWAARDEN

Verschillende experts hebber er volgens Bredero reeds lang op gewezen, dat vóór dat in een land aan infra- structuur voor het op gang brengen van economische ontwikkeling, gedacht kan worden, dat land aan een aantal politieke voorwaarden moet voldoen. Indien dat niet het geval is, kan de infra- structuur slechts tot een chaos leiden. Het is naar mening van drs Bredero zinloos en moet tot calamiteiten leiden, wanneer structuren uit de derde fase van economische ontwikkeling klakkeloos worden overgebracht naar landen die nog aan het begin van hun politieke en culturele ontwikkeling staan. "Dat deze vanzelf sprekende waarheid zo lang voor de industrielanden verborgen bleef en misschien nog blijft, kan alleen maar verklaard worden uit een samengaan van onachtzaamheid voor het eigen verleden, misplaatste nationale trots voor "things bigger and better" en misschien ook voor de reeds eerder genoemde hardnekkige mythe, dat rijke mensen en rijke landen precies menen te weten waarom mensen en landen arm kunnen zijn, hoe hier verbetering te brengen en het daarbij niet nodig achten de ontvangers te raadplegen.

ONDERWIJS

Tot slot van zijn lezing bracht Bredero naar voren dat het geen zin heeft om nog meer vliegvelden en kunstmestfabrieken naar derde wereldlanden te sturen, althans niet als eerste prioriteit. Daarvoor in de plaats kan men werken aan onderwijs, scholing en opvoeding om binnen het raam van de historische gegevens en mogelijkheden, ingewortelde remmingen als van de ideologie van de armoede en andere houdingen, te helpen ombuigen. Dit in de hoop dat de sociale omwentelingen, die daaruit zullen voortvloeien, zich op een vreedzame wijze, of althans met minder geweld gaan voltrekken. Dit leidt ook tot veel meer communicatie en betrokkenheid dan de aanleg van welk soort fabriek of installatie. "En waar communicatie is, blijft de dialoog, de zo noodzakelijke dialoog tussen arm en rijk, de dialoog die nu dreigt te verstommen."

WILLEMSTAD — Een delegatie van Shell Curaçao NV gaf gistermorgen de Staten een uiteenzetting van de situatie waarin het bedrijf verkeert. Deze leidde er, zoals bekend toe, dat de Shell onlangs de regering participatie in de maatschappij aanbood. De regering beraadt zich momenteel over eventuele overheids- deelname in SCNV. De Shell- delegatie bestond uit general manager Ernst van Mourik Broekman (links), finance manager Reuben la Cruz (rechts) en voorlichtingsfunctionaris van de maatschappij Nils de Paula.

Het weer

WEERSVERWACHTING GELDIG tot morgenmiddag 12 uur. Licht tot halfbewolkt met een plaatselijke bui. Overwegend matige wind uit richtingen west tot noord. OVERZICHT: Afgezien van de persistente wind uit richtingen west tot noord doet zich over de Benedenwindse Eilanden geen verandering van betekenis voor. De onstabiliteit is echter voldoende om een bui tot ontwikkeling te doen komen. Hedenmorgen zes uur bevond de orkaan "Klaus" zich nabij 21 graden noord en 59.3 graden west ofwel 450 km noord- oost van Sint Maarten. De orkaan trekt in noord- oostelijke richting weg met een voorwaartse snelheid van ongeveer 15 km per uur met sterkste winden nabij het centrum van 120 km per uur. Orkaan "Klaus" vormt geen bedreiging voor enig landgebied.

Aanrijdingen

WILLEMSTAD— Op 8 november vonden er 17 aanrijdingen plaats, waarbij een gewonde viel en er een schade van 13600 genoteerd werd.

Halve ton schadevergoeding

Hoofdredacteur wint rechtszaak tegen Amigoe

WILLEMSTAD — De uitgeverij Amigoe NV zal haar hoofdredacteur Frans Heiligers, een bedrag van 50.000 gulden moeten uitbetalen. De hoofdredacteur, wiens dienstbetrekking middels het deze week door rechter mr Robert Pietersz uitgesproken vonnis op 1 december beeindigd wordt, behoudt het recht op vakantie- uitkering en cessantia.

Heiligers begon vorige maand een zaak tegen de uitgeverij. Hij verzocht ontbinding van zijn arbeids- overeenkomst en een schade- vergoeding ter hoogte van twee maal zijn jaar- inkomen bij het dagblad. Als reden voor zijn verzoek gaf Heiligers op, dat de omstandigheden op zijn werk ingrijpend gewijzigd waren en er kennelijk het voornemen bestond hem te "wippen". Van directie, noch de Raad van Commissarissen, ontving hij enige reactie op brieven zijnerzijds. Hij bleef daardoor zowel ten aanzien van zijn functioneren, waarop hij van directie- wege zijns inziens onterecht was aangevallen, als ten aanzien van zijn positie als hoofdredacteur in het ongewisse verkeren.

Rechter Pietersz was in zijn overwegingen van mening dat, indien de directie en of Raad van Commissarissen, en of de aandeelhoudster, Heiligers inderdaad voor de krant had willen behouden, men met voorbijgaan van "formele hoogstandjes" aan tafel had kunnen gaan zitten om de wederzijdse kritiek of ongenoegens te bespreken. Omdat echter ook van de zijde van de uitgeverij ter zitting geen bezwaren waren aangevoerd tegen het verzoek om beëindiging van het dienstverband en de vermoedens van Heiligers bevestigd werden, vond de rechter derhalve dat aan dit verzoek tegemoet kon worden gekomen.

Ten aanzien van de schadevergoeding, stelde de rechter zich op het standpunt dat in aanmerking moet worden genomen dat Heiligers tot hoofdredacteur werd benoemd in een voor het bedrijf turbulente periode. Daarbij werden van hem nagenoeg "bovenmenselijke inspanningen" gevergd, aldus de rechter. Hij lette tevens op het feit dat Heiligers wegens verzadiging van de journalistieke arbeidsmarkt op korte termijn waarschijnlijk niet snel aan werk zal kunnen komen. De financiële positie van het dagblad vond de rechter daarbij kennelijk solide genoeg om een schadevergoeding te kunnen dragen. Hij bracht althans naar voren dat de krant blijkbaar voldoende middelen had om eerder de uitgifte van een sportblad te overwegen, waarbij de salariëering van de hoofdredacteur van dat blad, hoger had zullen zijn dan van Heiligers.

De uitgeverij moet de vijftigduizend gulden in twee gelijke termijnen uitkeren. Betaling van de eerste termijn dient voor 30 december van dit jaar plaats te vinden. De tweede termijn moet Heiligers voor 30 maart van het volgend jaar ontvangen. Die heeft nu een week de tijd om zijn verzoek in te trekken.

CHC stelt mildere eisen

Hotelketen Sonesta tocht interesse voor Las Palmas

WILLEMSTAD— De eigenaren van de hotelketen "Sonesta" hebben interesse getoond in de exploitatie van Las Palmas. Er hebben inmiddels al enkele gesprekken plaatsgevonden met Frank Elenburg van de Holding Company die momenteel hun uiteindelijke beslissing afwacht.

Naar Frank Elenburg desgevraagd tegenover de Amigoe verklaarde zijn er onderhandelingen geweest met drie gegadigden. De hotelketen Sonesta, die zowel in Europa als de Verenigde Staten verschillende hotels heeft, is voor de Holding Company de meest aantrekkelijke partner. Dit daar deze hotelketen haar kunnen door de bestaande hotels bewezen heeft. De andere twee gegadigden zijn minder bekend in het hotelwezen.

Er hebben inmiddels enkele gesprekken plaats gevonden tussen de Sonesta- keten en de Curaçao Holding Company (CHC). Frank Elenburg wilde verder geen commentaar geven daar de onderhandelingen nog gaande zijn. Wat hij desgevraagd wel verklaarde is dat wederom de 50- 50 procents regeling, waarbij zowel de winst als het verlies door beide partners gedeeld moet worden, ook tijdens deze onderhandelingen een struikelblok is. De Holding Company heeft deze eis inmiddels milder gemaakt en denkt nu meer in de richting van 25- 75 procent waarbij de Holding dan uiteraard de 75 procent draagt.

Op de vraag of ook Frank Maynard van Hexamij, de huidige exploitant van Las Palmas, dan weer voor onderhandelingen in aanmerking komt, antwoorde Frank Elenburg ontkennend. "Het voorstel dat Frank Maynard heeft ingediend bestaat uit een 0- 100 procents regeling tot een verlies van één miljoen gulden. Het hotel maakt momenteel ieder jaar een verlies van meer dan een miljoen gulden, dus voor dat bedrag zouden wij zeker moeten opdraaien", aldus Frank Elenburg.

Op welke termijn de nieuwe exploitant het beleid van Las Palmas overneemt is nog niet bekend. De Holding Company moet hierbij rekening houden met het opzeggingstermijn van Hexamij, welk contract in maart 1985 afloopt.

Naakte man verrast vrouw

WILLEMSTAD— Aan de Kaya Koko Le Pol werd een vrouw gewekt door een naakte man, die haar slaapkamer was binnengedrongen. De man wilde met alle geweld seksuele gemeenschap en zette zijn woorden kracht bij met een mes, dat hij haar voor ogen hield. De vrouw bleef zich echter verzetten, waarop de man haar meerdere malen met zijn vuist in het gezicht sloeg. Er ontstond zelfs een worsteling, maar de vrouw bleef gillen, waardoor de man uiteindelijk afzag van zijn voorgenomen plannen en de benen nam. De vrouw onderging hevige pijn als gevolg van de klappen. De vrouw heeft de man herkent. De politie spoort hem nu op.

Geen "panklare beslissingen" over Solidariteitsfonds

Principe-accoord bereikt over samenwerkingsvorm met Aruba

WILLEMSTAD — Alhoewel er volgens minister van Herstructurering van de Antillen van Vijf, Frank Rozendal, op de mini- Ronde Tafel Conferentie geen "panklare beslissingen" werden genomen, gaat minister van Antilliaanse Zaken Jan de Koning toch met enig resultaat op gebied van de staatkundige structuur van de Antillen naar huis. Nederland en de Antillen zijn het in principe eens geworden over een "afgeslankte" vorm van samenwerking tussen Aruba en de overblijvende eilanden, na het uittreden van Aruba per 1 januari 1986.

Minister de Koning ging gisteren namens Nederland accoord met de instelling van een ministeriële samenwerkings- raad, bestaande uit de twee premiers van de beide landen en in totaal vier ministers. Deze raad dient wetsvoorstellen, die op beide landen betrekking hebben, te ratificeren. Verder komt er tevens een parlementair overleg- orgaan, dat evenwel geen wetgevende bevoegdheid zal hebben. Deze principe- afspraak heeft minder verstrekkende gevolgen dan de vorig jaar op de Ronde Tafel Conferentie besproken alternatieven betreffende een unieregering en een unie- parlement. Daartegen ontstonden sindsdien op de Antillen de nodige bezwaren. Van Nederlandse kant worden overigens weleen aantal garanties geëist ten aanzien van de rechtszekerheid, de samenwerking op monetair terrein en de bevoegdheden van het parlementaire overleg- orgaan, welke laatste De Koning wel erg schraal noemde.

Ten aanzien van het Solidariteits- fonds, kwamen de partijen gisteren zoals verwacht geen stap dichter bij elkaar. Alle zes Antilliaanse eilanden handhaven hun standpunt dat het fonds voor een aanzienlijk deel door Nederland moet worden opgevuld, zei minister Rozendal na afsluiting van de mini- RTC. Volgens de verklaring van De Koning is er omtrent dit onderwerp een "ernstig diepgaand politiek verschil van mening". Hij kondigde aan over dit punt nu eerst met het Nederlandse kabinet en de Vaste Kamercommissie voor Antilliaanse Zaken overleg te willen plegen. Afhankelijk van dit overleg aan Nederlandse kant, hoopt hij volgend jaar mogelijk met een nieuw voorstel te kunnen komen om "de kloof te overbruggen". Hij liet er echter geen enkel misverstand over bestaan dat Nederland er niet over piekert de begrotings- tekorten van de kleine eilanden ongelimiteerd te gaan aanvullen, wanneer Aruba eenmaal uit het Antilliaanse staatsverband is getreden

Het menings- verschil over de Nederlandse bijdrage aan het Solidariteits- fonds leidde overigens niet, zoals aanvankelijk werd gevreesd, tot stopzetting van het politieke overleg over de samenwerking met Aruba. Die stopzetting dreigde door de uitspraken van de delegatie van Bonaire, die in de eerste zitting van de mini- RTC liet weten, niet over alternatieve vormen van samenwerkingen te willen spreken, alvorens er over het Solidariteits- fonds een accoord was bereikt.

De Koning erkende gisteren tijdens een persconferentie, dat op basis van de huidige Nederlandse houding geen overeenstemming was bereikt over het fonds. Hij vond het evenwel "te vlug" om te zeggen dat Nederland dan maar zijn standpunt moet veranderen. Het gaat hem om zwaarwegende principes, die hij niet snel zal prijsgeven. De mate van de Nederlandse deelneming in het fonds, bepaalt voor een groot aantal aren de verhouding van Nederland tot de Antillen en daarom is De Koning bereid daarover "zeer harde standpunten" in te nemen.

Door het Statuut van 1954 verwierven de Nederlandse Antillen financiële autonomie, voerde de bewindsman aan. De invloed van Nederland op de Antilliaanse huishouding werd daardoor vrijwel tot nul gereduceerd. Hij verwachtte dan ook, indien op dit punt een stap terug wordt gedaan, zeer grote moeilijkheden in de verhouding tussen Nederland en de Antillen en vooral een kwaliteits- verlies in de samenwerking binnen het Koninkrijk, aldus De Koning.

Ook ten aanzien van de onderlinge herstructurering van de vijf overblijvende eilanden, boekte de Nederlandse minister een succes. Zonder al te veel discussie gingen de Antillen van Vijf accoord met het Nederlandse voorstel, dat zij nu al gaan nadenken over hun toekomstige bestuursvorm. Het gaat daarbij concreet over de vraag op welke wijze het omvangrijke bestuursapparaat, na het uittreden van Aruba, kan worden afgeslankt. De vijf eilanden besloten in principe pas na 1 januari 1986 de onderlinge discussies daarover aan te vangen, om vervolgens in 1988 hierover beslissingen te nemen.

Een gat van dertig miljoen, dat ontstaat doordat Aruba niet meer bijdraagt in de bestuurskostenm van de overige eilanden, dreigt dan tot in lengte van jaren te blijven bestaan, zo vreest De Koning. Nederland heeft al toegezegd deze overige kosten, die direct voortvloeien uit het vertrek van Aruba uit de Antilliaanse constellatie, voor een groot deel voor zijn rekening te nemen. Dan moet er echter door de Antillen van Vijf wel een vastomlijnd plan op tafel worden gelegd om het bestuursapparaat aan de verminderde inkomsten aan te passen.

Vanmorgen heeft minister De Koning een aparte ontmoeting met een afvaardiging van Aruba om te spreken over de gevolgen van de sluiting van de Lago -raffinaderij op dat eiland. De Koning herhaalde gisteren nog eens, dat hij de suggestie van MEP- leider Betico Croes, om de werkloze Lago- werknemers tijdelijk, zoals de minister dat omschreef, in Nederland "te parkeren", een a-sociale, onpraktische en voor Aruba fatale oplossing zou vinden, waartegen Nederland zich bovendien met alle macht zou verzetten.

Door sterke "verkeerde" wind

Tanker loopt vast op kust bij Bapor Kibra

WILLEMSTAD— Gisterenochtend liep de tanker "Stolt Hawk" door de sterke stroming nu de wind "verkeerd" staat, bij Bapor Kibra op de rotsen. Een sleepboot van Smit International moest er aan te pas komen om de tanker los te trekken.

In tegenstelling tot directeur Bierman van Smit International, ontkende havenmeester St. Jago catagorisch dat de tanker op de rotsen zou zijn gelopen.

Naar directeur Bierman van Smit International vanmorgen desgevraagd tegenover de Amigoe verklaarde, werd deze maatschappij gisterochtend omstreeks kwart voor elf benaderd door de agent Dammers & van der Heide van de tanker "Stolt Hawk". De tanker had problemen met een machine en daar de agent vreesde dat door de sterke verkeerde wind, de tanker naar de kust zou drijven, werd Smit International gevraagd dit met een sleepboot te voorkomen. Op het moment echter dat de sleepboot Balau de haven uitvoer, zagen zij de tanker al op het rif vast liggen.

De Balau heeft vervolgens de tanker losgetrokken waarbij de boegschroef van de tanker ook op volle toeren draaide om meer kracht bij te zetten. Naar Bierman verklaarde is het redelijk snel gelukt om de "Stolt Hawk" los te krijgen zonder dat hierbij noemenswaardige schade is aangericht. De tanker is vervolgens de haven binnengebracht alwaar er momenteel smeerolie in geladen wordt. Naar het agentschap Dammers & van der Heide desgevraagd liet weten, is de tanker op schade onderzocht en is er bezijdens enkele verfbeschadigingen niets ernstigs gebeurd. Ook de machine- problemen waarmee de tanker kampte zijn inmiddels opgelost. De "Stolt Hawk" zal vandaag gewoon haar reis kunnen voortzetten.

Bierman verklaarde desgevraagd dat Smit International bezig is de kosten van het reddingswerk op te stellen. De kosten bedragen een bepaald percentage van de tanker- waarde. Het percentage wordt berekend aan de hand van enkele factoren als de tijdsduur van de redding, het materiaal dat er voor gebruikt is en de moeilijkheidsfactor.

Gedenkboek zilveren Colegio

Boek over duizenden leerlingen honderden medewerkers en docenten

ORANJESTAD — Momenteel legt de VAD-drukkerij de laatste hand aan een gedenkboek dat ter gelegenheid van het vijfde lustrum van het Colegio Arubano zal verschijnen. «Een kwart eeuw Colegio Arubano; 1959 - 1984; feiten en herinneringen» bevat naast fragmenten van een algemeen artikel over de ontwikkeling van het onderwijs op Aruba door wijlen frère Arnold (E.N. Mulders) een aantal persoonlijke herinneringen van oud-leraren uit de beginjaren als Wijnand Mensink, Aad Stolwijk en de oud-rector J.A.M. van Roosmalen.

De bekende muziek- lerares Maybelline Arends- Croes vertelt over de tijd toen ze nog leerling was (ze hoorde bij de eerste groep meisjes- leerlingen die naar de HBS ging) in de barakken op het terrein van het Maria College, waar het Colegio Arubano destijds begon. Het Colegio heeft vooral de laatste jaren heel wat oud- leerlingen als docent weer mogen verwelkomen! Ook oud- rector Richard Harms, de tegenwoordige schoolleider Dolf Hoevertsz en conrector Nigel Matthew vertellen over hun ervaringen met de school in Playa en San Nicolas.

Daarnaast worden in het boek beschreven: aspecten van het schoolleven, vorige lustrum- vieringen, activiteiten in verleden en heden, de geschiedenis van de diverse school- kranten, hoe de Arubaanse gemeenschap over de Coelgio- leerling denkt volgens die leerlingen zelf, over de driejarige HAVO- bovenbouw enz. Een gedenkboek, dat uit zijn aard historisch gericht is, hoort vanzelfsprekend vooral aan het verleden de nodige aandacht te besteden. Zo worden de perikelen die aan de oprichting van de SMOA voorafgingen, de opening van de school en de ingebruikneming van het huidige gebouw aan de Vondellaan natuurlijk ook aan de orde gesteld. Daarvoor hebben de samenstellers, Orlando Ferrol en Wim Rutgers, gebruik gemaakt van oude Amigoe- artikelen en een uitgebreid verslag in de Arubaanse Courant.

Veel feiten dus, maar veelal gezien vanuit de verschillende personen die in de loop van vijfentwintig jaar hun stempel op het Colegio Arubano gedrukt hebben, wat deze feiten met een persoonlijke visie kleurt. Ook veel namen. Alle meer dan tweeduizend geslaagden worden achterin vermeld, evenals alle medewerkers (enkele honderden)! Alle leerlingen van het huidige Colegio (bijna elfhonderd) en de ruim zestig leraren komen in het gedenkboek voor via de in het begin van het schooljaar genomen (klasse)foto's. Maar dat is nog maar een klein onderdeel van de talrijke illustraties. Meer dan een derde deel van de ruimte in het gedenkboek wordt ingenomen door foto's; dat was mogelijk doordat leraar Stolwijk in het verleden heel consciëntieus een enorm fotoboek vol school- gebeurtenissen heeft bijgehouden, waaruit geput kon worden. Naast foto's van de laatste tijd zullen velen die in het verleden op het Colegio Arubano studeerden of werkten zich op een of ander plaatje kunnen terugvinden: buitendagen, carnavals- feesten, diploma- uitreiking, Kerstviering, voorgaande lustrum-activiteiten, enz. Alle leerlingen zullen via de school een exemplaar van dit gedenkboek ontvangen. Andere belangstellenden kunnen begin december in de boekhandel terecht waar de 192 pagina's tellende, rijk geïllustreerde uitgave voor de prijs van ongeveer tien gulden te koop zal zijn. Plaza Bookshop verzorgt de distributie.

...kaft van het gedenkboek Colegio Arubano 25 jaar, ontworpen door Luti de l'Isle...

LONDEN — Premier Thatcher heeft de herkozen Reagan verzekerd dat hij ook in de toekomst op Engeland kan rekenen. Zij had het verder over een opmerkelijke verkiezingszege. De voorzitter van de Europese commissie Thorn heeft Reagan ook gefeliciteerd en hij hoopt ook op goede samenwerking. De Belgische premier Martens feliciteerde Reagan en hoopte op overleg inzake wapenbeheersing.

*****

Bij bridgen eerste plaats voor Van de Meer en Barlena

ORANJESTAD — Er werd sportief gestreden om de ereplaatsen voor de tweede competitie van de bridgeclub Aruba Ariba. De uitslag luidt: 1. heren Van de Meer / Barlena 60.71%, 2. mevr. Hendriks / heer Somers 59.82%, 3 en 4. dames Verbunt / Horni en heren Vet / Van Veen 54.91%, 5. dames Flanegin / Landman 52.23%, 6. heren Angus / Dekker 50.89% en 7. mevr. McLedd / heer Bergen 50.45%.

De bridge- cursus waaraan door 28 personen wordt deelgenomen, kan als een succes beschouwd worden. De cursisten zijn halfweg en het enthousiasme neemt toe. Wegens de vele verzoeken zal in januari opnieuw een cursus starten. Inschrijving kan geschieden bij Hans Somers (tel.: 32095 / 24742).

ARUBA AGENDA

LOSSE NUMMERS OP Aruba dagelijks verkrijgbaar bij:

ORANJESTAD: Zepp Wever, La Fama en Piet Soda Fountain.

NOORD: Panaderia Turibana.

SAN NICOLAS: Nicolas Store; Van Dorp in Americana; Holiday Inn Drugstore en Van den Berg Giftshop in Dr. Horacio Oduber Hospitaal.

KANTOORUREN: 08.00-12.00 / 14.00-17.30 uur; zaterdag gesloten.

Telefoon: 24333 (drie lijnen).

Voor spoedgevallen na kantoortijd: 21639, 22950 en 22316.
Pageboy: 027-774 en 027-845.

Bankrek. nr.: 248-1 Barclays Bank.
Taxicentrale: 24 uur per dag, tel.: 22116 of 21604.

POLITIE: 100.

ALARMCENTRALE: 115.

ZOEKERTJES verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 08.00-12.00 / 14.00-17.00 uur worden opgegeven; behalve op zaterdag. Alleen zoekertjes, die op maandag en donderdag voor 10.00 uur binnen zijn, kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

BIOSCOPEN
BOULEVARD: 20.15 en 23.30 uur *Gremlins* (14 jr.).
DRIVE-IN: 20.45 uur *Private school* (18 jr.); 24.00 uur *More than sisters* (18 jr.).

* * *

BOTICA S: Oranjestad: Nacional, tel.: 26244; San Lucas: San Lucas, tel.: 45119.

* * *

WACHTREGELING DOKTOREN
Oranjestad, Sta. Cruz, Paradera en Noord: dokter A.S. Ridderstap, Sta. Cruz 362, tel.: 28017 / 24300-227.
San Nicolas en Savaneta: dokter C.E. Zaandam, via Centro Clinica San Nicolas, tel.: 48833 of via hospitaal, tel.: 24300.

* * *

WIT GELE KRUIS: Oranjestad: tel.: 23168; Noord: tel.: 23425; Santa Cruz en Paradera: tel.: 28288 / 25543; Savaneta en Brazil: tel.: 47020 / 48301; San Nicolas: tel.: 45906; Dakota: tel.: 29008 (wijkgebouw), 24444 (kantoor).

* * *

(voor brandgevallen, ongelukken of een of ander ongeluk gelieve Alarmcentrale op te bellen, tel.: 115).

* * *

DIVERSEN
FLIGHT INFORMATION CENTRE: dagelijks geopend van 07.00-20.00 uur; na 20.00 uur informaties via verkeerstoren.

ESSO SERVICE CENTRE (Oranjestad): 24.00 uur per dag geopend (alleen gesloten van zondag 20.00 uur tot maandagmorgen 07.00 uur).

DOKTER HORACIO ODUBER HOSPITAAL (tel.: 24300): bezoekuren 15.00-15.45 18.30-19.30 uur.

ALLIANCE FRANÇAISE D'ARUBA: iedere maandag van 19.30-20.30 uur cursus voor gevorderden; dinsdag van 19.30-20.30 uur conversatielessen; woensdag van 19.00-20.00 uur cursus voor beginners - Colegio Arubano.

SIMAR: 20.00 uur buitengewone alg. vergadering - Sede, Sabana Blancoe.

CAS DI CULTURA (9, 10 en 11 november): 20.30 uur optreden van zangeres Krissy.

BASKETBALL: 19.00 uur (Jrs.-kl.) RCA vs Don Bosco Rebels; 20.00 uur (B-kl.) RCA Ramco vs Aguila; 21.00 uur (A-kl.) Gold Crown vs Aruba Concorde Hotel - Sporthal.

* * *

ZATERDAG
DIVERSEN

MOKO ZOO RANCH open voor het publiek: zaterdag 13.00-18.00 uur; zondag 10.00-18.00.

MUSEO HISTORIKO ARUBANO: openingstijden maandag t/m vrijdag van 09.00-12.00 / 16.00-19.00 uur; zaterdag van 09.00-12.00 uur.

BUREAU VOOR LEVENS- EN GEZINSMOEILIJKHEDEN (Zuidstraat 7A, tel.: 23145): open maandag t/m vrijdag van 07.30-12.00 / 13.30-17.00 uur.

STICHTING TOT BEVORDERING VERANTWOORD OUDERSCHAP (Famia Planea): dagelijks van 08.00-12.00 / 13.00-16.00 uur - Medical Centre, Bernhardstraat 75, San Nicolas, tel.: 48833, toestel 219/225.
Bij de praktijken in het Wit Gele Kruisgebouw: dinsdag 10.00-12.00 uur te Noord 66, tel.: 23425; 13.00-14.00 uur te Oranjestad, Koningstraat / Emmastraat, tel.: 23168; woensdag: 13.00-15.00 uur te Santa Cruz 39C, tel.: 28288; donderdag: 10.00-12.00 uur te Pampoenastraat 15, Dakota.
Centro di Bario Dakota, Pampoenastraat 19, tel.: 23822; donderdag: 08.00-10.00 uur.
Club Caiquetio, Paradera 47A, tel.: 24280; dinsdag: 08.00-10.00 uur.

OPENBARE BIBLIOTHEEK (openingstijden)
LEES- EN KRANTENZAAL: maandag t/m vrijdag vanaf 07.30 uur.
UITLENING AFDELING: maandag, woensdag en vrijdag van 09.00-11.55 / 13.30-20.00 uur; dinsdag en donderdag van 13.30-17.30 ('s morgens gesloten).

FILIAAL SAN NICOLAS: openingstijden maandag, woensdag en vrijdag van 09.00-12.00 / 13.30-17.30 uur; dinsdag van 13.30-17.30 uur; donderdag de hele dag gesloten.

BIBLIOTHEEK CENTRO DI BARIO DAKOTA: dinsdag en vrijdag van 16.00-20.00 uur geopend.

SHASA (Stichting Hulp aan Slechthorenden Aruba), Engelandstraat (Lionsgebouw t/o Eagleclub), is dagelijks geopend van 08.30-12.00 / 13.00-16.30 uur.

TELEARUBA
VRIJDAG: 17.30 Fat Albert; 18.00 The Smurfs; 18.30 Nos tambe por; 18.45 Telenovela: «Chispita»; 19.30 Cocktail musical; 20.00 Telenoticias; 20.30 Falcon Crest; 21.30 Wrestling; 22.30 Repiticion Telenoticias; 23.00 Sluiting.

ZATERDAG: 17.00 Dance fever; 17.30 Matinee (Daring Doberman); 19.00 The A-team (The only church in town); 20.00 Directe uitzending internationale OTI Festival vanuit Mexico; 23.00 Sluiting.

Na bezoek aan Exxon in Coral Gables:

Betico Croes blijft erg pessimistisch

ORANJESTAD — Uit de persconferentie die algemeen adviseur Betico Croes gistermiddag hield, kwam weinig nieuwe gezichtspunten naar voren. Wel bleek dat de heer Croes nog steeds erg pessimistisch is over de kwestie-Lago naar het gesprek van enige uren met directie van Exxon in Coral Gables.

Aanstaande zondag gaat de Arubaanse delegatie weer naar Venezuela om daar begin volgende week opnieuw de kwestie te bespreken. Het is een zeer moeilijke zaak, aldus Betico Croes: enerzijds Venezuela die geen subsidie aan Exxon wil geven en anderzijds de Exxon die geen verlies wil lijden doch een redelijke winst maken. Als er eind van de maand geen oplossing is gevonden, dan gaat per 1 december een «worst case situation» in, aldus de algemene adviseur. Dan zullen vlug andere alternatieven gevonden moeten worden. Hij hoopte echter alsnog dat Venezuela redding zou kunnen en willen brengen.

De heer Croes zette uiteen dat hij tijdens het gesprek met topfunctionarissen van Exxon uiteen had gezet dat het Exxon besluit om Lago zo abrupt te sluiten grote nadelige gevolgen voor Aruba met zich meebrengt. Hij voegde er aan toe dat Lago zestig jaren op Aruba had gewerkt en verdiend en nu zo maar niet ineens van de ene dag op de andere kan vertrekken. Hij had voorgesteld dat Aruba bereid was de Winst-belasting te elimineren of te verminderen, terwijl ook gesproken werd over mogelijke vermindering van lonen. De reactie van de Exxon was dat het ging om de «deal» met Venezuela. In dit verband werd door Exxon opgemerkt dat toen september 1983 Venezuela met voorstellen kwam inzake olie-levering van «take it or leave it» de Exxon in drie dagen moest beslissen en het genomen had om Aruba door plotseling sluiting niet in problemen te brengen. Het voorstel van Betico Croes en zijn delegatie om de exploitatie van olie in de Arubaanse wateren — exclusief of gedeeltelijk — werd door de Exxon afgedaan, dat dit zaken zijn, die men apart wilde behandelen. Op de vraag of exploitatie / exploratie toestemming verband houdt met al of niet sluiten van de Lago, had de heer Croes Exxon laten horen, dat zij zelf moesten zien hoe ze dat nemen.

Met nadruk stelde de heer Croes dat men de Lago wel open wil houden, doch alleen als een redelijke winst kan worden gemaakt.

De heer Croes kondigde aan dat wanneer vandaag de delegatie uit de Arubaanse Eilandsraad ingevolge artikel 26 van de ERNA de belangen van Aruba bij minister De Koning zal voorstaan, dat Aruba zijn stevige kritiek over de passieve houding van Nederland in de Lago-affaire zal herhalen.

Weer weer normaal op St Maarten

PHILIPSBURG / ORANJESTAD — Op Sint Maarten keerde de weer-situatie weer terug tot normale proporties ofschoon er nog wel een harde wind bestaat. De scholen op Sint Maarten blijven nog tot maandag gesloten. Gistermiddag om vijf uur was het gehele eiland weer van stroom voorzien, nadat de centrale van het overtollige zeewier was gezuiverd. De achttien schepen die op het strand zijn geworpen door de storm — van Great Bay tot Bobbys Marine — maken een troosteloze indruk. De schepen zijn behoorlijk beschadigd door het geweld van de zee.

Op Sint Maarten is men begonnen met opruimen en vaststellen van de schade van afgelopen dagen. De schade wordt aanzienlijk geacht en meer dan bij de orkaan Frederick in 1979.

"Het is om te huilen", zo merkte vanmorgen zakenman Rein Heere in een gesprek met de Amigoe op. "Alleen al als je op het strand van Great Bay al die grote boten als wrakstukken ziet liggen".

Verschillende bedrijven werden zwaar getroffen, onder meer bij Mullet Bay Hotel is een gedeelte van Bar en Shipwreckgrille geheel weggeslagen. De heer Heere zag in enkele uren tijds zijn timmerwerk-plaats geheel verdwijnen.

ORANJESTAD — De geheel gedraaide wind zorgde ook op Aruba voor de nodige problemen. Vooral in de container-haven werd veel schade toegebracht. Voornamelijk aan het talud, waarbij aan de westkant de kade reeds aan drie kanten stevige schade opliep. Ook langs de H-kade was er veel schade. Met man en macht (zie foto) werd gisteren de gehele dag gewerkt om verdere schade te voorkomen door het deponeren van zandzakken.

In Lago-kwestie erg passief

MEP-leider fel over Nederlandse houding

ORANJESTAD — De algemene adviseur van het Bestuurscollege, Betico Croes, had gistermiddag in de VIP-room van de Arubaanse luchthaven — voordat hij naar Curaçao vertrok ter voortzetting van de mini-conferentie — felle kritiek op de Nederlandse houding in de Lago-affaire, die hij veel te passief vond.

Helemaal was de heer Croes niet te spreken over het feit dat minister Jan de Koning in een vergadering met de Ministerraad wel met voorstellen was gekomen om de Shell te helpen, maar niet voor de Lago. De Koning moet niet vergeten dat ook Aruba, evenals Curaçao, deel uitmaakt van het koninkrijk. De heer Croes vermoedde dat hier het gezegde opgaat «De ene zijn dood is de ander zijn brood». Als Lago wordt gesloten, komt er meer olie beschikbaar voor Curaçao.

Als Nederland niet helpt, aldus Betico Croes, dan zal Nederland geconfronteerd worden met een tijdelijke emigratie van enige duizenden Arubanen naar Nederland. Intussen kunnen wij op Aruba werk creëren en daarna kunnen die mensen weer terug naar Aruba komen. Wij weten dat Nederland dat niet wil. Maar wat wil Nederland dan wel? Aruba laten verhongeren?

De heer Croes merkte nog op niet te geloven dat hier sprake is van een politieke represaille door Nederland nu Aruba onafhankelijk wil worden.

APA-directeur Van Krimpen:

Kritiek op halfstok-vlaggen is ridikuul en erg naïef

ORANJESTAD — In verband met het negatieve kritiek die werd geuit op het halfstok hangen van de Amerikaanse vlag bij het APA-gebouw in Oranjestad, laat APA-directeur in een gesprek met de Amigoe weten deze kritiek met discriminerend ondertoon dom en naïef te vinden.

Ridicuul omdat het halfstok hangen van de Amerikaanse vlag een gebaar van droefenis was. Er sterft een Amerikaanse vriend die meer dan vijftig jaar op het eiland was. Het halfstok hangen van een vlag is geen belediging voor een vlag, het verbranden of verscheuren wel. Daar komt nog bij, aldus mr. Chris van Krimpen, dat de APA een der ergst getroffen bedrijven is van dit eiland. Meer dan de helft van ons inkomen is van de ene dag op de andere verdwenen. De toekomst-mogelijkheden voor de haven zijn dan ook verregaand verslechterd.

De heer Van krimpen vindt het erg om te denken dat de Amerikanen alleen maar blijven indien het hele Arubaanse volk in het stof kruipt. Een Amerikaanse multinational heeft primair oog voor zijn winst- en verlies-rekening. De opmerkingen, die minister Croes voor de tv plaatste, vindt mr. Van Krimpen terecht. Duidelijke taal is iets dat een Amerikaan goed begrijpt.

Mr. Van Krimpen — oud-politicus van de PvdA — vindt de aanvallen op die partij lachwekkend. De PvdA is een sociaal-democratische partij net als Acción Democrática en MEP. Als men meer van de geschiedenis weet dan kan men weten dat zowel in Rusland als in de Oosteuropese landen de Sociaal-Democraten de eerste waren die werden uitgemoord door de communisten. Bovendien, aldus Chris van Krimpen, kun je erop rekenen dat de PvdA over niet al te lange tijd in de regering zal komen.

Mr. Van Krimpen vindt het jammer dat zoals gebruikelijk weer een Hollander als zondebok wordt gezocht. Wij zijn nog altijd rijksgenoten. Hij zal blijven vechten — ondanks de negatieve reacties — voor Aruba aan de zijde van mensen die het goed menen met Aruba.

De heer Van Krimpen had zijn uitgebreid commentaar aan een plaatselijk ochtendblad gezonden in verband met de geuite kritiek doch dit blad weigerde zijn commentaar op te nemen.

Bedrijfsconsulent Clarvis Joseph van Antigua:

Tijd van creativiteit voor Aruba bij sluiten van Lago

ORANJESTAD — Momenteel is op Aruba de heer Clarvis Joseph, afkomstig van het eiland Antigua, waar hij een bureau heeft voor bedrijfsconsulentie. Hij is de gast van de «Fundacion Arubano pa esnan Visualmente Incapacita» (FAVI) in verband met een project van de «Caribbean Council for the Blind» (CCB) voor het maken van een socio-economische studie voor het Caribisch gebied. Het project houdt in om te komen tot het opzetten van inkomen-verschaffende arbeid aan visueel-gehandicapten en het wordt financieel gesteund door de instellingen «Helen Keller International in New York», het «Canadian National Institute for the blind in Toronto» en de «Christoffel Blindenmission» in Duitsland. Op Aruba ziet de heer Joseph heel goede mogelijkheden en voorts heeft Aruba een uitstekende infrastructuur, "misschien wel de beste van het hele Caribische gebied", meent hij. "Aruba moet niet in paniek raken over de sluiting van de Lago, dit is de tijd voor creativiteit", meent hij.

Tot twee maanden geleden wist de heer Joseph niets van blinden af. Zijn bedrijfs-consultatie-bureau werd benaderd door de blinde directeur van de «Caribbean Council for the Blind» (CCB), Aubrey Webson, die onlangs ook op Aruba was. Hij wilde niet dat men zou gaan kijken naar de typische blindenberoepen in het Caribisch gebied, maar wat er voor mogelijkheden zijn voor het opzetten van kleinere en grotere bedrijven en dan kijken hoe de blinden daarin kunnen passen. Inmiddels is de heer Joseph een vernieuwende invloed aan het uitoefenen op het hele proces van tewerkstelling van blinden en gehandicapten in het algemeen. Er gaat veel verloren aan kwaliteit, aan creativiteit, expertise door blinden uit het economisch proces uit te sluiten. De meesten worden blind op latere leeftijd en bezitten op dat moment een grote ervaring en allerlei bekwaamheden die gewoon verloren gaan omdat men denkt dat de blinden toch niets meer kunnen, waardoor ze tot een laste komen van familie en gemeenschap in plaats van hen terug te brengen in het sociale en economische leven.

Voordat de heer Joseph naar Aruba kwam, heeft hij al onderzoekingen verricht in Guyana, Jamaica, Barbados, Saint Lucia en op Antigua zelf en vol enthousiasme kan hij vertellen over zijn ontmoetingen in al die landen met blinden en slechtzienden die het op hun eigen houtje hebben weten te maken in hun leven. Zowel op grond van het uitgangspunt van de CCB in dit project als op grond van zijn ervaringen denkt de heer Joseph sterk in de richting van de opzet van kleinere en grotere bedrijven waarin zowel blinden als hun familie en anderen zich een behoorlijk inkomen kunnen verschaffen en zij onafhankelijk worden van hulp uit de gemeenschaps-kas.

Hier op Aruba bezocht hij onder andere DECO, het departement van Sociale Zaken en Arbeidszorg, de Vakopleiding, Santa Rosa, de John F. Kennedyschool, de Dienst Maatschappelijke Zorg en de FAVI zelf (zowel met het bestuur als de werksters). Voorts had hij besprekingen met gedeputeerde Van der Kuyp, de Kamer van Koophandel en de Arubaanse Ontwikkelings Bank. Dit is de eerste fase van het hele project waar men met name bij de internationale instellingen grote belangstelling heeft omdat het nog nergens op de wereld op deze manier is aangepakt. De financiële impuls is juist gegeven in de hoop dat men met de ervaringen in het Caribisch gebied ook elders in de wereld tot deze nieuwe aanpak kan komen.

Heruitvoeringen van Chanita

ORANJESTAD — Op verzoek van velen heeft de Arubaanse Dans- en Balletschool, onder leiding van Diana Wever-Antonette, besloten nog enige extra uitvoeringen te geven van het successtuk «Chanita», waarover de Amigoe maandag uitvoerig berichtte. Extra-uitvoeringen zijn vrijdag- en zaterdagavond om acht uur en zondagmiddag om vijf uur in Cas di Cultura. Kaarten zijn op de bekende adressen in voorverkoop.

Ook in VS sluiting olie-raffinaderijen

ORANJESTAD — Het sluiten van kleinere olie-raffinaderijen is ook in de Verenigde Staten het geval hetgeen blijkt uit recente publicaties in «USA Today».

Uit de publicatie blijkt dat tussen januari 1981 en januari 1984 niet minder dan 86 raffinaderijen gesloten moesten worden. De laatste tijd zijn 1144 banen in de olie-industrie verloren gegaan. Een van de recent getroffen plaatsen in de Verenigde Staten is Cyrill in Oklahoma, dat sinds 1920 een raffinaderij had, doch deze moest nu ook gesloten worden, waardoor het dorpje — de enige industrie was de Cyrill Oil Refinery — geheel ontwricht werd. Het sluiten van het bedrijf wordt als een einde van Cyrill gezien. In het bedrijf waren nog 100 mensen werkzaam met een betaling van 5 miljoen dollar per jaar.

Bij RCA-voetbal zege voor La Fama

ORANJESTAD — In het kader van de viering van het gouden jubileum van RCA werd gisteravond blackball gespeeld waarbij Shon Zijlstra met 2-1 van Carlos Dirks won en Stanley Davelaar met 2-0 van Angel Krozendijk. Morgen biljarten Jonchi Orman en Lalachi Zeppenveldt tegen elkaar gevolgd door Ronny Mathilda tegen Augustin Boekhoudt. Zaterdag is er ook een domino-ontmoeting tussen Aruba en Curaçao.

Bij de voetbal-strijd in de veteranen-klasse behaalde La Fama een 2-1 overwinning op Mercurius. Arturo Ribeyro scoorde voor Mercurius en Kenny Croes en Juan Robles voor La Fama.

Morgenavond om acht uur is de spannende ontmoeting tussen Inter en Atlantico Maxell.

Betico Croes: Exxon houdt vast aan voorkeursbehandeling

ORANJESTAD — In een telefonisch onderhoud in Telenoticias liet MEP-leider Betico Croes gisteravond horen, dat tijdens een gesprek met Exxon duidelijk is gebleken dat Exxon op sluiting van Lago blijft staan, indien niets aan de olie-prijs door Venezuela wordt gedaan. Op de vraag of Venezuela aan de Arubaanse delegatie de conditie stelde dat de ingang van de status aparte enige jaren moet worden uitgesteld, stelde Betico Croes met nadruk dat dit niet eens besproken is en overigens voor Aruba onaanvaardbaar zou zijn.

Lago-aannemers vragen ontslag voor 440 man

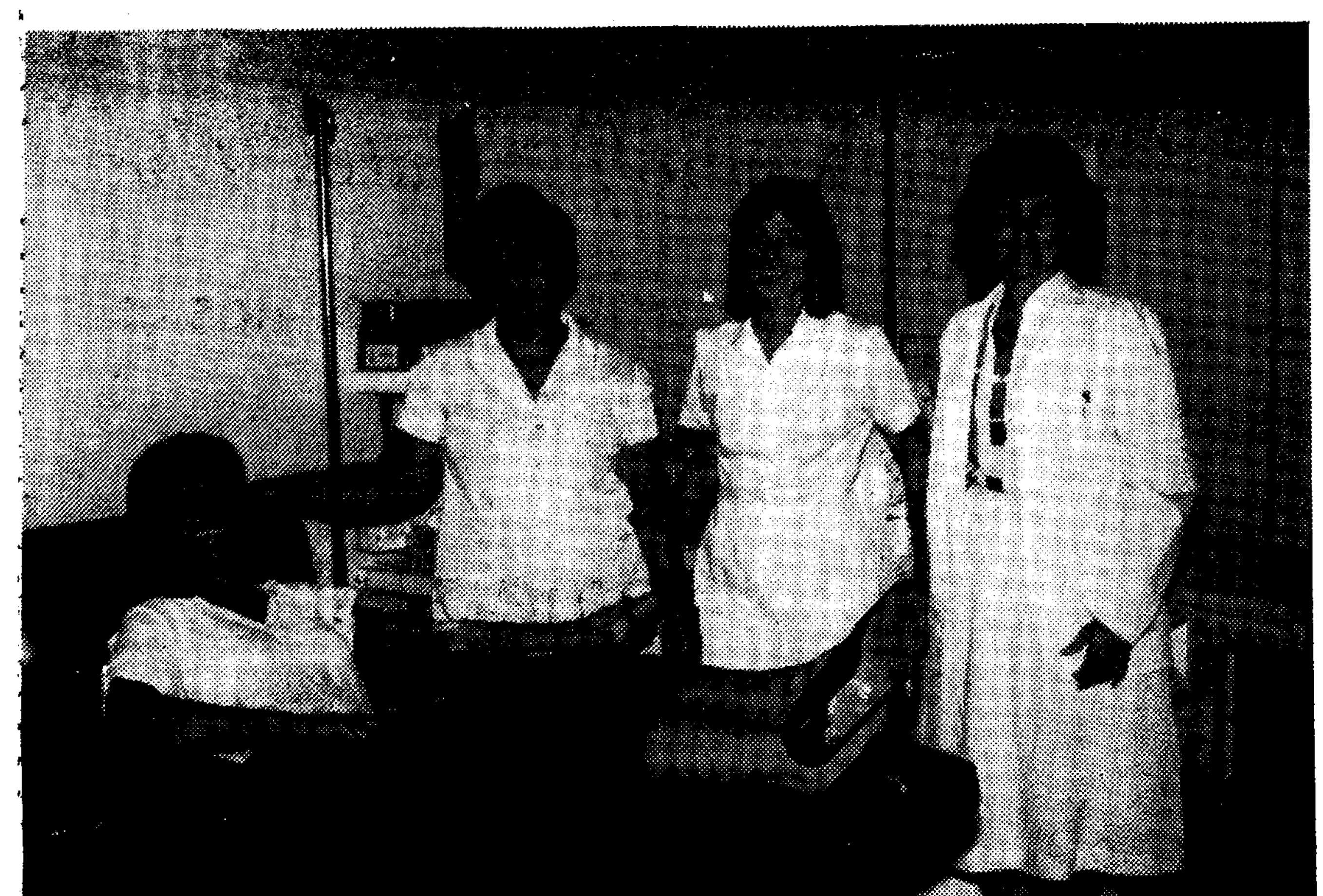
SEROE COLORADO — De aannemers die bij Lago werken en verenigd zijn in de «Association General Contractors Aruba» (AGCA) hebben bij Sociale Zaken het verzoek ingediend om in verband met de sluiting van Lago eind van het jaar 300 man te kunnen ontslaan. Door enige aannemers, niet verenigd in de AGCA, werden ook een 140-tal ontslag-verzoeken ingediend, die evenals de Lago-aanvraag voor ontslag van 975 man, door de Ontslag-commissie moeten worden behandeld.

Veteranentoernooi om Copa Prome Lustro voortgezet

ORANJESTAD — Onder de bijzonder slechte verlichting van het Wilhelminastadion werd de strijd om de voetbalbeker veteranen «Copa Promé Lustro '84» voortgezet.

Flor de Oriente behaalde een 2-0 overwinning op Atlantico Maxwell. Voor Flor de Oriente / Old Parr een belangrijke overwinning. In de tweede wedstrijd won Ayó Vets met 3-2 van Phoenix. Gisteravond behaalde Roma een 1-0 overwinning op Something Special. Juby Richardson maakte het enige doelpunt van deze wedstrijd. In de daarop volgende wedstrijd won Estrella Vets met 4-0 van Bubali Vets. Ismael Vrolijk scoorde ditmaal en na de rust scoorden Sieg Albertz en Teeuw Kock.

De vier teams die zich geplaatst hebben om in twee poules te spelen, zijn: Atlantico, Concorde, Roma, Flor de Oriente en Pova, Teachers United, Something Special en Estrella Vets.

Bestuur van AVB

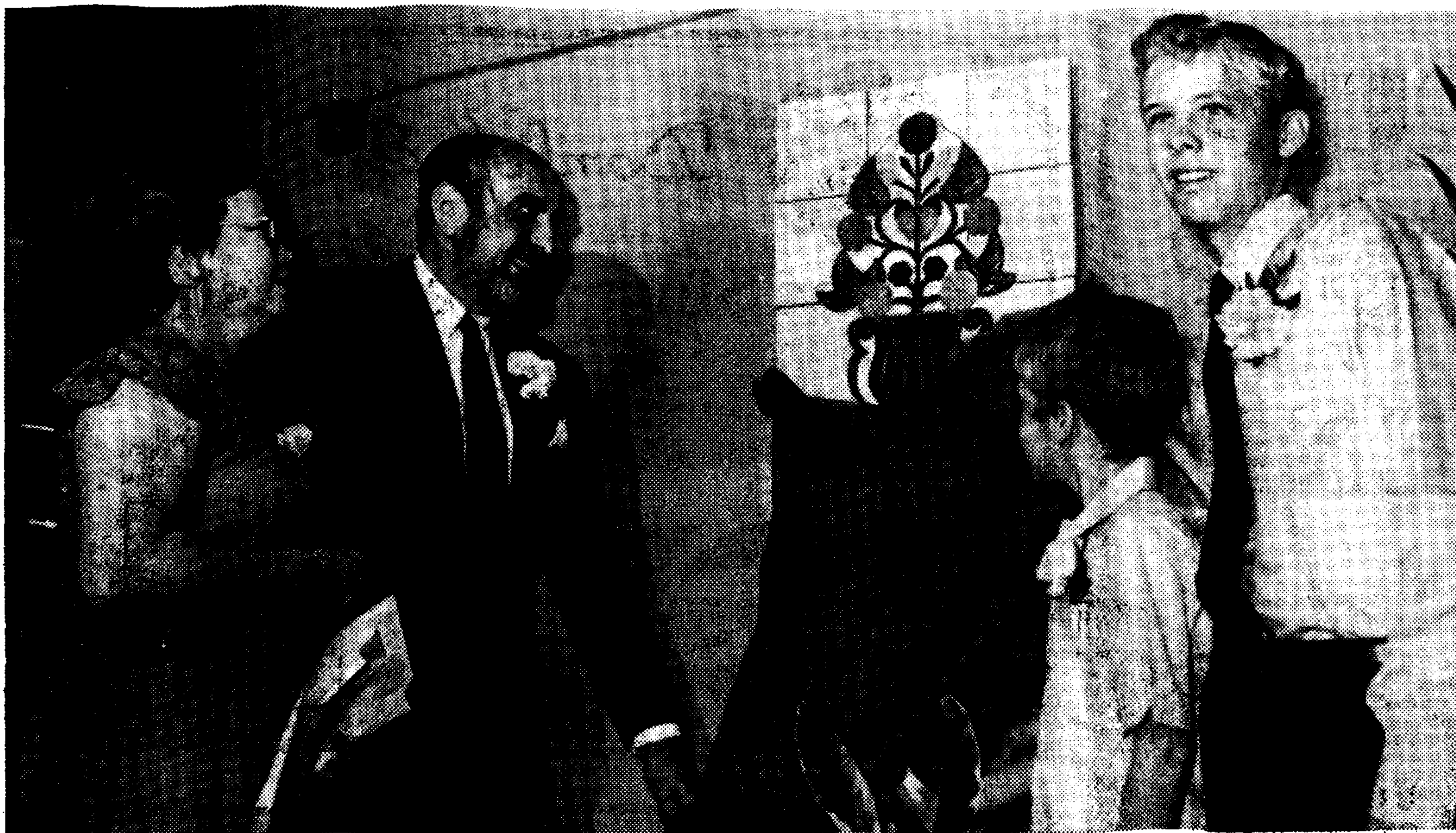
ORANJESTAD — In de eerste bestuurs- vergadering van de onlangs gekozen bestuurs- leden van de Arubaanse Voetbal Bond werden de functies als volgt verdeeld: voorzitter Roland Croes, vice- voorzitter Jantchi Tromp, secretaris Luciano Croes, penningmeester Harry T. Bareño, tweede secretaris Harry Croes, tweede penningmeester Rolando Schwengle en commissaris tevens competitie- leider Alfonso Jiménez.

ORANJESTAD — Vier jaren geleden werd de Bloedbank opgericht. Regelmatig melden zich donors (zie foto) die door een ervaren staf van hun bloed worden "afgeholpen". De stichting Rode Kruis Bloedbank Aruba maakt geen winst en staat alleen ten dienste van de gemeenschap. Vier full timers staan iedere dag klaar. Binnenkort wordt een fundraising- diner gehouden om gelden bijeen te krijgen om de zo nodige Bloedbank in stand te kunnen houden. Voor meer informaties kan men 24260 bellen.

Jeugdige inbreker opgepakt

ORANJESTAD — Een oplettende bewaker bemerkte 's morgens half vijf dat een jongeman een poging tot inbraak ondernam bij de firma Hubert Salas Sawin. De jongeman had reeds een ruit ingeslagen om het gebouw binnen te gaan, doch toen hij zich ontdekt zag door de bewaker, nam hij de benen. De bewaker kon aan de politie een goede beschrijving geven van de jongeman. Uit de beschrijving bleek dat de politie- patrouille op weg naar de plaats van de inbraak deze jongeman had zien lopen in de Koningstraat. De politie keerde terug en slaagde erin de 16- jarige H.R. aan te houden, die aan zijn hand gewond was, vermoedelijk bij het inslaan van de ruit. Hij werd voor verder onderzoek ingesloten.

LONDEN — Met een kleine meerderheid hebben mijnwerkers in noord Wales zich bij stemming uitgesproken voor voortzetting der mijnstaking welke al 8 maanden duurt. Deze stemming wordt gezien als een peiling van de stemming onder de stakers in het algemeen. Er waren er 154 voor en 145 tegen.

Het moment van de officiële opening. V.l.n.r.: Mevr. V. Domhoff, de heer L. Capriles en de 2 zoons van familie Domhoff, Jean Jacques en Tom Jr.

WILLEMSTAD— "Het lijken slechte tijden voor ons allemaal. Lago zal zijn deuren sluiten, wat er met de Shell gaat gebeuren is nog onbekend, over de DOK en ALM hoeven we niets te zeggen, het toerisme is fataal, de ene zaak na de andere sluit en zelfs het weer is slecht. Maar de wind zal weer goed draaien en zoals de wind draait zal ook de economie beter worden en gaat het zonnetje weer schijnen", zo sprak een hoopvolle Vivienne Domhoff-Boom tijdens de officiele opening van "Bloempot Shopping Center".

Onder grote belangstelling van de vele aanwezigen werd het winkelcentrum gisteravond officieel geopend. Bloempot Shopping Center bestaat net een jaar en is in die tijd uitgegroeid van vijf winkels tot dertien winkels en een restaurant. Naar Vivienne Domhoff naar voren bracht, heeft men bij de bouw getracht rekening te houden met de omgeving van het winkelcentrum en heeft men het bijvoorbeeld in oude Curaçaose stijl gebouwd.

Vivienne Domhoff toonde, ondanks alle negatieve voorbeelden in de economie, vertrouwen in de toekomst. Evenals gezaghebber Ronald Casseres die later het woord voerde, wees zij erop dat men niet kan wachten tot de economie zich vanzelf herstelt. [illegible] onze gemeenschap, zolang die er zijn, is er nog hoop voor de toekomst", aldus Vivienne Domhoff.

Voor 1985 heeft Domhoff Estates nog enkele wensen die zij hopen te verwezenlijken. Naar alle waarschijnlijkheid zal er een speeltuin aangelegd worden terwijl zij ook de "mondi" tussen het winkelcentrum en Zuikertuintje willen opknappen en voor het publiek openstellen zodat er een mooi park onstaat. Op korte termijn opent het restaurant in het winkelcentrum haar keuken en worden er verschillende "criollo"- gerechten geserveerd. "Wat we verder willen proberen is lokale artiesten naar Bloempot te brengen zodat zij hier hun werken kunnen presenteren. Op die manier ontstaat er in het weekeinde een "kunst"- sfeer in het centrum", aldus Vivienne Domhoff.

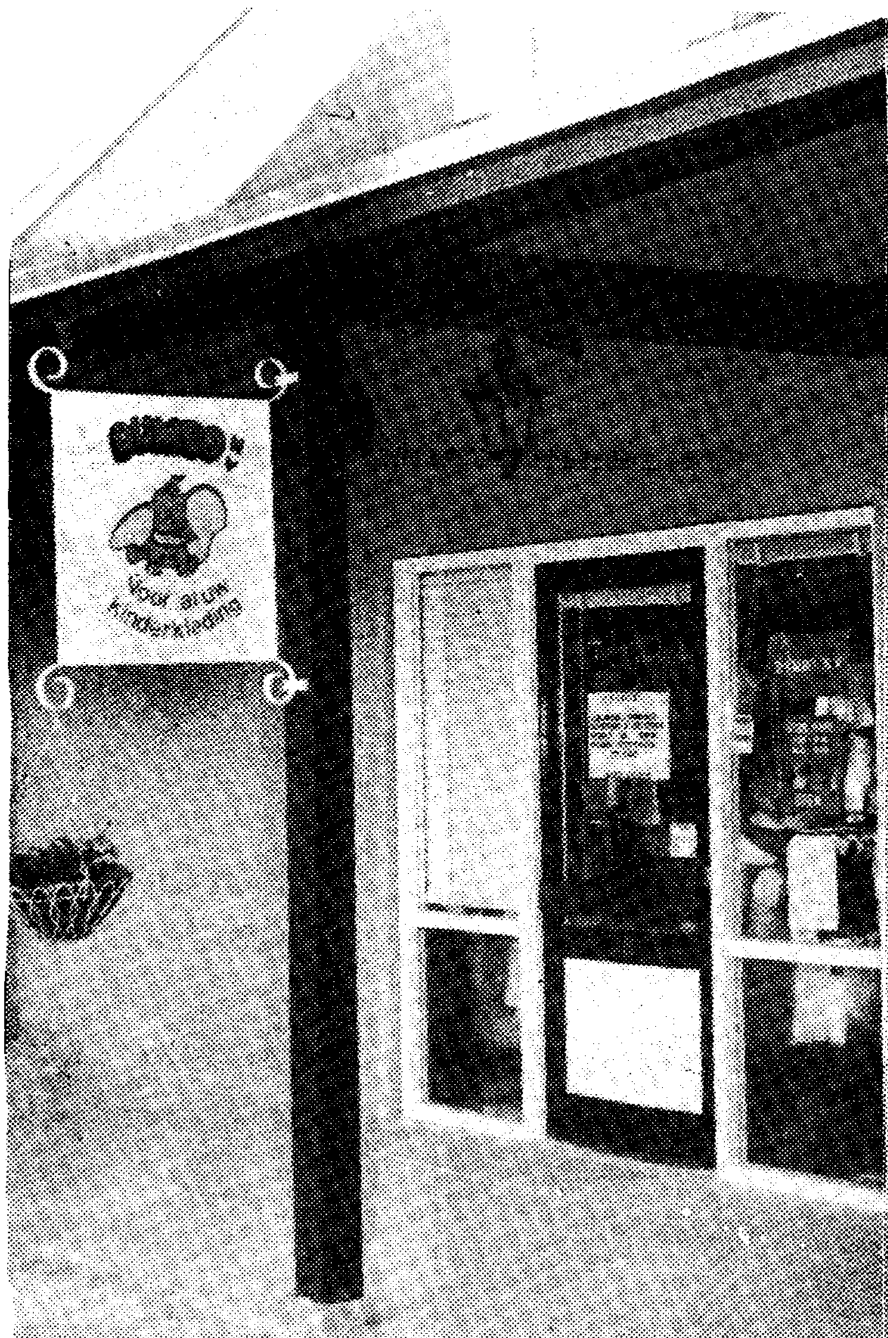
Ook Lio Capriles voerde het woord gisteravond. Hij zei de laatste tijd regelmatig uitnodigingen te krijgen voor de opening van een of andere zaak. Behalve dat de Maduro & Curiels Bank-directeur deze gelegenheden erg prettig vindt, geeft dit volgens hem ook hoop voor de toekomst. Hij zei groot respect te hebben voor hetgeen Domhoff Estates met het Bloempot Shopping Center heeft bereikt.

Gezaghebber Ronald Casseres zei na een lange dag met zware vergaderingen die niet veel goeds voorspelden, blij te zijn in een positieve sfeer te zijn. "Het zijn zulke dingen waarop men [illegible] leid trachten particuliere initiatieven te steunen. Want het is alleen gezamelijk dat er aan een goede toekomst gewerkt kan worden", aldus de gezaghebber.

WINKELCENTRUM BLOEMPOT OFFICIEEL GEOPEND!

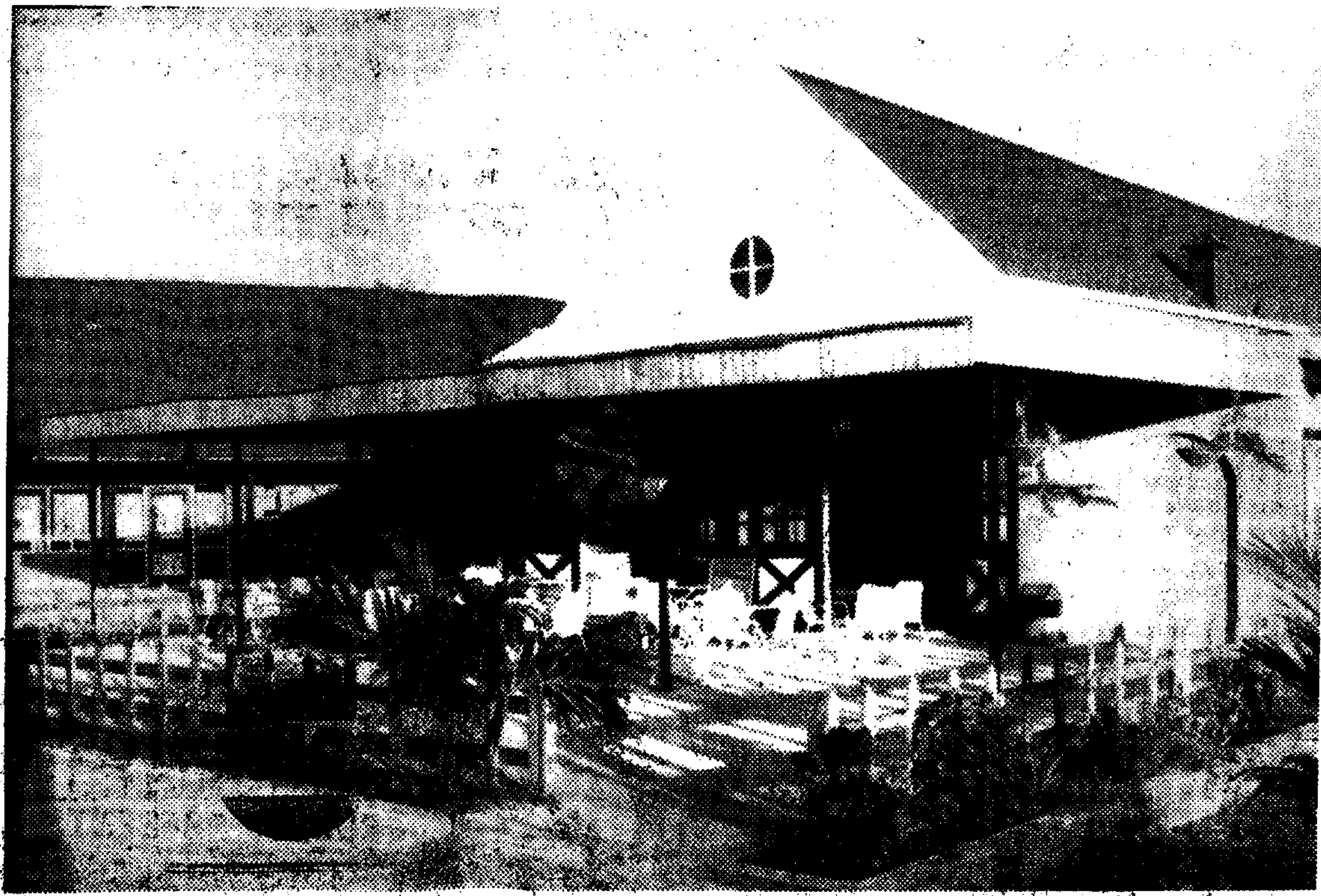

Inbreker betrapt

WILLEMSTAD— Een agent, die te voet surveillance uitvoerde hoorde een geluid uit een zaak aan de Sha Capriles Kade komen. Toen de agent zich op de hoogte wilde stellen, rende er plotseling een man het gebouw uit. De agent zette vervolgens een achtervolging in, maar de man verdween via de Scharloobrug. Bij nader onderzoek bleek, dat de man een schuifdeur van de zaak had geforceerd en reeds een tas met damesondergoed had klaar gezet om mee te nemen.

Ingezonden

Bezint eer gij begint

DE NEDERLANDSE ANTILLEN bevinden zich in een stroom- versnelling en worden meegesleurd, terwijl de stuurlui (politici) die deze stroom- versnelling veroorzaakten, hun kortzichtigheid trachten te verbergen door middel van heilloze kroten en gekonkel.

Ons land en volk wordt een handje vol onbekwame bestuurders gedesintegreerd alsof het de gewoonste zaak van de wereld is. Het Antilliaanse volk wordt niet gevraagd wat zij van deze hele gang van zaken vindt. Zalig zijn de onwetenden, denken onze politici, terwijl ze partij en eigenbelang hoog in hun vaandel dragen. Een referendum waarmee de wil van het volk zich doet spreken, is bij beslissingen van zulk cruciaal belang een democratisch recht à priori, het is a »must«.

Wij zijn één land en één volk en niemand heeft het recht ons te versnipperen op grond van argumenten die de logica en rede belachelijk maakt. De zeer nadelige gevolgen van het desintegratie- proces worden met de dag duidelijker. De instabiliteit, die een gevolg is van het desintegratie- proces begint nu reeds de wrange vruchten af te werpen die te verwachten zijn. De buitenlandse investeerders nemen een afwachtende houding aan en in het ergste geval zullen zij de Nederlandse Antillen van hun lijst schrappen. De kapitaalkrachtigen van ons land hevelen langzaam maar zeker hun geld naar het buitenland over. Problemen van andere aard zijn talrijk en komen vaak pas tot uiting na de desintegratie, in het geval van de Nederlandse Antillen dus de schaal- verkleining.

Regeren is vooruitzien. Echter i.p.v. vooruitgang worden wij Antillianen door kortzichtigheid en ondoordachtzaam beleid [illegible] politici [illegible] opgedrongen.

MOVIMIENTO PRO ANTIYAS DI SEIS

ALPHA TOONDE GISTERAVOND GEEN RESPEKT VOOR SCORPIONS-WERPERS

Na 7-2 overwinning in derde wedstrijd

Alpha weer voorop in AA-baseballfinale

WILLEMSTAD — Een veel agressiever Alpha/Zelbo nam gisteravond voor 1087 toeschouwers in het SDK-stadion met een gerieflijke 7-2 overwinning opnieuw de leiding in de "best of seven" serie om het AA-klasse baseballkampioenschap. Kwam het in de twee voorgaande wedstrijden niet verder dan respektievelijk 4 en 5 honkslagen, gisteravond toonde het in het geheel geen respekt voor de werpers van Royal Scorpions Mr. Baseball /M&C Bank. Met een offensief van 16 honkslagen konden de titelhouders met betrekkelijk veel gemak de partij op hun naam brengen.

Zoals Scorpions gisteravond speelde, was het een makkelijke prooi voor Alpha. Het optreden van zijn pitchers gisteravond, voornamelijk Darwin Brooks, vormde een schrille tegenstelling met de prestatie die Rignald Martina dinsdagavond leverde in de vorm van een shut-out zege van 6-0 over Alpha. Brooks kreeg in de 5 1/3 inning dat hij op de heuvel werkte liefst 10 honkslagen tegen, waarvan in de eerste inning al 4. Harold Pepin die hem verving deed daarna niet veel beter. De situatie werd nog verergerd door zwak veldspel. Scorpions greep vijf keer mis in het veld wat gecombineerd met het Alpha-offensief van 16 honkslagen de score zelfs een geflatteerd aanzien geeft.

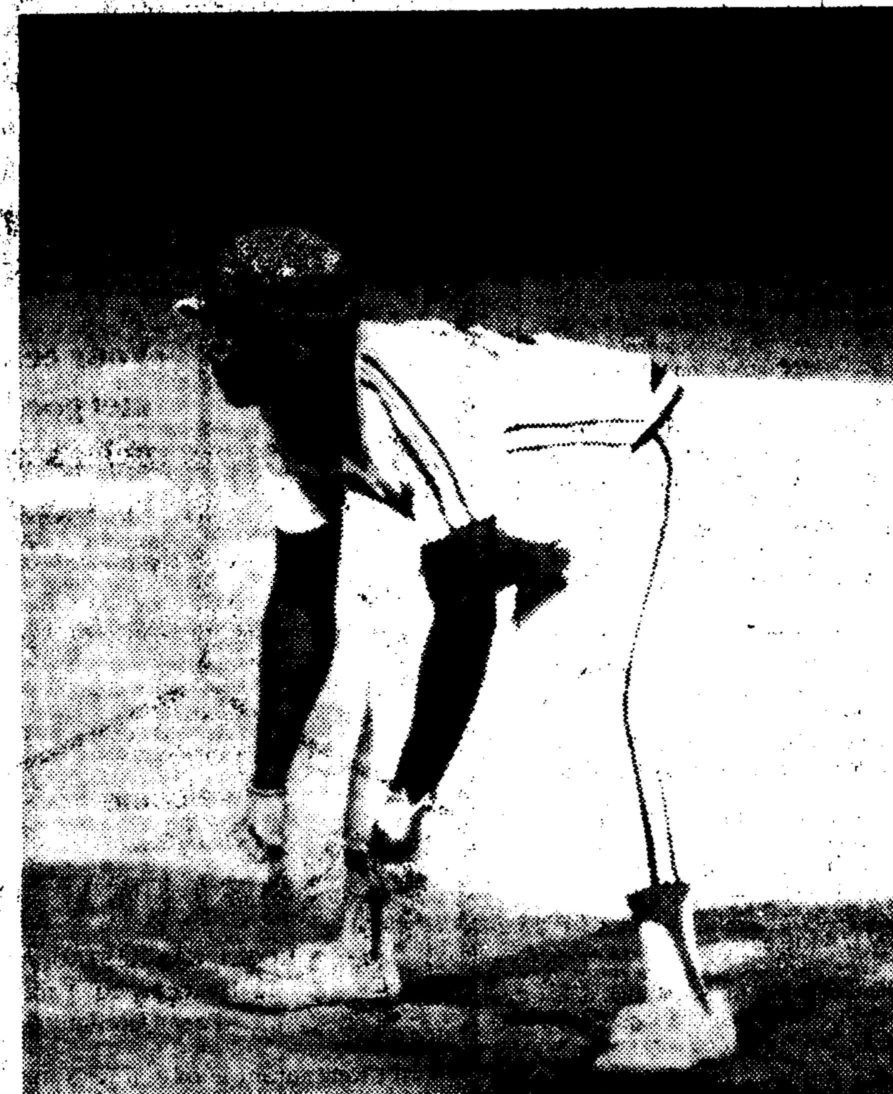
PROFIJT

In de eerste slagbeurt al profiteerde Alpha niet voldoende van de scoringskansen. Vier honkslagen (van Luti Bernadina, Harold Maria, Alvaro Asencion en Charlton Cijntje) gecombineerd met een aangooifout van de achtervanger leverde slechts een 2-0 voorsprong op. De grote inning voor Alpha was de "lucky seven". Met een rally van 4 runs (op honkslagen van Eithel de Caster, Asencion, Cijntje en Ruben Snoyl) liep Alpha uit tot 7-1.

Vanaf dat moment was het duidelijk dat Scorpions niet veel meer had te zoeken in de wedstrijd van gisteravond. De enige runs dat Scorpions tot op dat moment daartegenover had gesteld was een homerun van Raffy Josefa. Met een machtige zwaai met het slaghout mepte Josefa de bal bij de eerste worp van Alpha-pitcher Ramses Sprock in de tweede inning het speelpark uit. Josefa halveerde daarmee de voorsprong die Alpha in de eerste inning had genomen maar Sprock wist daarna Scorpions met vrij veel gemak in bedwang te houden. Hij wierp de eerste zeven innings een 5-hitter en moest pas in de achtste assistentie krijgen van Percey Schoop na drie achtereenvolgende honkslagen van respektievelijk Edmond Euson, Raffy Josefa en Elston Simmons. In deze slagbeurt scoorde Scorpions zijn tweede run waardoor de eindstand op 7-2 bepaald werd.

SLECHT VELDSPEL

Qua veldspel was het duel van gisteravond niet bepaald een succes. Als hierboven vermeld, greep Scorpions 5 keer mis. Alpha deed daar niet voor onder met ook een totaal van 4 veldfouten. Alpha maakte dit echter ruimschoots goed met 16 honkslagen terwijl Scorpions niet verder kwam dan 8 honkslagen waaronder dus een homerun van Josefa. Met Alpha vóór met 2-1 moet de serie volgens het oorspronkelijke programma morgenavond voortgezet worden. Zekerheid hierover bestaat er nog niet aangezien een tweede show van de French Hell Drivers is aangekondigd voor het weekeinde.

WILLEMSTAD — Op de foto Raffy Josefa nadat hij de eerste honk veilig bereikt heeft. Josefa zorgde gisteravond voor één van de twee runs die zijn ploeg Royal Scorpions kon scoren tegen de gisteren qua aanval fel op dreef staande Alpha. Met een machtige zwaai mepte Josefa in de tweede inning de bal het speelpark uit.

VOETBAL - CORDOBA — De Argentijnse ex-international Daniel Valencia, lid van de ploeg die in 1978 wereldkampioen werd, is zwaargewond geraakt bij een auto-ongeluk in de buurt van Cordoba. Valencia werd verrast door een onverhoedse manoeuvre van een voor hem rijdende auto, verloor de macht over het stuur van zijn wagen en botste tegen een stilstaande vrachtauto.

*****

Rally en Grand Prix Monaco in gevaar

PARIJS — Monaco krijgt nog een week de tijd om de problemen met de autosport-autoriteiten op te lossen teneinde het voortbestaan van de Grand Prix rally in het mini-prinsdom te verzekeren. Jean-Marie Balestre, de voorzitter van de Internationale Autosport Federatie (FISA), heeft de afgelopen maand twee gesprekken gevoerd met de besturen van de Automobiel club van Monaco (ACM) over de mogelijkheden te komen.

De Formule-1-race staat tot nu toe niet op het grand-prix-kalender voor 1985. De ACM heeft de televisie-rechten van het evenement voor nog eens drie jaar aan de Amerikaanse maatschappij ABC verkocht. De Internationale Automobiel Federatie (FIA) claimt die financiel aantrekkelijke rechten van alle grote prijzen. De Rally van Monte Carlo van 1985 wordt bedreigd door een conflict over een tolheffing van bijna 150.000 dollar door de Franse federatie. De Rally van Monte Carlo speelt zich voor het grootste deel af op Frans grondgebied, de Franse automobielfederatie wil daar geld voor zien.

Volgens Balestre, voorzitter van zowel de FISA als de internationale federatie, zal Monaco de komende week akkoord gaan met de voorstellen. "Monaco wil de Grand Prix en de Rally graag behouden. Daar ben ik zeker van", aldus Balestre. Voor de Grand Prix van Monaco, een stratenrace, is de gebruikelijke datum in mei vrijgehouden. Als de race alsnog op de agenda verschijnt, zal het wereldkampioenschap Formule-1 in 1985 in zeventien wedstrijden worden beslist dat is één meer dan gebruikelijk.

Australië staat voor het komend jaar voor het eerst te boek als organisator van een Grand Prix. Voor de race op 23 oktober zijn deze week de contracten getekend. Het doorgaan van de Grote Prijzen van Dallas en New York staat nog steeds niet vast. Dallas twist over de datum; New York heeft nog niet de vereiste vergunning. Zandvoort loste deze week de financiele problemen voor de GP-races van 1985 en 1986 op.

BONN — De Westduitse Liberale partij weet wie eind 83 zomaar 6 miljoen [illegible]. De [illegible] jarige voormalige supermarktkoning Horten die nu in Zwitserland woont heeft zijn mildheid bekend gemaakt nadat de partij het mikpunt van allerlei reddel was geworden in verband hiermee. Zo meldde een krant dat het geld van de Libische leider Gaddafi was.

Hen waren talrijke moorden en terreur-acties ten laste gelegd.

Inschrijving voor "Miller-race"

WILLEMSTAD — Vandaag tussen 6 en 9 uur 's avonds en morgen vanaf 9 uur tot 12 uur 's middags bestaat de mogelijkheid om zich in te schrijven voor de Miller Race dat zondag de achttiende zal worden gehouden. Op beide hierboven genoemde dagen en tijden kan men terecht op het Peter Stuyvesant College aan de Schottegatweg.

De race zelf begint op 18 november om half zeven 's morgens te Barbara Beach.

Morgen bowling finale te CSC

WILLEMSTAD — Vanavond wordt te CSC-Damacor de finale gespeeld van het bowling toernooi genaamd: "Eddy 300". Direct na de finale worden de prijzen in verband met genoemd toernooi uitgereikt.

Ook zal aanstaande zaterdag de prijsuitreiking plaats vinden van de zogenaamde, "Zaterdaagse League". Dit is een competitie waarvoor iedere zaterdag gespeeld werd te CSC.

Sport in het kort

VOETBAL - MEXICO STAD — Het vijfde wereldkampioenschap voor spelers onder 20 jaar wordt mogelijk niet in Chili gehouden. De FIFA is ontevreden over de organisatie. Daarnaast spelen politieke aspecten een rol. Binnen drie dagen zal de FIFA definitief beslissen.

*****

BOKSEN - BERLIJN — Oostduitse boksers kunnen sinds kort tijdens de training beschikken over een robot als tegenstander. De robot, die naar alle zijden verplaatsbaar is via een afstandsbesturing, geeft automatisch de treffers aan. De robot heeft vier programma's die naar believen kunnen worden gewijzigd. In bokslanden als Cuba, de Sovjet-Unie en de Verenigde Staten bestaat grote belangstelling voor de robot, die in Gera is ontwikkeld. Op de Leipzigermesse werd het ontwerp bekroond met een gouden medaille.

*****

ATLETIEK - BOEDAPEST — In Hongarije heeft Karolina Szabo de marathon over 200 kilometer langs de Donau gewonnen. De Hongaarse legde de superafstand af in 16 uur 17 minuten en 4 seconden. Ze had ruim elf minuten voorsprong op nummer twee, de Westduitse Waltraut Reisert.

*****

VOETBAL - WARSCHAU — Borussia Mönchengladbach heeft bij de bond uitstel verzocht van het competitieduel van morgen tegen koploper Bayern München. Oorzaak van het verzoek is de zware mist in Warschau, waardoor Borussia donderdag niet in staat was de terugreis te aanvaarden. De ploeg keerde per bus terug naar het hotel in Lodz, waar het woensdag tegen Widzew gespeeld had in de Europese bekertoernooi. De Westduitse voetbalbond zal vandaag het bezoek in behandeling nemen.

IJSHOCKEY - BORDEAUX— Het Nederlands ijshockeyteam heeft de tweede oefenwedstrijd tegen Frankrijk gewonnen. In Bordeaux werd het 4-3 voor Nederland.

*****

Schandaten in Glasgow en Madrid

Beroering tijdens tweede ronde EK-voetbal

GLASGOW / MADRID Twee returns in de tweede ronde van de Europese bekertoernooien hebben de nodige beroering gewekt. In Glasgow werd in het duel tussen Celtic en Rapid Wien de Oostenrijker Rudolf Weinhofer na het bevrijdende, derde Schotse doelpunt door een whiskyfles aan het hoofd getroffen.. Bebloed en groggy verliet hij het speelveld. Rapid Wien eist dat het duel overgespeeld wordt..

In Madrid kreeg de Belgische arbiter Schoeters veel kritiek. Hij stuurde drie spelers van FC Rijeka uit het veld, onthield de Joegoslaven een strafschop en hielp Real Madrid in de slotfase aan de benodigde drie doelpunten. Zijn medewerking was zo opzichtig, dat zelfs de, over het algemeen chauvinistische Spaanse sportbladen ervan schande spraken.

In Schotland liep het duel in de 83e minuut volkomen uit de hand. Kort na het derde doelpunt van Celtic, dat de in Wenen opgelopen achterstand van 3-1 uitwiste, werd Weinhofer op het hoofd getroffen door een uit het publiek geworpen whiskyfles. Met een fikse wond moest de speler het veld verlaten. Later werd een hersenschudding geconstateerd. Na een onderbreking van ongeveer vijftien minuten, waarin het op de grasmat tot tumultueze scenes kwam, moest Rapid de laatste zeven minuten met tien man spelen.

Scheidsrechter K eil Johansson slaagde er met veel moeite in de orde enigszins te herstellen. Eerst maakte de toch al opvliegende Joegoslavische trainer van Rapid Otto Baric zoveel stampij, dat hij door de Schotse orde dienst van het veld gesleept werd. Daarna gaf Rapid-aanvoerder Krankl zijn spelers het sein tot inrukken. Maar dat werd voorkomen door club secretaris Binder, die de aftocht verbood.

Na afloop van de wedstrijd kondigde Binder aan, dat zijn club van de Europese Voetbal Unie zal eisen dat de wedstrijd in zijn geheel zal worden overgespeeld. Hij verwees daarbij naar het precedent in 1970, toen het duel tussen Borussia Mönchengladbach en Inter Milan moest worden overgespeeld, omdat de Italiaan Roberto Boninsegna door een geldstuk geraakt werd. De wedstrijd die door Borussia met 7-1 werd gewonnen, werd daarna door de UEFA ongeldig verklaard en opnieuw vastgesteld.

Dezelfde procedure wil Binder nu herhaald zien voor Celtic - Rapid Wien. UEFA-waarnemer in Glasgow was Hubert Claessen uit Bonn, de vroegere penningmeester van de Westduitse voetbalbond. Claessen gaf als eerste indruk dat het Weense protest weinig kans van slagen heeft. "Daartoe had Rapid misschien inderdaad het veld moeten verlaten en moeten weigeren verder te spelen".

In Madrid ging arbiter Schoeters [illegible] drie spelers, onthield Rijeka een strafschop en gaf er Real Madrid [illegible] cadeau. Niet alleen Rijeka [illegible] ontsteld over het optreden van de Belg, ook de Spaanse bladen hadden weinig lovende woorden voor Schoeters. Mundo Deportivo: "Schande, schande. Arbiter helpt Madrid aan plaatsing".

Karpov en Kasparov niet [illegible] schaakolympiade

MOSKOU — Wereldkampioen [illegible] Karpov en zijn uitdager Gary Kasparov zijn niet opgenomen in het Sovjetrussische team [illegible], die 18 november in [illegible] begint. De schakers spelen op dit moment de tweekamp om de wereldtitel in Moskou. Hoewel titelverdediger Karpov een voorsprong heeft van 4-0 en hij nog slechts twee overwinningen nodig heeft om kampioen te blijven, is de kans dat het duel op tijd beslist zal zijn, klein. Vanwege die onzekerheid heeft de Russische schaakbond besloten het tweetal niet op te stellen en te kiezen voor Tal en Romasjin. Alleen als Karpov vandaag en maandag wint, bestaat de kans, dat hij en Kasparov [illegible] naar [illegible].

Morgen finale "Nike" jeugd tennistoernooi

WILLEMSTAD — Morgen wordt op de tennisbanen van Asientos Rust & Burgh de finales gespeeld van het jeugdtennistoernooi gesponsord door NIKE, georganiseerd door de jeugdcommissie van de Curaçao Lawn Tennis Bond (CLTB). Een ieder is welkom de wedstrijden bij te wonen en de jeugdige spelers en speelsters aan te moedigen. [illegible]

De finales worden in de drie betreffende klassen door de volgende spelers en speelsters gespeeld: [illegible] van Coffie; Jongens B: Kevin Jonkheer - Luis Santine terwijl in de C-klasse de gebroeders Randolph en Erik van Eps de strijd [illegible] om de kampioenstitel.

Meisjes A: Abigail Paula - Solange Simon; meisjes B: Sandra van [illegible] - D. Wytema.

De wedstrijden gaan [illegible] uur [illegible]

Loyaliteitspremie voor Engelse atleten

LONDEN — Het besluit van de Engelse atletiekbond in de toekomst een loyaliteitspremie aan top-atleten uit te keren, heeft een storm van kritiek gekregen in Groot-Brittannië. Volgens deskundigen is het de laatste nagel aan de doodskist van het amateurisme in de atletiek. Toppers als Sebastian Coe, Steve Ovett en Daley Thompson zouden volgens het besluit ongeveer 1750 dollar entvangen wanneer ze deelnemen aan interlandwedstrijden.

De Engelse bond heeft onlangs met het commerciele televisiestation ITV een lucratief contract, ten koste van het staatsbedrijf BBC, afgesloten. Het station heeft met een aantal sponsors, die via ITA reclameboodschappen uitzendt, de Engelse bond een bedrag van ruim 4 miljoen dollar toegezegd. De ITV zet nu de bond zodanig onder druk dat de Engelse toppers verplicht zijn in de door de maatschappij uit te zenden wedstrijden dienen uit te komen. Tot nu toe konden Engelse atleten een uitnodiging voor een interlandwedstrijd naast zich neerleggen. Dat gebeurde dan ook herhaaldelijk wanneer een topper een lucratieve aanbieding voor een wedstrijd ergens anders had.

In de loyaliteitspremie ziet de Engelse bond een mogelijkheid de toppers aan zich te binden. De bond zal de contracten met de betreffende atleten zelf afsluiten om de druk te vermijden dat sponsors invloed hebben op de samenstelling van de ploegen en interlandgebeuren

Drie Joegoslavische judoka's overgelopen naar Zuid-Afrika

PRETORIA — Drie leden van de Joegoslavische nationale judoploeg zijn overgelopen naar Zuid-Afrika. Dit heeft de Zuidafrikaanse regering gisteren bekendgemaakt. Het drietal heeft een voorlopige verblijfsvergunning gekregen.

De Zuidafrikaanse persvereniging Sapa verklaarde dat de drie mannen vorige maand Joegoslavië hebben verlaten en naar Zuid-Afrika zijn gereisd.

Hun namen zullen niet bekend worden gemaakt om represailles van de kant van Joegoslavië te voorkomen, aldus de Zuidafrikaanse televisie.

Minister van Binnenlandse zaken Willie de Klerk omschreef de drie Joegoslaven in een verklaring als "coaches van wereldklasse". De minister zei te verwachten dat de drie een bijdrage zullen leveren aan de sport in Zuid-Afrika.

Seoel definitief organisator OS 1988

MEXICO-STAD — Op de bijeenkomst van de Nationale Olympische Comites (ANCO) heeft Seoel zich gisteren in Mexico-Stad gepresenteerd als gastheer van de Zomerspelen in 1988. De presentatie werd bijgewoond door de Russische delegatie onder leiding van minister Gramov, die vragen stelde en zich een geïnteresseerd toeschouwer en luisteraar toonde.

Voor Nederland is NOC-direkteur Bob van Rosse aanwezig in de Mexicaanse hoofdstad. Volgens Van Rosse begint de bijeenkomst vanmiddag pas goed. Dan staat de discussie over de toekomst van de Spelen op het programma. Een dag later volgt het gesprek met het IOC over dezelfde hamvraag, [illegible] de positie van Seoel aan de orde komt. Van Rosse [illegible] de Russen in Mexico-Stad. "Gramov zal geen verbaal vuurwerk afsteken. Beslist niet praten over mogelijke boycot van Seoel of aandringen op verplaatsing van de Spelen. Daarvoor is het nog veel te vroeg. Bovendien lijkt de Sovjet-Unie nog niet overtuigd van de steun van de satelliet-staten. [illegible] 1988 in ieder geval weer te willen meedoen aan de Spelen. Waar ze ook gehouden worden".

Quick heeft kans op kampioenstitel

Programma Willemstad jubileum voetbaltoernooi

WILLEMSTAD — Komend weekeinde kan Quick'60 kampioen worden in het Willemstad-jubileumtoernooi. Ze dient dan wel te winnen van Unidos/Antem, dat afgelopen week zo verrassend won van DTS/Fatum. Verder is het voor DTS/Hoekloos in de C-klasse ook mogelijk kampioen te worden. Zij heeft het recht niet in eigen hand. Angua zal dan moeten verliezen. Waarschijnlijker is het dat dit kampioenschap een week later wordt bereikt.

De standen na het afgelopen weekeinde zien er als volgt uit:

A-KLASSE						
1. Quick'60	6	5	0	1	10	15- 5
2. DTS/Fatum	6	3	0	3	6	10-11
3. Abrahamsz HW	5	2	1	2	5	10-13
4. Unidos/Antem	6	2	1	3	5	6- 6
5. Willemstad	5	1	0	4	2	5-12
B-KLASSE						
1. Bandi Kas	5	4	0	1	8	12- 2
2. Jan Thiel Boys	5	4	1	1	8	17- 6
3. TES/CM	4	1	1	2	3	4- 6
4. Willemstad 3	6	1	1	4	3	8-17
5. Willemstad 2	4	1	0	3	2	8-18
C-KLASSE						
1. DTS/Hoekloos	5	4	1	0	9	8- 3
2. Quick'60 2	7	2	4	1	8	8- 8
3. Juristen	7	2	3	2	7	[illegible] 7
4. Angua	5	2	2	1	6	14- 6
5. Abrahamsz HW 2	6	0	0	6	0	2-20
V-KLASSE						
1. Amareira*	6	6	0	0	12	26- 6
2. Quick'60 3	6	3	1	2	7	14- 9
3. Abrahamsz HW 3	6	2	1	3	5	11-12
4. Quick'60 4	[illegible]	2	0	3	4	6- 6
5. Willemstad 4	[illegible]	0	0	5	0	3-27

* kampioen

Het programma voor 10 en 11 november:

A-klasse			
Willemstad - AHW	ZO	13.30	WSD
Quick'60 - Unidos	ZO	16.30	QCK
B-klasse			
Bandi Kas - Willemstad 3	ZO	16.30	WSD
TES/CM - JT Boys	ZA	19.30	DTS
C-klasse			
Quick'60 2 - Hoekloos	ZO	15.00	QCK
AHW - Angua	ZO	16.30	AHW
V-klasse			
Quick'60 4 - Quick'60 3	ZA	18.30	QCK
Willemstad 4 - Amareira	ZA	16.30	WSD

AMIGOE-KIJKTIP:
zaterdag: Quick'60 4 - Quick'60 3
zondag: Quick'60 - Unidos/Antem

CURAÇAO AGENDA

WEEKEINDEDIENST EILANDSGENEESKUNDIGEN

Stads- en 2de distrikt Oost
10 november 1984 vanaf 08.00 uur t/m 12 november 1984 om 06.00 uur: dokter Guerrero-Bakmeyer. Sentro Mediko Marie Pampun, tel.: 615044 / 615265; spreekuren: 11.00-12.00 / 17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 74279 53480.
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: mevr. Guerrero, Wilsoe, Da Costa Gomez, Nassy, mevr. Nassy-Tseng, Lutchman, Tseng, Rauchbaar, Braakman, Doran en Pattinaja).

Stads- en 2de distrikt West
9 november 1984 vanaf 18.00 uur t/m 12 november 1984 om 06.00 uur: dokter Oomen. Spreekkamer: Schonegevelstraat, Sta. Maria, tel.: 83048, spreekuren: 11.00-12.00 / 17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 89120.
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Swart, Roose, mevr. Goilo, mevr. Braakman, King, mevr. Soliana, Whiteman, Heerenveen, Nivillac en mevr. Rosales-Concession)

Derde distrikt Bandabao
9 november 1984 vanaf 18.00 uur t/m 12 november 1984 om 06.00 uur: dokter Oomen. Spreekkamer: Barber, tel.: 641658 / 641605; spreekuren: 10.00-12.00 / 17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 75761 / 641658.
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Tweed, Vonhögen, Schellens, Botero Duque en Hernandez).

...

WIT GELE KRUIS (wijkverpleging): Kantoor Santa Maria 17, tel.: 82947; geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-16.00 uur; zaterdag de gehele dag gesloten; de wacht hebben zuster Andrea, tel.: 674030 en zuster Van Veldhoven, tel.: 76728.

...

KLEUTERBUREAU: 14.00-16.00 uur alleen volgens afspraak.

ZUIGELINGENBUREAU: maandagmiddag van 12.30-15.30 uur; donderdagmiddag van 07.15-10.30 uur; alleen volgens afspraak.

GEZINSVERZORGING (Kwido pa Famia): geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-12.30 / 13.30-17.00 uur, kantoor Sta. Maria 17, tel.: 80222.

BOTICA BANDABAO: geopend van maandag t/m vrijdag van 08.00-12.00 / 14.00-18.00 uur; zaterdag gesloten.

...

BOTICA'S **(nachtdienst)**
Otrobanda: Paradeis, tel.: 89676; Punda: Coromoto, tel.: 613300.

...

ZATERDAG
DIVERSEN
TOERISTENSCHIP: 08.00-19.00 uur «The Victoria» - S.J.

ASIENTO: 16.30 uur jeugd- circus - Rust & Burgh.

...

ZONDAG
DIVERSEN
ANTILLIAANSE REIS VERENIGING: lokale excursie getiteld «Si, ta Kòsou mes» (na afloop is er een barbeque met muziek).

...

OPENBARE BIBLIOTHEEK (Johan van Walbeeckplein 13): openingstijden: maandagmiddag van 14.00-20.00 uur; dinsdag en vrijdag van 10.00-12.00 / 14.00-18.00 uur; woensdag van 10.00-12.00 / 14.00-20.00 uur; donderdagmiddag van 14.00-18.00 uur en zaterdagmorgen van 09.00-12.00 uur. De studiezaal is elke dag open vanaf 09.00 uur.

FILIAAL MUNDO NOBO: alleen op maandag open van 14.00-20.00 uur (voor volwassenen).

FILIAAL BARBER: maandagmiddag van 14.00-17.00 uur; dinsdag- en vrijdagmiddag van 14.00-19.00 uur

JEUGDBIBLIOTHEEK (Consciëntiesteeg, Plaza Brion): maandag en donderdag van 14.00-18.00 uur; dinsdag, woensdag en vrijdag 10.00-12.00 / 14.00-18.00 uur en zaterdag van 09.00-12.00 uur.
Elke maandag ná 16.00 uur activiteiten voor kinderen.

BIBLIOTHEEK MONQUI MADURO (Landhuis Rooi Catootje): openingstijden dinsdag, donderdag en vrijdag van 09.00-12.00 uur (voor afspraken gelieve mevr. Dankmeyer, tel.: 34263 op te bellen).

BIBLIOTHEEK ALLIANCE FRANÇAISE: iedere zaterdag uitlenen van Franse boeken van 14.00-18.00 uur - Fokkerweg 7.

DOCUMENTATIECENTRUM "ZIKINZA": geopend op werkdagen van 08.00-11.30 / 14.00-16.30 uur - Roodeweg 7A.

BUREAU VOOR LEVENS- EN GEZINSMOEILIJKHEDEN (Roodeweg 236, tel.: 26388): openingstijden 07.30-12.00 / 13.30-17.00 uur.

SPEEL-O-THEEK (Uteweg): open woensdag en vrijdag van 15.00-18.00 uur.

BARBARA BEACH CO.: iedere dinsdag- en vrijdagmiddag (behalve feestdagen) excursies en rondleiding naar de Tafelberg; vertrek: 14.00 uur vanaf de White Gate (Porta Blanco).

BIOSCOPEN
GOLDEN DRIVE-IN: 21.00 uur *The search for Spock* (18 jr., *f*.5.-); 24.00 uur *Streets of fire* (18 jr. *f*.5.-).
CINELANDIA: 19.00 en 21.00 uur *Kill and kill again* (18 jr., *f*.2.75 en *f*.3.75); 24.00 uur *Walking the edge* (18 jr., *f*.2.75 en *f*.3.75).

...

TELECURAÇAO

ZATERDAG: 16.30 Telefiesta; 18.30 Panoramiek; 19.30 Notisiero Tele-8; 20.00 Directe uitzending OTI Festival vanuit Mexico.

VRIJDAG: 16.30 CHIPS; 17.30 AGHUSA; 18.00 Agedres na plaka chiki; 18.15 Telenovela: Chispita; 19.15 Informe deportivo; 19.30 RVD; 20.00 Notisiero Tele-8; 20.20 Hill Street Blues; 21.20 Nos tera; 22.00 Mundu na bista; 22.15 Show di Job; 23.15 Tempo pa Dios; 23.20 Sluiting.

ST. ELIZABETH HOSPITAAL EN SANATORIUM: **(bezoekuren)** 's morgens van 11.30-12.30 uur en 's middags van 16.00-19.00 uur (kinderafdeling van 10.00-19.00 uur en Intensive Care: 18.00-19.00 uur).

DR. DAVID R. CAPRILESKLINIEK (**bezoekuren**): opname afd. Mannen van 15.00-16.00/18.00-19.00 uur; opname afd. Vrouwen van 15.00-16.00/18.00-19.00 uur; overige afdelingen van 09.00-12.00 / 14.00-16.00 / 17.00-19.00 uur.

FUNDASHON PA KONSUMIDO (Scharlooweg 64, tel.: 611733): openingstijden van 08.30-12.00 / 14.00-17.00 uur.

BRIDGECLUB CURAÇAO: iedere vrijdagavond om 20.00 uur bridgen - Huize Scherpenheuvel.

SEDUKAL: elke woensdag van 14.00-16.00 uur is er vrij spreekuur.

CURAÇAO ONDERWATER PARK: duiktrips voor lokale duikers in het weekeinde. Voor informatie tel.: 624242 / 624705.

TENTOONSTELLING
CURAÇAOSCH MUSEUM: openingstijden 10.00-12.00 / 14.00-17.00 uur (behalve op maandag en laatste zondag van de maand).

HARTS GALLERY (Dr. Hugenholtzweg 36): openingstijden 09.00-12.00 / 14.00-18.00 uur.

SYNAGOGE: museum open van maandag t/m vrijdag van 09.00-12.00 / 14.00-17.00 uur.

LANDHUIS BRIEVENGAT: geopend van maandag t/m van 09.30-12.30 / 15.00-18.00 uur en iedere laatste zondag van de maand van 10.00-15.00 uur (toegangskaarten verkrijgbaar bij Curava en landhuis Brievengat).

CHRISTOFFELPARK: 08.00-15.00 uur geopend voor publiek (na 14.00 uur wordt niemand meer toegelaten).

TEMPEL GALLERY: openingstijden dagelijks van 11.00-24.00 uur; zaterdag en zondag van 18.00-24.00 uur.

KAS DI ARTE KORSOU (Local Art Gallery), Schrijnwerkersstraat 14, zijweg Breedestraat Otrobanda: open dagelijks van 09.00-18.00 uur; dinsdag en zondag gesloten.

KANTOOR ALKOHOL- EN DRUGTEAM (Witteweg 54, tel.: 623973): spreekuren dagelijks van maandag t/m vrijdag of volgens afspraak.

NEDERLANDSE RODE KRUIS (afd. Curaçao, Secretariaat: Fokkerweg, tel.: 614525/ 614630): **geopend van maandag t/m vrijdag** van 08.00-11.30 uur.

SENTRO DI DAMA (Seroe Fortunaweg 8, tel.: 84647): openingstijden 07.30-12.00 / 14.00-17.30 uur.

...

Winkeldief aangehouden

WILLEMSTAD— Een supervisor van een grote levensmiddelenzaak viel het op, dat twee klanten zich erg verdacht gedroegen in de zaak. Hij nam alvast het zekere voor het onzekere en ging bij de uitgang staan. Toen de verdachte klanten naar buiten wilden gaan verzocht de supervisor hen de tassen te openen die ze bij zich droegen. Doordat ze zich betrapt voelden lieten ze de tas vallen en namen de benen. In de tas bevonden zich vijf flessen met alcoholische drank. Aan de hand van de beschrijving van de supervisor wist de politie snel op een van de twee de hand te leggen. De gearresteerde man bekende het door hem gepleegde feit.

*****

CAIRO — Egypte hoopt dat de herverkiezing van Reagan het zoeken naar vrede in het Midden Oosten nieuwe impulsen geeft. Premier Peres van Israel loofde in zijn gelukwens aan Reagan de vriendschap tussen beide landen en hoopte dat de vruchtbare samenwerking wordt voortgezet en Jordanie hoopt dat het geblokkeerde vredesproces weer opleeft en dat de vooruitgang naar vrede versnelt.

*****

WILLEMSTAD— Onder grote belangstelling werd gisteravond, een jaar nadat het winkelcentrum gereed kwam, Bloempot Shopping Center officieel geopend. Het winkelcentrum bergt momenteel 13 zaken en één restaurant. In de toekomst hoopt men nog uit te breiden met een speeltuin en een park.

Op de foto vlnr: mevrouw Ellen Joubert-Winkel, eigenaresse van één der winkels, de heer Domhoff, zijn vrouw Vivienne en hun twee zoons Jean Jacques en Tommy.

Op Sint Maarten:

Kosten Gezondheidszorg gestegen

WILLEMSTAD— In de sectoren Gezondheidszorg, Voeding en Wonen zi n in de maand augustus van dit jaar op Sint Maarten prijsstijgingen waargenomen. Dit in tegenstelling tot de kleding en schoeisel die een beduidende verlaging onderging.

Naar uit een overzicht van het Centraal Bureau voor de Statistiek blijkt, is het prijsindexcijfer van de konsumptie van huishoudens voor St. Maarten ten opzichte van juni 1984 in de maand augustus ongewijzigd gebleven. Het indexcijfer bleeft 102,0 in augustus 1984. Het totaal prijsindexcijfer voor augustus gekoppeld aan de oude reeks blijft 159,8.

Vooral de Gezondheidszorg laat een duidelijke stijging van 1,6% zien. Ook de sectoren Voeding, Wonen en de overige stegen met respectievelijk 0,8%, 0,4% en 0,7%. De kleding en schoeisel onderging een daling van 2,6% terwijl de sectoren woninginrichting en huisraad, vervoer en communicatie en recreatie en ontwikkeling met respectievelijk 0,4%, 0,1% en 0,5% daalden, zo blijkt uit het overzicht van Het Centraal Bureau voor de Statistiek.

WILLEMSTAD— Voorzitter Jacques Jonkhout van de Kamer van Koophandel heeft tijdens een speciale plechtigheid in Caracas de onderscheiding "Boton al mérito empresarial" van de Venezolaanse zusterorganisatie Fedecamaras ontvangen. De onderscheiding werd hem overhandigd door de voorzitter van de Fedecamaras. Voor deze elegenheid was Jacques Jonkhout vanuit Curaçao vergezeld door gezaghebber Ronnie Casseres en gedeputeerde Augustin Diaz.

PAN: niet tornen aan vrijheid meningsuiting

KRALENDIJK — Tijdens een voorlichtings- programma van de overheid heeft gedeputeerde Franklin Crestian zijn ongenoegen geuit over de vele kritiek in de dagbladen. De gedeputeerde stelde daarbij dat het beter zou zijn over bepaalde onderwerpen maar niet meer te schrijven en het er zwijgen aan toe te doen. De politieke partij PAN is het daar in het geheel niet mee eens.

Woordvoerder Toontje Nicolaas van de PAN benadrukt in zijn verklaring, dat de Antillen een democratisch geregeerd land is, waar vrije meningsuiting mogelijk moet zijn en waar de persvrijheid een groot goed is. Indien een journalist te ver zou gaan in zijn uitlatingen, aldus PAN, dan staat het ieder vrij om de journalist voor de rechter te dagen. Op die plaats zal antwoord gegeven worden over wat een journalist wel of niet mag. Dat antwoord behoeft niet bij gedeputeerde Crestian gezocht te worden, aldus PAN. Ook Crestian, aldus Toontje Nicolaas kan naar de rechter stappen, maar nooit kan Crestian iets beletten op grond van een toevallig ingenomen machtpositie. PAN hoopt, dat de dagbladen de vinger op de wonde blijven leggen met het doel de gemeenschap te dienen. Zelfs als zou een journalist politiek betrokken zijn, aldus PAN, dan is het nog steeds zijn plicht om de werkelijkheid naar voren te brengen.

Woordvoerder van PAN Toontje Nicolaas neemt het ged Crestian wel kwalijk, dat in een overheids- programma zonder argumentering de journalist wordt belaagd waarbij uiteraard de gevoelens van het volk bespeeld worden.

Nicaraguaanse stemmen geteld: 67% voor Ortega

MANAGUA — Daniel Ortega heeft als toekomstig president van Sandinistisch Nicaragua 67 procent van de zondag uitgebrachte stemmen op zich verenigd. De Kiesraad heeft bekend gemaakt dat op het Sandinistisch Bevrijdingsfront 736.052 stemmen zijn uitgebracht. Tweede partij werd de Conservatief-Democratische Partij met 153.108 stemmen.

Derde werd de Onafhankelijke Liberale Partij met 106.131 stemmen; van deze partij trok de kandidaat voor het presidentschap zich een week voor de verkiezing terug. De Sociaalchristelijke Volkspartij kreeg 62.263 stemmen. De drie kleine linkse partijen kregen maar weinig steun. De Communisten behaalden 16.310 stemmen, de Socialisten 14.607 en de Marxistisch-Leninistische partij voor Volksactie kwam niet verder dan 11.117 stemmen. Van de 3.892 stembureaus zijn er zestien zondag niet opengegaan omdat zij geen stemmen aanvaarden of als gevolg van dreigementen door de contra-revolutionaire beweging.

Solidariteitspastor Popieluszko:

De dwingende noodzaak waarheid te laten winnen

WARSCHAU — Jerzy Popieluszko, de 37- jarige vermoorde Poolse priester was een hartstochtelijk pleitbezorger van het vakverbond Solidariteit, dat op 13 december 1981 bij de afkondiging van de staat van beleg in de ban werd gedaan.

Vanaf februari 1982 hield de priester in zijn kerk te Warschau elke laatste zondag van de maand een „mis voor het vaderland", die door gemiddeld tien- à vijftienduizend gelovigen werden bijgewoond. Popieluszko, wiens vader boer was, is op 23 september 1947 geboren in Okopy in noordoost- Polen niet ver van de grens met de Sovjet-Unie. In 1968 en 1969 vervulde hij zijn dienstplicht en in 1972 werd hij priester gewijd door wijlen kardinaal Stefan Wyszynski, de voorganger van Jozef Glemp.

In juni 1980 werd hij benoemd tot pastoor in de kerk van de Heilige Stanislaus in Warschau. Twee maanden later, toen de stakingsgolf uitbrak waaruit Solidariteit ontstond, werd hij biechtvader van de staalfabrieken in Warschau. De onbevangenheid waarmee Popieluszko de idealen van het vrije vakverbond beleed bracht de autoriteiten tot grote woede. In de officiele media werd hij herhaaldelijk gehekeld. In december 1983 werd hij gearresteerd en bij gewone misdadigers opgesloten, maar weer vrijgelaten nadat het episcopaat het voor hem had opgenomen.

Daarna kwam een strafvervolging tegen de priester op gang wegens „misbruik van het ambt voor politieke doeleinden". De autoriteiten verklaarden dat in zijn woning „honderden verboden geschriften, explosieven en munitie" waren gevonden. De priester sprak van een „provocatie".

Hij is dertien keer door de politie ontboden en profiteerde als een van de laatsten van de in juli afgekondigde amnestie. Maar nooit heeft pater Popieluszko afgezien van de „dwingende noodzaak de waarheid te doen zegevieren over de leugen". Met een beroep op deze „waarheid" riep hij in juni als enige Poolse priester op tot een boycot van de gemeenteraads- verkiezingen, overeenkomstig een oproep van Solidariteit.

Remitido

Ave Maria

No solamente nan no ta koregi Nos Tata, ma nan ta daña tambe loke ta korekto den "Mi ta kumindábu, Maria".

Den Ave Maria bo ta tende basta tempu kaba "bo ta bendicioná den tur MUHERNAN". Otronan ta resa "bo ta bendicioná denter di muhernan". Ta ken t'e "sabí" ku a introdusí e kambionan akí? Esun di promé (tur MUHERNAN) ta un eror gramatikal mahos. Un supstantibo inmediatamente tras di e athetibo 'tur' ta keda na singular. 'Denter di muhernan' no ta fout, pero e ta un anakronismo. Nos no ta papia asina mas.

Pakiko a kambia loke Catecismo Grandi (1925) ta duna na página 114? Ei bo ta lesa: "bo ta bendicioná den tur MUHER", loke ta bon papiamentu. Aunke nos manera koriente di papia ta: bo ta bindishoná den tur muhé. "Sabínan" i "dañadónan" di papiamentu tabata aktivo atrobe. Nan no ta koregí loke ta fout i ta daña loke ta korekto. I tristu ta ku padernan yu 'i tera mes aparentemente no ta mustra ningun interes pa introdusí e kambionan nesesario, al kontrario varios di nan ta duna un man pa mantené e situashonnan ridíkulo akí!

A.J. MADURO

WILLEMSTAD — Op het terrein aan de Nieuwe Haven, waar gewerkt wordt aan de bouw van de rijstfabriek Alesie Curaçao NV, werd deze week een aanvang gemaakt met de storting van de fundering waarop de machinerie van de fabriek geplaatst moet worden. De constructie van dit nationale bedrijf, waarvoor nog steeds aandelen- verkoop plaatsvindt, vordert dermate snel, dat verwacht wordt dat binnen een maand de eerste fase in productie zal zijn.

NEW DELHI — In de Indiase deelstaat Punjab waar de Sikhs de meerderheid vormen zijn 2 busreizigers door «terroristen» gedood, aldus het Indiase persbureau. Het leger heeft de waakzaamheid verhoogd bij Sikh-heiligdommen. Volgens gevluchte Sikh-leiders zouden bij het geweld 11.000 Sikhs zijn gedood.

*****

DEPARTEMENT VAN ONDERWIJS

TOEKENNING VAN STUDIETOELAGEN EN OVERTOCHT

Namens de Minister van Onderwijs deelt de Direkteur van het Departement van Onderwijs van de Nederlandse Antillen mede, dat voor het studiejaar 1985/1986 wederom studietoelagen zullen worden verleend voor het volgen van een studie of opleiding in de Nederlandse Antillen, in Nederland, in de V.S. en in de Caraibische Regio.

I. Een studietoelage wordt verstrekt voor de opleidingen, die niet in de Nederlandse Antillen gevolgd kunnen worden:
   a) op universitair niveau
   b) op hoger beroepsonderwijs niveau
   c) op middelbaar beroepsonderwijs niveau

II. Studietoelagen worden ook verstrekt voor de studie in de Nederlandse Antillen aan een MBO-, HBO-, WO-instituut.

Zoals eerder medegedeeld, zijn de formulieren voor het aanvragen van een studietoelage en informaties over het aanvragen van een studietoelage vanaf 22 oktober 1984 te verkrijgen op

Curaçao	: Departement van Onderwijs, Santa Rosa 48
Bonaire	: Bestuurskantoor, Kralendijk, Bonaire
St. Maarten	: Departement van Onderwijs, Afd. Bovenwinden, Backstreet
St. Eustatius	: kantoor van de Gezaghebber
Saba	: kantoor van de Gezaghebber
Nederland	: Stichting Studie Commissie Nederlandse Antillen Nassauplein 1A Den Haag.

Verzoekschriften met bijlagen dienen uiterlijk 12 november 1984 persoonlijk ingeleverd te worden op bovengenoemde adressen.
Na 12 november 1984 ontvangen aanvragen worden niet in behandeling genomen.

De Direkteur.

"ZOEKERTJES"

DINSDAGS EN VRIJDAGS
tot 10 woorden
F. 5,50
Elk woord meer
f. 0,25
UITSLUITEND A CONTANT!

TE KOOP AANGEBODEN CURACAO

LADA, BOUWJAAR 1982, vr.-pr f.3.200,-, Valkenweg 7.

PORCH SALE, tel.: 675951, Jan Sofat 230.

ANTIEK; STOELEN; tafel; kast, Admiraalsweg 38A.

DEEPWELL POMP, nieuw, 1 HP; gordijnen z.g.a.n., beige/terra en beige/groen, tel.: 671234 4-6 uur.

AUTOSTOELTJE; baby- kinderbed; schommelstoel; poppenhuis; wipstoeltje; kinderstoel; flessen- uitkookpan; aquariumbak, Kaya Naiguata 7, tel.: 78518.

WEGENS VERTREK: inboedel, La Guairaweg 11, Buena Vista.

YORKSHIRE TERRIER- pup, mannetje, met stamboom-papieren, ingeënt en ontwormd, Saturnusstraat 30.

PEKINEESJES, 6 weken oud, Seroe Loraweg 85, tel.: 615910.

RESTANT PORCH sale: spotgoedkope huishoud. art.; sportartik.; speelgoed; kleding etc. Zaterdag 10, zondag 11 van 10 uur tot 18 uur, Mariniersweg 13, tel.: 44206.

HONDA ACCORD 1980, NAf.?.500,-, i.z.g.st., tel.: 54494.

WEGENS OVERCOMPLEET: Subaru 1600 DL-5 1981, met airco, prijs f.5.700,-, tel.: 671163.

ANTIEKE LINNENKAST f.1.750,-; ronde eettafel met 7 stoelen f.350,-; houten dressoir f.250,-; grenen kaptafel f. 150,-; bedden t.e.a.b.; wit hoekkastje f.75,-; wandmeubel f.150,-; stalen buro met slot f.100,-. Te bevragen: tel.: 88871 (kantoor), 673426 (thuis).

WEGENS OVERCOMPLEET: video- recorder cassette General Electric, 8 hours, winkelprijs f.1.350,-, 4 mnd. oud, cash f.850,-, tel.: 615646 na 2 uur.

TV f.450,-; vriezer f.400,-; bankstel f.150,-, Janwéstraat 16, tel.: 615858.

1 WITTE EETHOEK met 6 stoelen; 1 polyester opbergdoos, tel.: 79646.

EENP. BED + onderschuifbed + matr. f.300,-; eenp. bed + matras f.150,-; commode- kast f.85,-; 2 leren stoelen, 1 jr. oud (Mesker) tot f.1.800,-; schommelstoel (Thonet) f.150,-; porchset f.200,-; kinderfietsje f.35,-; 2 cross- fietsen f.185,- en f.165,-; duiksets f.500,- en f.750,-; stereoset f.800,-; surfplanken f.450,- en f.200,- (jump); kindertuig f.100,-; opblaasboot f.85,-; Atari + 3 cassettes f.150,-; 3 porch- stoelen tot. f.250,-, tel.: 70336, Van Goghstraat 48 zaterdag tot 11 uur.

VAN DAME: Toyota Celica Liftback 1982, i.z.g.st. Inl. tel.: 76348.

TEAC 4 CHANNEL recorder/producer Tascam series; Teac no.3 mixer 4 channel Tascam series. Beide nog nooit gebruikt, totaal f.5.500,-, tel.: 82623.

WEGENS VERTREK: Whrilpool ijskast (no frost) f.900,-; keukenkast f.100,-; grill f.60,-; kl. tv. f.400,-; stereo- radio cassettedeck + 2 boxen f.750,-; 3 zitsbank, blauwgrijs velours f.600,-; stoel f.125,-; salon- tafel f.75,-; wollen Berber vloerkleed f.200,-; 1 pers. bedden inc. matras f.125,- en f.200,-; kinderbed f.100,-; portable typemachine f.50,-; boekenkastje f.35,-; commode- kastje f.65,-; kasten f.60,- en f.50,-; porchset (wit) f.350,-; eethoeken f.350,- en f.175,-; automatische wasmachine (220 Volt) f.175,-; bamboo tafel f.120,-; lichtgewicht tent f.250,-; 3-delige Lundia boekenkast f.600,-; fans à f.50,-; kinder- tafel + kastje + stoeltjes f.100,-; kapstok f.50,-; 2 pers. grenen bed incl. matras f.650,-; teak bureau + stoel f.300,-; AMC Spirit, fully equipped + airco f.7.150,-, tel.: 671716.

PORCH SALE 08.30-16.00 uur: kinderfiets; Chopper; lampen; lampekappen; dressoir; airco; platenspeler; orgel; verf; naaimachine; speelgoed; power amplifier, 600 W; pingpong- tafel; schoolbord; boeken etc.; scharen (electrische + batt., Troepiaalweg 22, J'dorp.

INBOEDEL W.O. Eur. meubels; surfplank Wayler; Toyota Starlet Station; VW Kever; airco's; koelkasten; afwasmachine en klerenkasten. Inl. tel.: 76707.

SALE 10 NOV., 9-13 uur: filmcamera- stoelen; speelgoed; kleding; naaimachine; keukengerei etc., Groot Davelaarweg 11.

MARKLIN- TREIN, diverse onderdelen en de dozen T1, T2, E en S; vogelkooitje f.20,-; VW Bus, bouwjaar '82, vraagprijs f.9.000,-, tel.: 672218.

MOET WEG! T.e.a.b. eetzaalset (6 stoelen), z.g.a.n., tel.: 673611.

DAIHATSU CHARMANT 1983 LGX, full equipped, tel.: 43555.

ALFA ROMEO Spider 2000, i.z.g.st. km.-stand 22.000, financiering mogelijk, tel.: 82470.

ANTIEKE MEUBELS; servies; sier- stukken en koperwerk, Ficusweg 17, Julianadorp (hoogbouw).

TOYOTA CRESSIDA Stationwagon 1983, tel.: 611442 tussen 5-6 uur.

VOLLEDIGE INBOEDEL. Alles moet weg: ijskasten; bedden; keukengerei; wasmachine; bankstel; speelgoed, etc., etc., Marsweg 6 (zijstraat v.d. Perseusweg). Zaterdagochtend vanaf 9 uur.

TE KOOP GEVRAAGD CURACAO

EEN SCHAAKSPEL van marmer, onix of dergelijk materiaal (liefst zwart/wit), tel.: 672000 toestel 20 tussen 8.00-14.00 uur.

TE HUUR AANGEBODEN CURACAO

FLAT, VOL. gemeubileerd, f.600,- p.m., excl. stroom, aan de Gosieweg 145. Tijdens kantooruren: tel.: 612866 tst. 123/194, Hr. Rojer.

GEMEUBILEERD APPARTEMENT f.450,- per maand inclusief water en gas, 3 maanden vooruitbetaling, Comanchestraat 108.

TUINHUISJE: 2 slaapkamers, water en gas inbegrepen, f.575,- p.m., 3 maanden vooruitbetaling, Angolaweg 66, Mon Repos. Inlichtingen tel.: 53010.

APPARTEMENT VOOR alleenstaande heer. Te bevragen: Mauritslaan 12, Emmastad.

TE HUUR GEVRAAGD CURACAO

3 K. GEM. huis/oppashuis, huurpr. f.700,-, tel.: 79276/89992.

GEM. APPARTEMENT voor arts bij voorkeur per 1-1-'85, dr. Oomen, tel.: 89120.

WOONHUIS, huurprijs f.200,-/250,-. Inf. tel.: 615910.

VOOR 3 t/m 9 dec.: weekendhuis te Spaanse Water, voor echtpaar uit Californië. Inlichtingen tel.: 672390.

HOLLANDER ZOEKT huurwoning in zeer rustige buurt, gemeubileerd of ongemeubileerd, tel.: 82920, Hotel Holland, Hofweg 3, Julianadorp.

PERSONEEL GEVRAAGD CURACAO

PERSONA PA trabou di kas, 2x pa siman, tel.: 614801 despues di 5.30 p.m.

DIENSTMEISJE TEVENS oppas kinderen na schooltijd, maandag t/m vrijdag 7.00-15.00 uur, buurt Schelpwijk, tel.: 78927 na 15.00 uur.

DIENSTMEISJE, lief voor kinderen, Hugenholtzweg 47, tel.: 55003.

DIVERSEN CURACAO

OPPASHUIS GEVRAAGD van 15/12 - 15/1 of woning te huur gevraagd van 15/12 - 15/1, tel.: 89189.

GEVRAAGD OPPASHUIS voor echtpaar zonder kinderen m. Jan, tel.: 616012.

TE KOOP AANGEBODEN ARUBA

TOYOTA COROLLA '83, i.z.g.s., prijs f.9.000,-, tel.: 25415 's morgens, 's avonds na 6.00 uur.

KUADRO DI muraya; pronkstukken Ulanda, Belgika, Alablancastraat 3, Simeon Antonio.

ROTAN PORCHSET; eettafel; 2 zitsbankje; mottenkast; rugdraag- stoeltje; 2 sets boekenplanken; 2 witte keukenkastjes; huishoudelijke artikelen, gordijnen, Siribana 4A, St. Cruz, tel.: 27814.

VOL. GEM. huis, Mnt. Scenrystraat 11, Lago Heights, tel.: 46525.

1 LANGE TELEFOTO- LENS 800 mm F8 «K» type (Pentax), prijs f.600,-;. Te bezichtigen zaterdag in de morgenuren 10.00 tot 12.00 uur, Pos Chiquito 70B.

LADA NIVA 1981 f.3.500,-; stoof; ijskast; wasmachine; stereo- set; plafond- fans; kingsize slaapkamerset; lampen en keukengerei, alles minder dan 1/2 jaar oud. Iedere zaterdagmorgen: Zoutmanstraat 35 (tel.: 22040 na 17.00 uur).

ZEILBOOT (VISBOOT) met trailer; sunfish met trailer; surfplank (Wayler); slaapkamerset; 2 kinder- fietsen; wandmeubel; 2 salon- tafels; schermerlamp; 2 bedden met nachtkastje en kaptafel; schommelbank, De Grootstraat 4, tel.: 24728.

WITTE JONGE hamsters, Dominicanessenstraat 22, tel.: 31410.

SOFASET DI 3 i di 2 asiento ku mesa di glas; sofa/kama (sleeper); 2 stul di kuero; 1 mesa; rotan porchset pisa; highrise bed (kama dòbel); mesa; lampi i varios artikulo mas, Stadionweg 18, pa nort di parkinglot di Cas di Cultura, despues di 3'or di atardi tel.: 21368.

GE WASHING machine NAf.400,-; GE gasdryer NAf.200,-; Commodore 64 computer with color monitor, disk drive, accesories NAf.1.800,-; freezer NAf.300,-; miscellaneous furniture (couches, chairs, dresser); Quasar 19" color tv NAf.800,-; stereo Sony digital receiver NAf.600,-; Technics turntable NAf.350,-; Technics tapedeck NAf.450,-; speakers NAf.800,-; Yamaha 185 motorcycle NAf.1.000,-; kitchen aid dishwasher NAf.600,-; babyclothes and playpen; sunfish sailboat NAf.1.000,-; curtains and curtain rods; men's ten speed bicycle NAf.100,-. Call 9-2696.

AT BUNG. 38 complete household effects including Spinet Baldwin piano; small Baldwin organ; 2 lazy boy chairs; livingroom set; patioset; new microwave oven; ping pong table; new desk and chair; 2 new aircos; tools and many other things. Call 9-2960.

2600 M2 EIGENDOMSGROND + bouw- tekening + vergunning voor huis Spaanse stijl, uitzicht op zee; prijs n.o.t.k. Inf.: 27852.

MOVING! QUASAR video camera/recorder etc.; Sony tv; IBM personal computer; stereo equipment; piano; Sears appliances; 1981 Toyota wagon, tel.: 9-2094/9-3172.

PORCH SALE: ijskast f.250,-; rotan bankstel; gasfornuis etc. Zaterdag 10-1.00 uur: Catiri 20, ph. 22204.

ALU. LADDER ±10 mtr., uitschuifb.; zendmast ±14 mtr.; 3 el. 3 bands beam. Inf.: 27852.

PORCHSALE ZATERDAG 10-14 uur: Primavera 1B, tel.: 22248.

ZEILBOOT (VISBOOT) met trailer f.1.250,-; wandmeubel f.600,-; salon- tafel f.75,-; lamp f.65,-; salon- tafel f.50,-; dubbelbed met kaptafel en nachtkastje f.600,-; surfplank f.950,-, tel.: 24728, De Grootstraat 4.

TE KOOP GEVRAAGD ARUBA

HONDE-KENNEL VOOR vliegtuig, tel.: 41971.

TE HUUR AANGEBODEN ARUBA

EENPERSOONS APPARTEMENT aan de L.G. Smith Blvd. 20, tel.: 21542.

GEM. 1-PERS. appartement, tel.: 24758.

UNFURNISHED APARTMENT at 26 Engelandstraat by Eagle. Please call for appointment, tel.: 28997.

HUIZEN: 1—In Oranjestad, 3 slaapkamers, 2 badkamers, ongemeubileerd —1— 1 slaapkamer, gemeubileerd en 1—In San Nicolas, 2 slaapkamers, 1 badkamer, ongemeubileerd huis. Bel.: 45064 van 9-12 uur.

PERSONEEL GEVRAAGD ARUBA

MAID WANTED for 5 days a week, tel.: 21079, L.G. Smith Blvd. 452.

DIVERSEN ARUBA

GEVRAAGD WONINGRUIL voor de periode 27 december t/m 2 januari a.s. Graag kontakt opnemen met fam. J. Serier, Kaya Kiwa 33, Curaçao, tel.: 77408.

BONAIRE AGENDA

POLITIE: 8000
BRANDWEER: 8222
TAXICENTRALE: 8845
HOSPITAAL: 8900

LANDFILL te Lagoen: maandag t/m vrijdag van 08.00-16.00 uur; zaterdag 08.00-12.00 uur.

OPENBARE BIBLIOTHEEK
(openingstijden voor het publiek)
maandag en donderdag van 14.00-18.00 uur; dinsdag en vrijdag van 08.00-12.00 / 14.00-17.00 uur; zaterdag van 10.00-12.00 uur)
(openingstijden voor lezers)
woensdag van 14.00-19.00 uur.

POSTSLUITING: maandag t m vrijdag aangetekende stukken 15.45 uur; gewone stukken 16.30 uur.

SERVICE CLUBS
Kiwanis: donderdagavond 19.30 uur - Hotel Bonaire.
Lions: elke tweede vrijdag van de maand - Hotel Bonaire.
Round Table: elke tweede maandag - Buurtcentrum Terra Corra.
Rotary: woensdag 12.00 uur-Hotel Bonaire.

BESTUURSKANTOOR EN BEVOLKING: 08.00-12.00 / 14.00-15.30 uur loketten geopend.

KERKDIENSTEN
Sint Bernarduskerk Kralendijk:
dagelijks 18.45 uur; zondag 08.30-19.00 uur.
Coromotokerk Antriol:
dagelijks 19.30 uur; zondag 09.00 en 18.00 uur
Ludovicuskerk Rincon:
dagelijks, ook zondag, 19.30 uur.

KLACHTENBEZORGING doorgeven aan mevr. A. Wong- Loi- Sing, Noord Salinja z/n.

Spaans bedrijf wil op Statia cement-opslagtanks plaatsen

SINT EUSTATIUS — Enige tijd geleden heeft een aantal vertegenwoordigers van de Spaanse firma Umar uit Madrid een gesprek gehad met het Bestuurscollege van St. Eustatius over de plaatsing van twee opslagtanks voor cement. Deze tanks zullen gebouwd worden in de buurt van de nieuwe GEBE- centrale aan de Gallowsbaai.

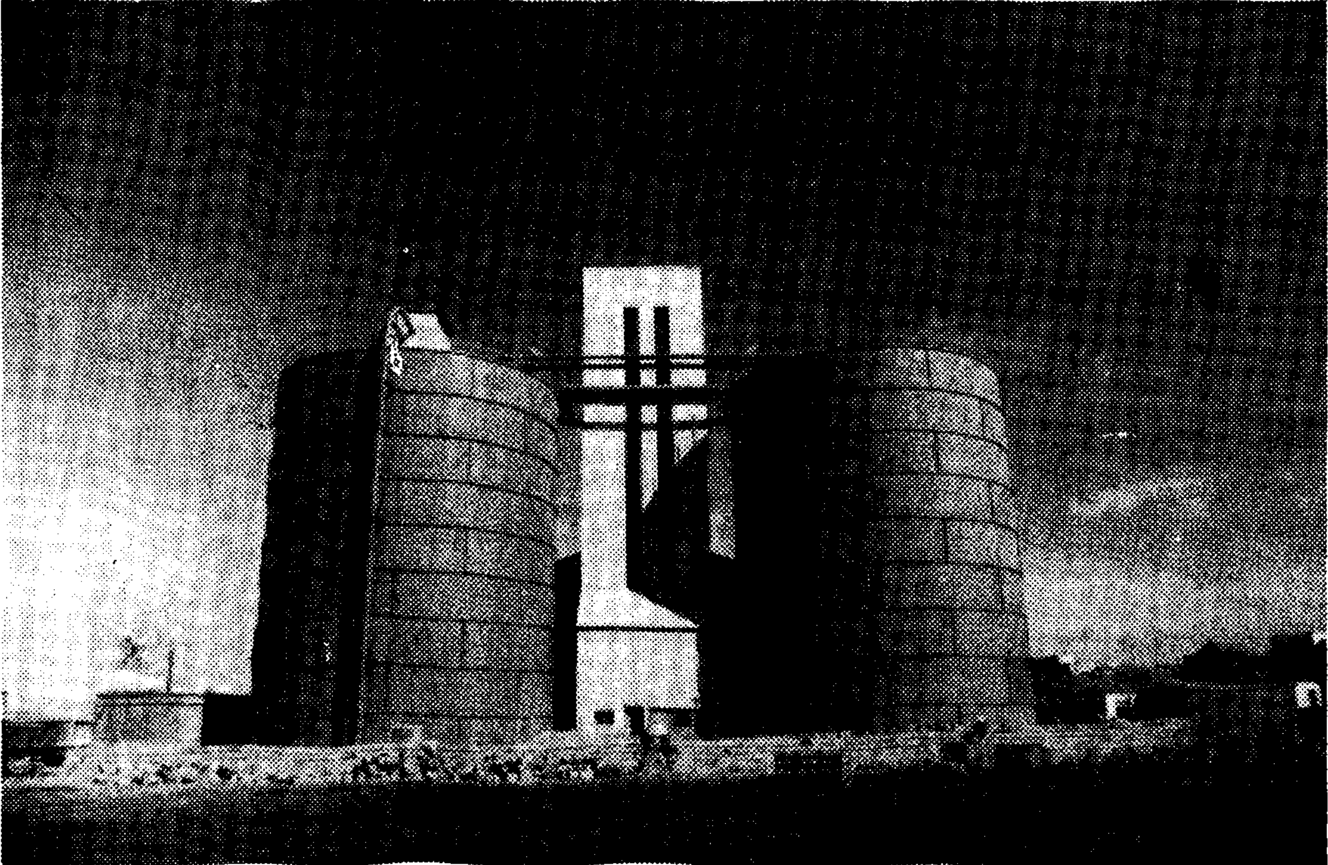
Het cement zal met barges aangevoerd worden en via pijpleidingen naar de tanks gepompt worden. Vandaar zal het cement uitgevoerd worden naar de omliggende eilanden. Een dergelijke vestiging betekent voor St. Eustatius een verlaging van de huidige cement- prijs en werkgelegenheid voor een achttal mensen.

Daar men er van verzekerd wil zijn dat de plaatsing van deze cement- tanks geen gevaar oplevert voor het toerisme én de nieuwe GEBE- centrale zullen gedeputeerde N. Pompier en de heer Groenewoud van de firma Gasel BV op kosten van de cement- fabriek naar Spanje reizen om zich van een en ander op de hoogte te stellen. Mocht het gevaar opleveren dan zal de bouw niet doorgaan, aldus ged. N. Pompier.

De firma Umar is tevens van plan een zogenaamde «breakwaterwall» te bouwen en een eigen aanleg- piertje. Echter deze «breakwaterwall» moet wel passen in de plannen die het eiland- gouvernement heeft ten aanzien van de bouw van voornoemde wal. Ged. Pompier: "Eind van deze maand zal Umar berichten of daadwerkelijk met de bouw van de opslagtanks zal worden begonnen. Mocht dat zo zijn en zijn alle formaliteiten opgelost, dan zal reeds in februari met de bouw begonnen kunnen worden".

Voor Umar zal het de eerste vestiging worden in het Caribisch gebied, aldus ged. Pompier. In Miami is men eveneens met de bouw van een dergelijke fabriek c.q. opslagplaats bezig. Deze zal in maart 1985 opgeleverd worden.

De bouw van de Statiaanse cement- tanks zal zo'n 2 miljoen dollar bedragen.

...cement- opslagtanks in Spanje...

Jaarlijkse besparing van twintig mille

Overheid produceert ijs voor werknemers

KRALENDIJK — Begin deze week werd door de overheid een gebouwtje in gebruik genomen dat in het vervolg zal zorgen voor de aanmaak van ijsblokjes voor de werknemers van de overheid. Deze ijscentrale is gevestigd in de oude Brion- kazerne naast de afdeling Electrotechniek, die ook verantwoordelijk zal zi n voor het goed functioneren van de ijscentrale.

De leiding hierbij heeft de heer Juchi Sillie die maandag gedeputeerden Soliana en Crestian rondleidde. Het wnd hoofd van de Interne dienst Jose Winklaar deelde mee, dat de overheid tot eigen ijsaanmaak had besloten uit het oogpunt van kostenbesparing, want het kopen van ijs voor werknemers elke dag was een aanzienlijke uitgave. Gedeputeerde Crestian vond het een goed initiatief en benadrukte daarbij, dat de overheid nu reeds in de ochtenduren de werknemers van ijs kon voorzien.

Weer werd bewezen, aldus de gedeputeerde dat er geen aannemer nodig was om het gebouwtje neer te zetten. DOW bleek dit in eigen beheer uitstekend te kunnen uitvoeren. Wel merkte Crestian op, dat het zes weken heeft geduurd voor het dak geplaatst werd. Dit bleek echter geen fout van de werknemers te zijn, maar meer een coordinatieprobleem. Nu de overheid zelf het ijs gaat produceren kan er per jaar minstens 20.000 gulden gereserveerd worden. Dat lijkt in eerste instantie niet veel, aldus Crestian maar rekening houdende met het feit dat vele werknemers niet eens twintig duizend gulden per jaar verdienen, is dit bedrag toch wel van enig belang voor de overheid.

Ook gedeputeerde van Financien Monchin Soliana juichte het initiatief toe maar voegde er wel aan toe, dat het neerzetten van het gebouw en de aanschaf van de ijsmachines slechts een begin was. Er zal een goede administratie moeten komen, aldus Soliana en een goed gebruik en beheer van het gebouw en de machinerieen, zodat het voortbestaan gegarandeerd zal zijn. De centralisatie van het benodigde ijs is een vooruitgang en er is geen reden meer voor de overheid om ijs aan te kopen. Tenslotte drukte ook de algemeen adviseur Jopie Abraham zijn tevredenheid uit over het ontwerp en de bouw van het gebouw en bij de inwijding van het geheel werd het al spoedig duidelijk, dat de fabriek gemakkelijk kan voldoen aan de dagelijkse vraag naar rond 65 zakken ijs. Zeer belangrijk is, dat de overheid niet meer genoodzaakt is om maandelijks voor fl 3000,- aan ijs te kopen.

KRALENDIJK — De straf waaiende noordwesten wind heeft vorige week niet alleen aanzienlijke schade veroorzaakt aan de kust van Bonaire, maar heeft bovendien de lokale vissers in actie gebracht om hun vaartuigen te redden. Met man en macht werden de normaal voor de kust van Playa Pabao liggende vissersboten aan wal gesleept waardoor schade vermeden kon worden. Bij de foto: met alle macht werd gesjord aan een zware boot en ongetwijfeld bleek de hulp van algemeen adviseur Jopie Abraham (met pet in het midden) van onschatbare waarde.

Titel voor Zwitsers

GENEVE — De Zwitsers liggen ver voor op hun Japanse belagers in de strijd om het leen-kampioenschap. De Zwitsers blijken namelijk niet alleen goed overweg te kunnen met het bankgeheim maar zij hebben ook een aardige hand van lenen. Bij een onderzoek door een internationaal bankinstituut kwam aan het licht dat hun leengemiddelde verleden jaar op 13.540 dollar lag. De Japanners komen met hun eervolle tweede plaats niet verder dan 9.934 dollar, waarna de derde plaats voor de Amerikanen is met 7.185 dollar. Daarna komen de Belgen, de Westduitsers, de Singaporezen en de Oostenrijkers.

Rudy Bedacht als geluidsexpert:

Gehoorschade vuurwerk niet denkbeeldig

KRALENDIJK — Met het oog op de naderende jaarwisseling acht de muziekpedagoog Rudy Bedacht het nuttig enige voorlichting te geven in verband met de geluidsaspecten bij het afschieten van vuurwerk. Volgens een wetenschappelijk onderzoek is slechts 10% van knalvuurwerk veilig voor het gehoor, aldus Rudy Bedacht, die een speciale studie heeft gemaakt van geluids- invloeden op het menselijk gehoororgaan, aldus een ontvangen communique.

Vuurwerk kan worden onderscheiden in twee soorten: knalvuurwerk en siervuurwerk. Knalvuurwerk kenmerkt zich door hevige geluidsvolumes die vrijkomen na de ontploffing, terwijl siervuurwerk, zoals vuurpijlen, gebruikt wordt om zijn "decoratieve waarde", waarbij de explosies meestal op grotere afstand van de gebruiker plaatsgrijpen. Om "geluidsdruk" op de trommelvliezen te meten, gebruikt men het begrip decibel. Een zoemende muskiet produceert 20 decibel, een regelmatig draaiende automotor 50 decibel, en een startend straalvliegtuig 120 decibel, om maar enkele voorbeelden te noemen.

"Als wij nu weten dat geluidsdruk van ongeveer 70 decibel de "schadegrens" is voor het gehoororgaan, en knalvuurwerk vaak de 100 decibel overschrijdt, dan kan men begrijpen welke ernstige gevolgen het afschieten van dit soort vuurwerk met zich meebrengt", aldus Rudy Bedacht. Uit een onderzoek is gebleken, dat voor elk uur dat het gehoororgaan heeft blootgestaan aan een geluidsdruk van boven de 96 decibel, het ongeveer 2 uur nodig heeft om weer tot rust te komen. Krijgt het die rust niet, en gebeurt dat vaak, dan bestaat het gevaar van blijvende gehoorschade, aldus de geluidsexpert.

"En het is niet ongewoon, dat in de roes van de feestdagen, veel mensen uren achter elkaar knalvuurwerk afschieten, waardoor tijdelijke doofheid ontstaat.

Dit kan bv. in het openbare verkeer leiden tot catastrofes. Want iemand die in het verkeer niet reageert op het toeteren van auto's omdat de signalen niet tot hem of haar doordringen, kan zulks in het ergste geval met de dood bekopen", aldus Rudy Bedacht.

Het is dan ook niet verwonderlijk, dat er juist in de maand december meer ongelukken plaatsvinden dan in andere maanden die "vuurwerkvrij" zijn.

Geluidsexpert Rudy Bedacht vindt het maar een vreemde zaak, dat er nog geen beperkingen zijn gesteld op het gebruik van deze "vuurwapens", die vooral in handen van kinderen erg gevaarlijk zijn.

Niet alleen het lawaai, maar ook het brandgevaar dat vuurwerk oplevert, is een bron van grote zorg en vertwijfeling, meent Rudy Bedacht. "Indien men het volksvermaak dat vuurwerk biedt niet wil afschaffen, kan men het toch wel inperken door speciale locaties aan te wijzen waar men zich vri elijk en met minder risico voor ongelukken kan uitleven. Ik denk bv. aan een voetbalstadion, of aan enkele kilometers van een zeestrand".

Tenslotte merkt geluidsexpert Bedacht op, dat vuurwerk voor vele gebruikers aan soort drug is, die men via het gehoororgaan "consumeert" om de persoonlijke behoefte aan agressie te bevredigen.

Trans World Radio schenkt pompen

Stofprobleem bij jachthaven binnenkort voorbij

KRALENDIJK — Het ziet er naar uit, dat de jarenlange stofergernis en overlast van de saliña ten oosten van de jachthaven tot het verleden gaat behoren. Vooral de studio van Trans World Radio (TWR) en Bonaire Beach hotel op Playa Lechi werden door de droogte van de saliña getroffen, vooral als er een wind opstak.

Het religieuze radiostation heeft het BC nu een tweetal krachtige pompen geschonken, waardoor via de jachthaven de saliña indien dit nodig is onder water gezet kan worden.

Daarbij wordt dan ook de uit Sint Maarten afkomstige pomp overbodig, die de laatste jaren werd ingezet, nadat de pomp van de Antillian Saltcompany niet meer gebruikt werd. Dat betekende echter wel, dat de weg afgezet moest worden want de pijpleidingen werden dwars over de Kaya Gobernador Debrot gelegd met alle verkeers- technische gevolgen van dien.

De overheid die de pompen aangeboden krijgt, zal wel voor de installatie en de leidingen zorg moeten dragen en naar de Amigoe heeft vernomen is de dienst DOW reeds opdracht gegeven met de werkzaamheden te beginnen. Het is niet de bedoeling, dat beide pompen tegerlijkertijd werken. Hoewel beide permanent aangesloten, zal slechts één pomp gebruikt worden, terwijl de andere in reserve wordt gehouden.

Agressieve man valt politie aan

WILLEMSTAD— Het is erg opvallend hoeveel keer de politie dezer dagen reeds assistentie heeft moeten verlenen met betrekking tot mensen die psychisch gestoord gedrag vertonen. Deze keer moesten er zelfs twee patrouilles aan te pas komen om een patiënt uit de dr Capriles Kliniek in bedwang te kunnen houden. Een 26- jarige man gedroeg zich erg vreemd op straat, wat voor enige voorbijgangers rede was om de politie te alarmeren. Toen de man de politie echter zag werd hij erg agressief. Uiteindelijk is hij met een ziekenauto naar de dr Capriles Kliniek gebracht, waar hij niet ontvlucht was.

Volgens Elias (POB) Bernabela:

Rincon is dupe zwijgende vertegenwoordiging raad

KRALENDIJK — De POB is in het geheel niet tevreden met de situatie waarin de Rinconse bevolking moet leven. Volgens woordvoerder Elias Bernabela is er van de zijde van de leden in de eilandsraad die afkomstig zijn vanuit Rincon eveneens weinig belangstelling en de POB vraagt zich af of de monden van deze vertegenwoordigers met pleisters beplakt zijn.

Het is opvallend volgens Bernabela dat wanneer iemand met een laag inkomen wil beginnen met de bouw van een huis dat er op zijn minst drie tot vier opzichters komen controleren en meten om na te gaan of het bouwterrein wel opgehoogd is zoals de wet dat voorschrijft. Voor het buurtcentrum dat momenteel gebouwd wordt schijnt minder aandacht te zijn, want volgens de POB ligt het gebouw zeker twee meter onder het wegdekniveau. Het gebouw zal wel prachtig worden, aldus de POB maar ongetwijfeld zal het voornamelijk gaan dienen als openbaar zwembad op het moment dat het gaat regenen.

Ook over het enkele jaren geleden opgeleverde stadion is de POB niet tevreden. Kortgeleden nog was het stadion vol, maar toen de stroom uitviel moesten de mensen over elkaar heen in het donker een uitweg zoeken. Ook als het regent is er geen enkele mogelijkheid om te schuilen. De POB attendeert voorts wederom op het leggen van pijpen en vraagt zich af, waarom de trottoirs opengebroken moeten worden om duimendikke pijpen te leggen, terwijl men ook zou kunnen volstaan met dunne leidingen in de binnenstad en dikke pijp-leidingen buiten Rincon om. Tenslotte is Bernabela niet te spreken over het verkavelingsplan op de zuidhelling van Rincon. Inmiddels is er wel verkaveld, maar de grond wordt weer overwoekerd, zodat het voor degenen die wat willen bouwen vrijwel onmogelijk is om de bouwplaats te bereiken. De POB is er zich wel van bewust veel kritiek te leveren, maar wenst aan de andere kant niet te aanvaarden dat gedane beloften verkiezings- beloften blijken.

Voor de vele blijken van medeleven welke wij ontvingen na het overlijden van onze geliefde moeder

ELZINA TAYTELBAUM-DE GROOT

betuigen wij langs deze weg onze hartelijke dank.

Mede namens de overige familie Lea en Jochanan Taytelbaum.

Heden is van ons heengegaan onze trouwe medewerker

de heer

DARIO BONOFACIO

Onze innige deelneming gaat uit naar zijn familie.

Hij ruste in vrede.

Bouwbedrijf A.W.A. Lendering N.V.

» stockmarket « NEWS

NEW YORK PRECIOUS METALS

Gold	345,90	Platinum	331,00
Silver	7,66	Palladium	144,00

AMSTERDAM TODAY NOVEMBER 9

Akzo NV	98,90	Oce v Grin	268,00
Elsevier	114,30	Ommeren	27,60
Fokker	69,70	Pakhoed	60,30
Heineken	142,30	Philips	55,60
Hoogovens	65,40	Robeco	67,60
KLM	42,30	Rolinco	63,40
Naarden	45,00	Royal Dutch	173,50
Nat Ned	243,00	Tele Graaf	238,00
Nedlloyd	148,50	Unilever	305,30
Ennia	134,80	Gist Broc	161,70

NEW YORK STOCK EXCHANGE

Apache	11 1/4 -	1/8	IBM	125 3/4	unch
Asa Ltd	59 1/2 -	1/8	ITT	28 1/4 +	1/8
Atl.Richfield	46 1/4 -	3/8	McDonalds	52 3/4 -	5/8
Beatrice Fds	29 3/4 -	3/8	MACOM	17 3/4 -	3/8
Burroughs	55 1/4 -	7/8	Natl Presto	24 1/8	unch
Citicorp	35 3/4 -	1/8	NCR	26 3/8	unch
Coca Cola	64 1/2 -	1/8	Pepsico	45 1/8 +	1/8
Dayton Hudson	35 1/8 -	1/4	Seagram	37 5/8 -	3/8
Disney	57 7/8 +	3/4	Sears	32 3/8 -	1/8
Dome Mines	9 5/8 -	1/4	Texas Instr.	123 1/2 -	3/4
Dupont	47 7/8 -	7/8	Texaco	35 +	1/8
East Kodak	72 7/8 +	1/8	United Airl.	41 7/8 -	1/2
Ford	47 3/4 +	3/8	Union Pac.	39 3/4 -	1/4
Fluor	16 5/8 +	3/8	US Steel	25 1/2 -	1/2
Gen.El.	57 3/4	unch	West.El.	27 1/8 +	1/8
Genl.Motors	78 1/2 -	2 1/8	Xerox	37 1/4 +	1/4
Homestake M.	25 7/8 -	3/8	Zenith	23 1/8 +	5/8

DOW JONES	INTERIM AVERAGES	HIGH	LOW
Industrials	1228,68 - 4,53	1233,99	1225,27
Transportation	535,22 - 2,15	537,59	534,26
Utilities	146,13 - 0,05	146,70	145,41
65 Stocks	486,85 - 1,59	488,55	485,54

OTHER INDEXES		MARKET VOLUME/BREADTH	
Nyse Composite	97,20 - 0,26	Nyse Volume	89,080,000
Nyse Financial	96,86 - 0,46	Comp.Volume	108,629,119
S-P Composite	168,68 - 0,49	Stocks Up 726	Down 793

FED STILL EASING DESPITE MURKY RESERVE DATA BY ALAN WHEATLEY
New York, Nov 8 - The Federal Reserve is probably still in the process of relaxing its grip on credit despite reserve data today that reveal no extra accomodation on the past week, money market economists said. "There was no massive degree of easing leading up to the FOMC meeting on tuesday, but I'm still convinced that the arguments for some additional ease were intact," said Jeffrey Leeds of Chemical Bank. He forecast a 100 mln dlr drop in the Fed's target for discount-window borrowings, implying a Fed funds range of 9-1/2 to 9-3/4 pct. Fed funds averaged 9.87 pct last week, up from 9.73 pct the week before. Other analysts agreed with Leeds' interpretation. "My inclination is that the fed is moving toward a 9-1/2 pct funds rate. It's possible that the (open market) operations last week were already designed to do that," said Elliott Platt of Donaldson, Lufkin and Jenrette. "My impression is that through last week the fed was looking for (adjustment) borrowings of 750 mln dlrs and that now it's looking at something less than that," Stephen Slifer of Lehman Government Securities said.
REUTER.

MADURO & CURIEL'S BANK N.V.
INVESTMENT DEPARTMENT
For further information call
Aad van der Pol tel. 612511 / 612991

Koersen Centrale Bank

NOTERINGEN CENTRALE BANK VAN DE NEDERLANDSE ANTILLEN GELDIG OP VRIJDAG 9 NOVEMBER 1984 EN TOT NADER ORDER:

US DOLLAR	1.77	1.79	1.81
CAN DOLLAR	1.335	1.355	1.375
PND STERLING	2.17	2.225	2.285
NED GLD	52.68	53.40	54.20
BOLIVAR	—	—	
ZW FRANCS	72.77	72.49	74.29
FR FRANCS	18.33	19.43	20.13
DUITSE MARK	59.57	60.29	61.09
SUR GLD	—	100.07	102.59
IT LIRE	0.65	0.95	1.01

KOERSEN VAN DE OBLIGATIELENINGEN VAN DE NEDERLANDSE ANTILLEN UITGEGEVEN DOOR HET DEPARTEMENT VAN FINANCIEN EN GELDIG VANAF HEDEN 9 NOVEMBER 1984 EN TOT NADER ORDER.

9.75 %	OBLIGATIELENINGEN PER 85/89	98.55
13 %	OBLIGATIELENINGEN PER 86/90	109.21
12.5 %	OBLIGATIELENINGEN PER 1986	104.50
12 %	OBLIGATIELENINGEN PER 88/92	107.84
10.5 %	OBLIGATIELENINGEN PER 1988	100.79

HET EFFECTIEVE RENDEMENT OP ALLE OBLIGATIELENINGEN BEDRAAGT 10.28%.
DE AANKOOP VAN OBLIGATIELENINGEN KAN GESCHIEDEN BIJ HET LOKALE BANKWEZEN.

KEURING DIENSTPLICHTIGEN JAARKLASSE - 1964

VERZOEKEN VOOR VRIJSTELLING EN UITSTEL VAN EERSTE OEFENING VAN DE DIENSTPLICHTIGEN VAN DE JAARKLASSE 1964 DIE GEDURENDE 12 NOVEMBER 1984 TOT EN MET 30 NOVEMBER 1984 VOOR DE KEURING WORDEN OPGEROEPEN DIENEN UITERLIJK OP 7 DECEMBER 1984 TE WORDEN INGEDIEND BIJ HET BEVOLKINGSBUREAU OP CURACAO WAAR TEVENS DE DAARTOE STREKKENDE AANVRAAG-FORMULIEREN VERKRIJGBAAR ZIJN.

VERZOEKEN VOOR VRIJSTELLING EN UITSTEL VAN EERSTE OEFENING DIE LATER WORDEN INGEDIEND DAN 7 DECEMBER 1984 KUNNEN NIET IN BEHANDELING WORDEN GENOMEN.

DE KEURING VOOR DE DIENSTPLICHT IN DE NEDERLANDSE ANTILLEN IS VOLGENS ARTIKEL 11 LID 2 VAN DE DIENSTPLICHTVERORDENING (P.B. 1961 NO. 223) VOOR EENIEDER VERPLICHT.

DEGENE DIE ZICH NIET ONDERWERPT AAN DE VOORGESCHREVEN KEURING ZOALS HIERBOVEN BEDOELD IS STRAFBAAR VOLGENS LID 1 EN 2 VAN ARTIKEL 37 VAN DE DIENSTPLICHTVERORDENING (P.B. 1961 NO. 223).

VOOR DEGENEN DIE AL DAN NIET DOOR EIGEN SCHULD NIET OP DE LAATSTE VOORGESCHREVEN DIENSTPLICHTKEURING IS VERSCHENEN GELDT EVENEENS DEZE OPROEP.

DE MINISTER-PRESIDENT.

UNIVERSITEIT VAN DE NEDERLANDSE ANTILLEN
Faculteit der Technische Wetenschappen

De Faculteit der Technische Wetenschappen van de Universiteit van de Nederlandse Antillen leidt op tot de graad van Bachelor in de Technische Wetenschappen:
Zij vraagt voor de afdeling Werktuigbouwkunde

EEN DOCENT MATERIAALKUNDE (ir., M.Sc.)

De gedachten gaan uit naar een werktuigbouwkundig of metaalkundig ingenieur met ruime ervaring op het gebied van de produktietechniek en/of materiaalkunde.
De voorkeur gaat uit naar Antillianen.

Het zal zijn taak zijn het onderwijs (B.Sc. niveau) op de bovengenoemde vakgebieden te verzorgen.

Ter ondersteuning hiervan zijn een produktietechnisch laboratorium en een materiaal onderzoek laboratorium beschikbaar.

Daarnaast zal hij zich bezig houden met toegepast onderzoek ten dienst van de Antilliaanse gemeenschap.
Bereidheid om bestuurlijke funkties voor de Technische Faculteit te vervullen moet aanwezig zijn.
Nadere informatie over de funktie-inhoud kan verkregen worden bij: ir. S. Wout, coördinator van de afdeling Werktuigbouwkunde, telefoon 84422, toestel 119.

Schriftelijke sollicitaties vergezeld van een curriculum vitae binnen 14 dagen na verschijnen van deze advertentie te zenden aan:
UNIVERSITEIT VAN DE NEDERLANDSE ANTILLEN
t.a.v. de Dekaan Faculteit der Technische Wetenschappen, E.E. Guillermo, M.Sc., Jan Noorduynweg 111, Curaçao N.A.

EILANDGEBIED CURAÇAO

Het Bestuurscollege van het Eilandgebied Curaçao maakt bekend dat

Botica Rooseveltweg N.V.,

een verzoekschrift bij het Bestuurscollege heeft ingediend ter verkrijging ingevolge de Vergunningslandsverordening 1963 (P.B. 1963 no. 28) van een **slijtvergunning** voor het perceel

Rooseveltweg no. 46B,

alhier.
Dit verzoekschrift en bijlage liggen vanaf de dag na deze bekendmaking gedurende veertien dagen ter visie op het Centraal Bestuurskantoor, Concordiastraat no. 24, bij de afdeling Algemene- en Juridische Zaken, gedurende welk tijdvak een ieder het recht heeft schriftelijk zijn bezwaren tegen het verlenen van bovengenoemde vergunning kenbaar te maken.

Het Bestuurscollege van het Eilandgebied Curaçao,

De Gezaghebber,
R.A. Casseres.

De Secretaris,
mr. E.A. Vlieg.

PROTESTANTEN CREDIT UNION
SPAAR- EN CREDIETVERENIGING

OPROEP

tot bijwoning van de te houden

Algemene Leden Vergadering

op vrijdag 16 november a.s. in het voormalig "Krahsjie gebouw" aan de Curaçaostraat 50 om 20:00 uur met onderstaande

AGENDA PUNTEN:

* Opening
* Notulen algemene leden vergadering november '82
* Jaarverslag bestuur, credit comm. & RvT.
* Financieel verslag 1982 en 1983
* Verkiezing bestuur en commissies
* Rondvraag
* Sluiting.

Deze algemene ledenvergadering zal geopend worden om 20:00 uur en zal bij gebrek aan quorum direkt weer gesloten worden, doch zal op dezelfde avond heropend worden om 20:30 uur met of zonder quorum en met dezelfde agendapunten.

Bestuur Protestanten Credit Union.

MEDEDELING

Setel N.V., deelt aan al haar abonnee's mede, dat er gedurende deze week werkzaamheden in uitvoering zijn in de

verbinding centrale te Steenrijk

en de

centrale te Otrabanda.

De werkzaamheden vinden in de avonduren plaats, rekening houdende met het niet drukke telefoonverkeer gedurende deze uren.
Setel N.V. biedt haar verontschuldiging aan voor eventueel ongemak.

Setel N.V.

Kautela ku nombramentu di propio Korte pa Aruba

"Un minister di hustisia mester ta un hurista"

Trabou di un prokurador general ta masha difisil. "Kon ku bo hasié ba hasié malu". Pero ta un trabou ku mester wordu hasi pasobra mester kastigá esnan ku hasi malu.

Señor Luis Nahr, nos aktual prokurador general (PG) tin ya 45 aña trahando den servisio di gobiernu i dies aña komo PG. Durante su karera el a mira hopi minister di hustisia bai i bini, hopi diferente hues bai i bini, polis, reshershi, fiskal. Klaro ku den e ultimo 45 aña hopi a kambia tambe den mentalidat di komunidat i den e komunidat mes. Nos PG sinembargo ainda a mantene e disiplina ku tantu aña pasá ela enkontra, i e ta apliká tambe diariamente den su trabou: "Niun hende n' por gañami nada".

Dia promé di februari 1939 ela drenta den dienst di gobiernu. E tempu ei ela kita foi Sint Thomascollege anto e tempu ei tabatin dos "werkgever" grandi ku tabata Shell i gobiernu. Anto na fin di aña nan tabata manda hende na fin di aña eskolar bin para na porta wak e muchanan, ku nan lista di sifra. Kosnan tabata bai henteramente otro. Shell tabata paga 68 florin pa luna i gobiernu tabata paga 75. Ke men e tempu ei, kos tabata otro, shete florin pa luna ta hopi, (esta e diferensha entre e dos salarionan). Ke men e diferensha di shete florin ei, e ta konta.

E tempu ei e "minimum belastbaar inkomen" tabata 900 florin pa aña; ke men un amptenar tabata paga belasting, ganando 900 florin pa aña: nan tabata paga sinku florin. Luis Nahr a bai traha mesora, pasobra anke nan tabata wak ken por a bai sigui studia pero e tempu ei esnan ku kier a bai sigui studia na por ehempel Ulanda, ta nan mes mester a paga nan estudio, e tempu ei no tabata tin asuntu di

"Ta un trabou ku mester wordu hasi. Pero kon ku bo hasié, bo a hasié malu"

duna bûrs manera aworaki. E porsentahe di mucha ku tabata bai tabata masha poko. Luis Nahr mes no a bai studia pasobra su hendenan no tabata ke pa e bai. E ta e menor di kuater ruman i asina ta ku nan a preferá pa ela keda Korsou.

E tempu ei (na 1939) ela bai traha na Inspectie der Belasting, e tempu ei ela traha mas o menos un aña einan. Despues djesei, na 1940 tabatin guera i ela wordu yamá pa drenta servisio militar. Tabata paga e hendenan den dienst tres sinkuenta pa siman. Un amptenar tabata haña dos tersera parti di su salario. Militaire dienst e tempu ei tabata masha severo, "pero bale la pena". Pa kobramentu dje sèn pa siman ei ta masha kos mester a hasi:
"Bo mester a para den rei, den solo kayente na Suffisant ei, anto pa bo bini pa bo tuma bo sèn, bo mester groete, hasi un stap pa dilanti, tuma e sèn, bolbe hasi un stap patras, bolbe groete, hasi un 'rechtsomkeer modèl' manera nan a siñabo. Pasobra si bo no hasiele bon, e hòmber ta bisabo, laga e sèn numa, bo bai para patras bèk".

Tabata streng pero bale la pena, pasobra e hendenan ku a sali despues, despues di guera, tabata masha disipliná. E tempu ei a haña opleiding bou di marinir hulandes, "Beroeps- militairen". "E tempu ei no tabatin kuenta di hasi ko'i loko, mester bai dienst" i perkura pa bo hasi trabou manera mester. Nan tabata paga masha atenshon tambe na aparensha. Tabata bisti e tempu ei un bachi berde manga largu pa bai kas, ku un petchi. Sapatu mester tabata bon „gepoetst", tur boton na su lugá. Pasobra si bo yega pa bai sali ku sapatu shushi nan ta mandabo bèk, pa bai limpia sapatu atrobe, ku e chens ku e dia ei nan ta bisabo tur ku bo no ta bai kas.

Luis Nahr tabata den e "tweede lichting" ku a wordu yama pa bai den dienst. A kuminsa ku yama muchanan ku a nase na aña 1921, esei tabata e "eerste lichting". Despues a sigui ku esnan di 1922. Komo ku e guera a kaba di kuminsa, ainda no tabata konosí kon largu guera lo a bai dura. Pues esnan ku tabata den dienst tabatin e opshon di keda sòldá, of hasi nan bèst pa nan por a bira un rango mas haltu.
Nahr a skohe pa e último. Ela wordu skohí pa bira korporaal, e ora ei bo ta haña un strepi hel. Di korporaal ela bira sergeant, di sergeant ela bai sigui estudio pa bira officier (1e luitenant). Un 2e luitenant ta haña un of dos sekshon bou di dje. A buska mas hende pa sigui e estudio, ya ku e hulandesnan ku tabatei aki mester a bai bringa na "Oost" (Oost Indië) i mester a forma "kader" di hende lokal.

Despues di tempu ela bin bira eerste luitenant. Awor no ta na Korsou so tabatin sòldá, tabatin na Aruba, na Bonaire (kaminda aworaki ta Flamingo Beach hotel). Pero tabatin na Isla Riba tambe. Na Sint Maarten por ehempel tabatin tantu na e parti hulandes komo na e parti franses. E tempu ei administrashon na Isla Riba tabata másha bruá.

Tabatin por ehempel e situashon ku na e parti franses no tabatin **"burgerlijke stand" i ku ora un hende nase nan ta bin op na e parti** hulandes. I ora di yamamentu di hende pa dienst a surgi problema ku no tabata por a bisa ku siguridat ku si un hende ta franses of hulandes. I a disidi ku ya komo ku ambos ta aliado, sea e ta sirbi na parti franses of na parti hulandes, pero sirbi e mester sirbi.

Sint Maarten e tempu ei tabata manera un "strafkolonie" kaminda nan tabata manda tur sòldá ku no tabata sirbi, esnan floho etsetera. Na sierto momentu commandant Langeveldt, ku e tempu ei tabata top di marinir, a manda yama Nahr for di Suffisant, i a bisé ku e ta mandé Sint Maartem. Klaro ku e anunsio aki a laga Nahr tur babuká. Pasobra tabata bien konosí ku ta solamente hende ku nan kier a libra nan mes for di dje tabata wordu mandá Sint Maarten. Menos mal ku despues ku Nahr a disidi di informá, a resultá ku nan kier a mandé Sint Maarten pa pone òrdu bou di e trupanan ku tabatin aya. En berdat a resultá ku no tabatin òrdu ayanan. "Ta kuenta di lanta nueb'or dies'or di mainta den un kampamentu ta "ontbijt" ku red snapper ku chukulati, té of kòfi, 'n ta tin muchu kos".

E ta korda un atardi ela drenta, i ta kustumber ku bou di militarnan ora un officier drenta un lokal kaminda tin sòldá e militarnan ta grita: "Orde!". I tur hende mester stòp di hasi loke sea nan ta hasiendo i para den "houding". E officier ta bisa e ora ey "Doorgaan", i bo por sigui hasi loke bo tabata hasiendo. Tabatin asina un desòrden ey riba ku un dje militarnan ku tabata toka un tambú no kier a tende di stòp, te ku ta tiramentu di moketa a bin. Al final ela resultá tòg den sèl i ela wordu kastigá na dieskuater dia streng arrest. Ela para bira e mihó sòldá ku Nahr a konosé, e "mehorsito sòldá".

Foi aña '48 te "asta hoy" Nahr a traha na Hof van Justitie. Klaro ku ela eksperenshá hopi kos, diferente manera di traha, un mas mihó ku otro, diferente rechter commissaris, diferente gezaghebber, diferente kaso.

Ken por bira PG?

"Eigenlijk mi mester bisa ku ta ken ku ta por bira PG. E trabou aki ta un trabou ku mester wordu hasí. No por bisa ku no ta kastigá hende. Mester kastigá hende ku hasi malu. I hopi biaha e trabou aki ta difisil, pa motibu ku, òf difisil, minder aardig, pasobra bo ta haña menos hende ku tin gana pa hasiele, pa motibu ku ya, tin hopi hende nan sistema, nan karakter no ta pa hasi un trabou asina'ki. Na moda di papia, nan no ke sera niun hende. I e ta un trabou ondankbaar den e sentido ku kon ku bo hasié b'a hasiele malu. Si b'a kue un hende awe, ku a pleeg un strafbaar feit, bo kue un hende asina pa seré, bo ta haña un kantidat di hende ku ta kontentu ku a seré. Di otro banda bo ta haña su famía ta bisabo ta abusu grandi b'a hasi di kue sera. Si mayan b'a kue e persona ei, b'a lague bai, esnan ku tabata kontentu ku bo ta rabia ku bo, i esnan ku tabata malkontentu ta bini bin yamabo danki. Ke men kon ku bo hasiele nunka bo no ta haña ku tur hende ta di akuerdo ku e manera ku kos a wordu solushoná".

Nombramentu di PG ta sosodé a base di voordracht. Naturalmente tin algun eksigensha pa un persona bira PG. Nahr mes ta haña ku un kandidato ideal mester a kaba su estudio di ley ya un sinku aña asina, ku e tin eksperensha den e ramo. Personalmente e ta haña ku un hende su karakter tambe ta hunga un ròl basta importante. Pesey bo "no por pone ken ku ta".

Pasobra e mes, ku e praktika ku e tin, e 46 aña ku e ta bai kumpli trahando den gobiernu, niun hende no por gañé nada, pasobra ela bin einan komo laagste in rang i subi bai te kaminda e ta aworaki. Pesey e ta haña ku na moda di papia un minister di hustisia, e mester ta hurista. Pasobra fuera ku bo ta hurista bo mester tin algu di praktika, pasobra si bo no paga tinu, bo tin un gobiernu pero ta e amptenar ta dirigi trabou. Ta nan por bisabo of gañabo, na moda di papia, "siempre la vida ta asina'ki a hasié". Awor si abo no sabi, pasobra bo no tin konosementu, bo tambe ta keda hasié, mientras ora un hende bisabo asina bo mester por beoordeel e i bisa si ta siempre la vida a hasié asina anto ta siempre la vida bosnan a hasié fout. Un PG, e mester ta asina.

"Mi por sinta papia ku bo diskutí delaster un kos. En kambio mi no mester sinta akinan i haña mi ku un karta of un kos ku mi no sa kiko mester hasi kuné i yama un ondergeschikte bin splika ta kiko. Nunka bo no mester laga nan ripará ku bo ta pendiente di nan sino nan ta subi bo kabes. Sòru pa bo tende bo hendenan, wege af loke nan bisabo: bo mester ta open

"Eigenlijk ken ku ta lo por bira PG"

PG mr Luis Nahr

pa tende pero tambe kapas i kapabel pa husga.

Durante 30 di mei por ehempel, tabatin polis di menos. Luis Nahr, e tempu ei Officier van Justitie a subi kaya haña hende ta horta, e mes a arestá nan. A sera kasi 400 hende. Anto kos prèt: ora Nahr, na kaminda pa kas a pasa buska karni pa kumpra a petishon di su kasá, ela haña ku karni a kaba, pasobra directeur di piskalat a kumpra tur karni pa e 400 presunan haña kome!

Mesun siman sentensia a kai pa mayoria dje presunan. Tin di nan a haña nan libertat. Algun dje kaso grandinan mester a warda. E disturbionan di 30 di mei, mirá foi tempu djawó sigur tabatin algun nota un tiki humurístiko. Muhénan ku semper ta wordu konsiderá komo e sekso debil, sin masha ripara ta hisa ijskast karga bai kuné. Otronan ta bai keha serka polis ku e kosnan ku nan a hòrta foi den pakus, pone un banda, otro hende a kue nan bai kuné.

"Mi mester bisa, Korsou a bai dilanti, a bini mas auto pero tambe a bini mas krimen, mas droga. Antes bo ta haña hendenan ta subi aki riba ku masha respèt. Si bo yama un hende komo testigu e ta tumabo masha na malu, pasobra ta e berguensa di mas grandi ku e tin ku subi trapi 21".

Kandidato pa bira PG ta wordu proponé pa gobiernu, en deliberashon ku Korte di Hustisia, na La Reina. E nombramentu ta illimitá, pues e penshun di 60 aña ta konta solamente pa amptenar i no pa un PG.
Señor Nahr mes a tira un bista kaba rònt di dje, en buska di un susesor adekuá, ku sinembargo e no a logra haña.

E echo ku un PG ta wordu nombrá dor di La Reina e ta mira tambe komo un sierto "borg", un garantía di imparsialidat di e PG. I einan Nahr ta mira ku kisas lo por surgi problema, si dado kaso Aruba opta pa un propio Korte despues di su salimentu for di Antias. Komo ku e ora ei Aruba mes lo mester nombra su huesnan i un PG, no por ekskluí e posibilidat di infiltrashon politiko. No ta imposibel ku por bini nombramentunan for di punto di bista politiko, den kual kaso ta verwagt sierto parsialidat, komo danki pa e nombramentu. Esei lo trese un fin na e imagen ku te awor a mantené di Vrouwe Justitie, komo e dama ku e balansa den su man i ku wowo mará. Niun momento só Nahr no ke pretende ku ta asina kosnan lo bai, pero Aruba sigur sigur lo mester tene e posibilidatnan aki na kuenta.

Durante guera Nahr a traha tambe na Krijgsraad, komo officier- commissaris i sekretario di Krijgsraad. Esei tabata mas o menos na aña 1943. Ta den e añanan ei eigenlijk Nahr a kuminsa traha den hustisia. E kantor tabata kaminda awendia ta e restaurant Chung King, den e edifisio schuin enfrente di Nahr su kantor aktual. E restaurant e tempu ei tabata den e piso mas abou, i kantor di Krijgsraad tabata riba promé piso.
Nahr a traha ku e 'auditeur- militair' dje tempu ei, mr. Ellis, ku tabata e 'Officier van Justitie' di militarnan.

Despues di guera Nahr por a skohe entre dos direkshon: bai bèk den amptenarij of bai bira "beroeps- militair". Pa bira militair sinembargo elo mester a kuminsá tur di nobo, i pa solamente un periodo di seis aña, nan no por a duna un garantía pa despues dje seis aña. I di parti di Stadhuis a bin pidié pa e keda den amptenarij.

Despues di guera ku tur hende tabata sali foi dienst, gouv. Kasteel a bisa Nahr ku e tin ku keda pa "ruim op" tur kos di Krijgsraad. Tempu ku ela drenta sinembargo, tabatin mas amptenar ku a drenta: pero tabatin di nan ku a wordu afgekeurd. Otro a bisa ku n.. nan afdeling no por laga nan bai.

Nan tur a haña vrijstelling van dienst; otronan ku no tabata sirbi a sali. Awor kiko a bin resultá, "ku abo si ku a hasi bo best den dienst, a keda tras". Pasobra esnan ku no a keda den dienst a sigui nan kursonan, mientras ku Nahr ku sí a keda den dienst a bin sali komo klerk.

Naturalmente ela reklamá esaki serka gouverneur pasobra e komo officier ta sali bin haña e otronan a bira su shèf. Ela bisa Kasteel ku e ta haña ku e mester wordu nombrá den mesun rango ku e otronan a haña chens pa sigui kurso. Gouverneur a duna o.k. pa sigui kurso pero no pa e bevordering. Nahr mester a kuminsa di nobo komo klerk.

Ela sigui traha na Stadhuis den mesun ramo ku e tabata traha den Krijgsraad pero sin título. Komo tabatin mester di un hende pa traha komo substituut- officier, a pone Nahr traha den e afdeling ei i ela bin bira loke nan ta yama "chef de bureau". Ela kuminsa hasi "eenvoudige vervolgingswerk", traha dagvaarding simpel, i kasonan di trafiko. Loke ela bin eksperimentá den kurso di aña sinembargo ta ku tabata bin substituten foi Hulanda, i ku e ku su eksperensha mester a dunanan un guia den e sistema di traha, i ela ripara ku despues ku nan a siña e sistema serka dje, nan tur ta sigui hasi bevordering siendo ku e mes ta keda sinta na mesun lugá.

Esei tabata motibo prinsipal pa Nahr a bai papia ku e PG dje tempu ei i pidié pa si e por haña un studie- opdracht. Entretantu Nahr a kasa i e tabatin un famía.

Ela bai Hulanda ku su famía, kaminda e mester a biba i studia riba un studie- toelage di 1000 florin pa luna (florin hulandes, na aña 58/59). E toelage ei apenas tabata sufisiente pa por biba di dje i kumpra buki i material di estudio.

Asina mes a logra Nahr pa kaba su estudio di lei den kuater aña na Nijmegen, studiando na e mesun mesa ku mester a kome na dje tambe. Ademas, su toelage no tabata kubri gastunan médiko. Despues di su estudio Nahr a bini bèk komo substituut officier, pa despues bira Officier van Justitie. Na januari 1974 ela bira PG. Ela sigui mr. Bouwer, un hulandes ku a bini pa tres aña. Dia ela bai a bin resulta ku ela keda 21 aña i seis luna, di kual un periodo komo PG.

Luis Nahr ta tambe un dje promé amptenarnan ku a kuminsá bishitá e otro islanan di Antias. Esta for di añanan sinkuenta. Baimentu dje otro islanan ta zona mas fasil ku en realidat e kosnan tabata bai. Pa bai Saba por ehèmpel, ta ku boto mester a bai. Ku boto grandi no por yega kantu, for di boto grandi mester a bula ku maleta ku tur kos den boto chikí pa bai kantu. Un dies te diessinku hende por a bai den un boto asina.

Pero ora yega kantu tambe ta hinter un aventura, pasobra e

"Niun hende no por gañami nada"

boto no tabata bai te na kantu. Ora e yega te serka, e hendenan ku ta rema ta bula fó, kue boto tene i warda un ola grandi bini.

Anto segun e ola ta bini nan ta manda e boto "Heeeee" kore subi e boto na kantu, pegué, anto e pasahero mester perkurá pa e baha lihé promé ku e siguiente ola bini. Pa bai ariba mester a bai ku kabai of buriku. Pa yega Saba ku boto tabata tuma kuater ora riba laman.

E tempu ei ela biba tambe na Sint Maarten kaminda awe te ainda ta Passangran. Tabatin koriente si, pero te dies'or djanochi. Sinku pa dies lusnan ta dòf, ke men si bo ta na bishita bo sa ku aki dies minut lusnan ta paga.

Un liter di lechi e tempu ei tabata kosta un depchi. Bo tabata haña red snapper, seis asina grandi pa un florin.

Ta un par di outo so tabatin na Sint Maarten, por ta un trinta asina. Na e otro islanan mes no tabatin outo. E promé vehikulo na Saba tabata un jeep militar ku Nahr mes a yega di bai kuné aya riba i ku ela laga keda yá.

Na Sint Maarten tabatin tres polís, estilo di veldwachter. Na aña '45 Nahr a eksperenshá su promé kaso di asesinato: un hòmber a mata e muhé ku a rechasé.

"Un mucha chikí a kore bin na Passangran kaminda mi tabata keda i e di 'Luitenant, luitenant, they kill a woman in the Backstreet'. Ma drenta den jeep bai i ma bin haña e tres polisnan pará rònt dje muhé benta abou. Mi di ku nan ta ken ta e dader? Nan di e dader a bai". Komo tòg no ta tin muchu ko'i hasi aya riba ma bai kampement, bati groot alarm i tur sòldá a bai yuda buska, te ku nan a bin haña e homber den un saliña ei banda.

Dieskuater, kasi diessinku aña despues numa a bin e di dos morto. Despues dje sei ku binimentu di turista i otro hende djafó a bin mas insidente te ku e isla di Sint Maarten ku tabata un djesnan mas ketu a para bira ku te den un aña tabatin dos te tres morto den un aña. Komo na Sint Maarten tabatin un "boom- tijd" na e ladronnan tambe a baha bai Sint Maarten.

Den e tempu ku Nahr a biba na Sint Maarten ainda tabatin kuenta ku tur kos tabata bini ku Fedalma. E hendenan ku tabata traha na Korsou of Aruba tabata manda kos pa nan famía na Isla Riba ku e barku aki. Nan tabata manda karta, sèn, gasolin i tin, biaha asta baka. Meskos ku pasaheronan, e kahanan ku merkansía i pòst mester a wordu poné promé den botonan mas chikí.

Anto tabata mara e bakanan na nan kachu na e boto i nan mester a landa tras dje boto bai kantu. Tabatin dje bestianan ku ta kansa na kaminda i nan ta hoga. Ta despues a bini pier pa barkunan mara.

Fedalma tabata un 'driemaster', ku kada pasa dos siman tabata bai Sint Maarten. Na un 'landtong' ku tin na Fort Amsterdam tabatin un tabla ku tres bola pretu.

Ora barku ta bai drenta, ta pone un bola pa eenmaster, dos pa tweemasters i tres pa driemasters. Komo ku e fòrti ta na haltu, hinter e isla por mira ta ki sorto di barku ta bai drenta, i ora nan mira tres bola nan sa ku ta Fedalma ta bin, i tur hende ta basha bai stad.

Naturalmente tur hende ta kontentu ku nan ta haña algu for di nan famía na e otro islanan, sea sèn of otro kos. Pero e kos di mas prèt Nahr ta rekordá komo e asuntu di parti karta. Tabatin un postdirecteur Rojer, i Nahr tabata bai yudé parti karta. "Tur hende ta bai bòncha na postkantor, pasobra no tabatin postbus.

Anto ta bisa e nòmber ku tin riba e karta, i esun ku ta di dje ta grita 'pas it', ke men ku e hende tei, i ta hisa e karta zwai den e hendenan, i ta pasé pa e persona konserní. Esnan ku no tei ta pone nan karta un banda, i ta bai bisanan ku tin karta pa nan. Asina tur djadumingu tabata tin partimentu di karta na postkantor".

pa:
Caroline Thode

Duel door Bohemians Praag met 4-2 gewonnen

Ajax komt twee ronde Uefabeker niet door

PRAAG — Ajax is woensdagavond in de tweede ronde van het toernooi om de Uefabeker uitgeschakeld. De beslissing viel in Praag tegen Bohemians bij het nemen van strafschoppen. Na verlenging was de stand 1-0 voor de Tsjechoslowaken. Aangezien Ajax twee weken geleden in Amsterdam met dezelfde cijfers zegevierde, waren strafschoppen noodzakelijk geworden. Hierin toonde Bohemians zich bedrevener: 4-2.

Voor de derde keer heeft Ajax in Europees bekervoetbal strafschoppen moeten nemen. Het is opnieuw mislukt. Net als tegen Levski Spartak in Sofia en Juventus in Turijn werd het verlies. De uiteindelijke nederlaag in de extra verlenging, 2-4 (Spelbos en Schoenaker misten), had Ajax een uur en twintig minuten af kunnen weren door uitsluitend verdedigend te spelen en te hopen op een incidentele uitval. Met 0-0 immers zou Ajax de derde ronde hebben bereikt.

Het succes kwam niet omdat Ajax' lichte brigade niet was bestand tegen de grimmige verdediging van Bohemians. Tien minuten voor het einde van de normale speeltijd verdween ook de illusie van het redding brengende doelpuntloze gelijk spel door een treffer van Sloup, nadat Ondra vrij baan had gekregen over de helft van het speelveld.

De prijs voor de overwinning wordt niet met schoonheid behaald. Daarvan waren Ajax en De Mos uitgegaan. Met Ophof, die de hoofdrol speelde in een eveneens keiharde verdediging, werd een sterke laatste lijn opgebouwd. Voorkomen werd dat Galje voor grote problemen kwam, bovendien bewees de doelman dat hij de moeilijkheden die ontstonden, best aankon.

Ajax speelde in Praag niet goed. Bohemians nauwelijks beter dan de Amsterdammers. Genadeloos waren beide teams en de oogst aan gele kaarten (Kukucka, Zelensky, Silooy, Gasselich en Schoenaker) is slechts een vage afspiegeling van het geweld dat de volle twee uur duurde.

De speelwijze van het aanvallende Bohemians en het verdedigende Ajax leidde tot een chaotische eerste helft waarin er toppunten van paniek werden bereikt bij hoekschoppen van Bohemians. In het overvolle strafschopgebied met acht aanvallers en tien verdedigers, caramboleerde de bal steeds onvoorstelbaar, maar voor Ajax wel aldoor de goede kant op.

Ondanks het overwicht van Bohemians kreeg de ploeg maar een echte kans en niet eens door eigen verdienste. Door Libero Spelbos bleef de buitenspelval kort voor rust open. Koukal kegelde echter uit de voorzet van Levy naast. Het was de enige keer, dat het wisselvallige voetbal van Bohemians werkelijk dreigend tot vlak bij het doel reikte. Rijkaard had op een pass van Van Basten meteen na het begin al een beste kans. Zijn schopje was te slap voor Borovicka en Ajax verspeelde daardoor het broodnodige rustgevende doelpunt.

Was er in de eerste drie kwartier al geen ruimte voor echt voetbal geweest, na rust werd het heen-en-weer-getrap nog doellozer. De revanchegedachte onder de spelers groeide echter.

Sloup en Koeman wilden elkaar graag beschadigen, Van Basten — in luchtduels vogelvrij tegen Prokes en Ondra — ging z'n gram halen. Gasselich raakte over z'n toeren tegenover Levy, Skoda kwam in niet toevallige botsing met Spelbos en Vanenburg trapte Sloup vol in het gezicht.

Scheidsrechter Syme floot geregeld maar kreeg geen rust omdat eigenlijk ieder duel besmet was. De schot kwam in totaal tot een dikke zestig overtredingen, maar dat was een fractie van wat er in werkelijkheid plaats vond.

Het gevecht leek in alle opzichten onbeslist te eindigen tot Ondra met een gevonden bal op pad ging. Zijn pass was perfect, de afwerking van Sloup ook. Tien minuten voor tijd leidde Bohemians met 1-0.

Ajax, dat na rust het gemis aan fysieke mogelijkheden had gevoeld, strompelde de verlenging door en moest tenslotte vijf man afvaardigen naar de strafschopstip. De Mos koos voor Spelbos, Ophof, Koeman, Schoenaker en Vanenburg voornamelijk op basis van resterende fysieke fitheid. Spelbos miste echter als eerste en Schoenaker schoot de vierde keer naast. Daarom behoefde Bohemians de serie niet vol te maken en kwam Vanenburg ook in het laatste moment van de wedstrijd niet meer aan de bal.

Ook Hongarije heeft kritiek

Campagne tegen Seoel wordt voortgezet

BOEDAPEST — Een week na het begin van de Sovjet-campagne tegen Seoel als Olympische-stad is ook in het Hongaarse partijdagblad "Magyar Hirlap" het besluit genomen de Spelen in 1988 aan Zuid-Korea toe te wijzen scherp bekritiseerd. "Het Internationaal Olympisch Comite (IOC) vaart een gevaarlijke politieke koers", staat in een dinsdag gepubliceerd commentaar.

Volgens de schrijver van het artikel is er geen politieke rijpheid [illegible], dat de drie jaar geleden genomen beslissing de Spelen in Seoel te houden een fout is geweest. "De socialistische landen willen de olympische beweging steunen en veilig stellen, maar ook het IOC zou dat moeten doen." "Als de IOC die doelen niet nastreeft, brengt het zichzelf en de sport op wereldniveau aan de rand van de afgrond", aldus de auteur.

Op aansluiting daarop eist de commentator in de kwestie Seoel op korte termijn een geruststellend antwoord van het IOC, zodat de betreffende atleten zich op de volgende Spelen kunnen gaan voorbereiden.

MOSKOU

De campagne in de Sovjet-Unie tegen Seoel als plaats van handeling van de Olympische Spelen in 1988 is gisteren voortgezet.

In een interview met het Moskouse persbureau Novosti vraagt Ivan Jarygin, de bondscoach van de vrij-worstelaars, zich af of "het afschuwelijk bloedbad, dat 6000 politie-agenten enkele dagen geleden aanrichtten onder studenten van de universiteit van Seoel" in overeenstemming is met het algemene beeld van een olympische stad.

Jarygin, die in 1972 en 1976 olympisch kampioen werd in het zwaargewicht, begroette met welgevallen de verklaring van de Italiaanse NOC-voorzitter Franco Carraro, die onlangs uitspraak het beter te vinden de Spelen naar Europa te verplaatsen. De 35-jarige Sovjet-trainer drong aan op gemeenschappelijke initiatieven "opdat het heerlijke sportfeest van de jeugd en de vrede, waarop echte Olympische Spelen gericht moeten zijn, door niets wordt verduisterd".

Nederlandse bridgedames naar halve finale in Olympiade

SEATTLE — De Nederlandse bridgedames hebben Engeland gekozen als tegenstander in de halve finales van de Olympiade, die vrijdag in Seattle aan de westkust van de Verenigde Staten worden gespeeld.

Captain Hans Kreyns mocht die keus maken op grond van het winnaarschap in de voorronde. Hij verkoos Engeland, omdat het resultaat uit de voorronde meetelt en Nederland derhalve met een voorsprong van 17 punten aan de strijd begint.

Los daarvan acht Kreyns de Engelse dames zwakker dan de Franse, die de strijd met de huidige wereldkampioenen uit de Verenigde Staten zullen aanbinden. Bij een overwinning van Nederland op Engeland beginnen de dames in de finale ook met een voorsprong: 6 punten op Frankrijk en 10 op de Verenigde Staten.

De Nederlandse damesploeg heeft in de voorronde in Seattle veel indruk gemaakt. Vooral de schitterende wijze waarop van de Verenigde Staten gewonnen werd, heeft de Amerikanen doen beseffen dat hun al jaren onaantastbare positie ernstig wordt bedreigd. De Velmae-vrouwen, die de afgelopen jaren een immense hoeveelheid trainingsarbeid hebben verricht, blijken vooral biedtechnisch hun tijd vooruit te zijn. De manier bijvoorbeeld waarop Elly Schippers en Marijke van der Pas een schoppenslem boden, nadat slechts in vier biedingen de wederzijdse verdeling was vastgesteld, was illustratief. De halve finale gaat over 64 spellen.

In de kwartfinales bij de heren deed zich een enorme verrassing voor. Olympisch kampioen, de Verenigde Staten, werd daarin namelijk uitgeschakeld door Oostenrijk. De Amerikanen dachten tegen de Oostenrijkers een walk-over te hebben, maar niets bleek minder waar. Met de zwakke Brachman, de geldschieter, in de ploeg liepen de Amerikanen een kleine achterstand op, die in de sterkste opstelling daarna werd recht getrokken. Daarna ging de strijd volledig gelijk op, totdat Oostenrijk in de slotfase een kleine voorsprong nam en die niet meer uit handen gaf (128-121). Het Amerikaanse herenteam werd daardoor voor de eerste keer in de historie uitgeschakeld voor de finale.

Frankrijk won van Indonesie (244-95). De Indonesiers, de trotse winnaar van de B-groep, waren na een cadeau gegeven groot slem geen schim meer van zichzelf en verloren kansloos. Polen plaatste zich bij de laatste vier ten koste van Pakistan (157-127) en Denemarken bleef in de race door het sterke Italie (132-117) te verslaan. Het bizarre feit doet zich voor dat de vier teplanden uit de A-poule, waarin Nederland zich met de vijfde plaats juist niet kwalificeerde, zich alle hebben geplaatst voor de halve finale. Frankrijk speelt daarin tegen Denemarken, Polen tegen Oostenrijk.

Bridge

(Verzorgd door: HENK BEERMAN)

DE HORRORPRIJS TIJDENS de CAC-kampioenschappen in Venezuela ging naar de jonge Venezolanen Andrés Carosio en Patrick Matheoud. Zij spelen 5 kaart major, 1 Ru is minstens een 4 kaart. Matheoud opende 1 Kl op de volgende hand:

Sch	A1098
Ha	HV98
Ru	HV4
Kl	76

Links van hem werd 2 Kl geboden, partner gaf een negatief doublet en zijn rechtertegenstander bood 4 Kl. Wat nu?

Er is na het negatieve doublet vrijwel zeker een 4-4 fit hoge kleur aanwezig, maar welke? Hij redeneerde als volgt, nu de tegenstanders beiden Kl bieden, kan ik er niet veel hebben, partner moet ook begrijpen dat ik geen Ru heb, anders had ik wel 1 Ru geopend, dus moet het 4 Ru-bod wel betekenen dat ik wil dat mijn partner moet kiezen uit Ha en Sch. Carosio dacht er duidelijk anders over en zei PAS. Het zal je maar gebeuren in een viertallenwedstrijd.

OP TOP NIVEAU is het bieden toch belangrijker dan het spelen. Met alleen goed bieden kom je er niet, maar het blijft wel de basis voor succes. De beste bieders ter wereld zijn nog steeds de Italianen uit het Blue Team. In 1966 speelde het Blue Team zoals gewoonlijk weer de finale van de Bermuda Bowl tegen de Amerikanen. Met nog 20 spellen te gaan, was de stand practisch gelijk, het volgende spel was voor de Amerikanen het einde:

Noord	Zuid
Sch AVB87	Sch H4
Ha AV1062	Ha HB75
Ru AB4	Ru HV1075
Kl [illegible]	Kl 76

De Amerikanen bereikten via Azen vragen van Zuid 6 Sch.

Belladonna en Averelli boden:

Noord	Zuid
1 Kl	1 H (3 controles)
3 Ha?	4 Kl
4 Ru?	4 NT
5 Sch	6 Kl
7 Ha	

In het systeem dat 4 van de 6 spelers van het Antilliaanse team spelen, zou het bieden als volgt gaan:

Noord	Zuid
1 Kl (16-up)	2 Ru (min 5 Ru en 8-up)
2 Ha?	2 SA (5 Ru en 4 Ha)
3 Kl?	3 Ha (3 controles)
4 Ru?	4 NT (5 Ru met de H en de V)
5 Kl?	5 Ha (xx in Kl of Kl V)
5 Sch?	6 Ha (Sch Hx)
7 Ha	

PEON

Pa Omalio Meriën

Entrega nr. 119

UN REY SOLITARIO ta muri asina ku e ta na rant di tablero. Esey nos a mira den Entrega nr. 118. E meta ta bastante kla! Manda e REY SOLITARIO na rant! Awor ku bo sa kiko bo ké, pues manda e REY SOLITARIO na rant dje tablero, bo mester sa "kon bo ta hasi logra bo meta". Awe nos lo mustrabo kon bo ta mata un REY SOLITARIO, ora bo tin REY + DAMA.

Un dje puntonan ku bo mester tene semper na bista ta "tempu", pasobra tin e regla ku "bo no por pasa 50 movida". Esaki ta nifiká ku bo tin ku logra bo meta den e tempu mas kortiku posibel, sino bo a keda mes lew, alomenos si bo pasa 50 movida ta un tabla so lo bo haña ora bo por a gana e wega.

Ta pesey ta bon pa bo kòrda ku ora bo tin REY + DAMA, bo por fors[illegible]ké-maté den maksimalmente 10 movida.

Podise esaki ta parse straño of difisil, péro nos lo analisá e posibilida[illegible]etaye, i lo bo mira kon fasil e ta resultá.

Kohe bo tablero i pone e REY Pretu na e hòki d8; e REY Blanku bo ta pone na h1; e DAMA Blanku bo ta pone na a1. Esaki ta e distansia mas lew ku e piesanan aki por ta for di otro den un wega. BLANKU tin ku hunga!!!!

E tin di duna e REY Pretu haké-maté den no mas ku 10 movida.

Promé ku bo hasi kualkier movida bo mester studia e posishon!!!!

Bo ta puntra bo mes: kiko ta mi meta? E kontesta ta: duna e REY Pretu haké-maté. Masha bon!!

E di dos pregunta ku bo ta hasi bo mes ta: na unda e REY Pretu mester ta pa mi haña duné haké-maté?? E kontesta ta: na rant dje tablero! Hopi bon!!

Si bo wak bon awor bo ta mira ku e REY Pretu ta pará na d8, i e hòki aki ta na rant dje tablero. Mesora bo ta konkluí ku ya e REY Pretu ta na rant, pues mi tin ku wanté eynan!!

Kon bo ta hasi pa e REY no sali for di su lugá kaminda bo ke pa e ta? E kontesta lo bira e promé movida ku bo tin di hasi.

Si bo ke stroba e REY Pretu di sali, anto bo mester sòru pa e no por krusa KAREDA 7, strobé di bai den KAREDA 7, òf tené den KAREDA 8!! E manera pa strobé di bai na un hòki ta pa pone un piesa dominá e hoki ey. Ku e intenshon aki e promé movida di Blanku mester ta: 1. Da1-a7,.....; Awor e REY Pretu ta será den KAREDA 8 pasobra ki ora ku e ke bai na un hòki den KAREDA 7 e ta pone su mes haké, i esaki no por!! Uniko hòkinan ku e tin pa move aden awor ta: c8, d8, e8, f8, g8 i h8. Ku e movida aki Blanku a logra su promé parti dje plan pa mata e REY Pretu.

Wega ta sigui i Pretu ta na turno i por hunga por ehèmpel: 1. ..... Rd8-e8; Blanku su siguiente paso mester ta, trese su REY aserka, sino lo e no por duna haké- maté. Esey nos a mira kaba den Entrega nr. 118. Pues wega ta sigi: 2. Rh1-h2, Re8-d8; (Si e REY Pretu ku e ta bai f8, nada no ta kambia.) 3. Rh2-f3, Rd8-e8; 4. Rf3-e4, ...; Blanku ta bini mas aserka ketu bai. 4. ......, Re8-f8; 5. Re4-e5, Rf8-e8; Bo ta mira ku e REY Pretu ta evita di bai den huki na g8 of h8, pasobra "den huki e ta kla pa kome kuki", loke ta nifiká ku e lo muri mas lihé ainda. Pero no tin moda di hasi, unda ku e ke bai su morto ta serka! 6. Re5-e6, ...; Ku e posishon aki Blanku a alkansá su meta!!

Su Rey ta dilanti djesun Pretu i su DAMA por duna haké-maté ku sostén dje REY, na unda ku e REY Pretu bai. Si e REY Pretu bai na d8 e DAMA Blanku ta duna haké- maté na d7.

Si e REY Pretu bai na f8 e DAMA Blanku ta duna haké- maté na f7. Kompletando e wega nos ta haña: 6..... Re8-d8; pa despues Blanku sigui ku: 7. Da7-d7, haké i maté!!!!!

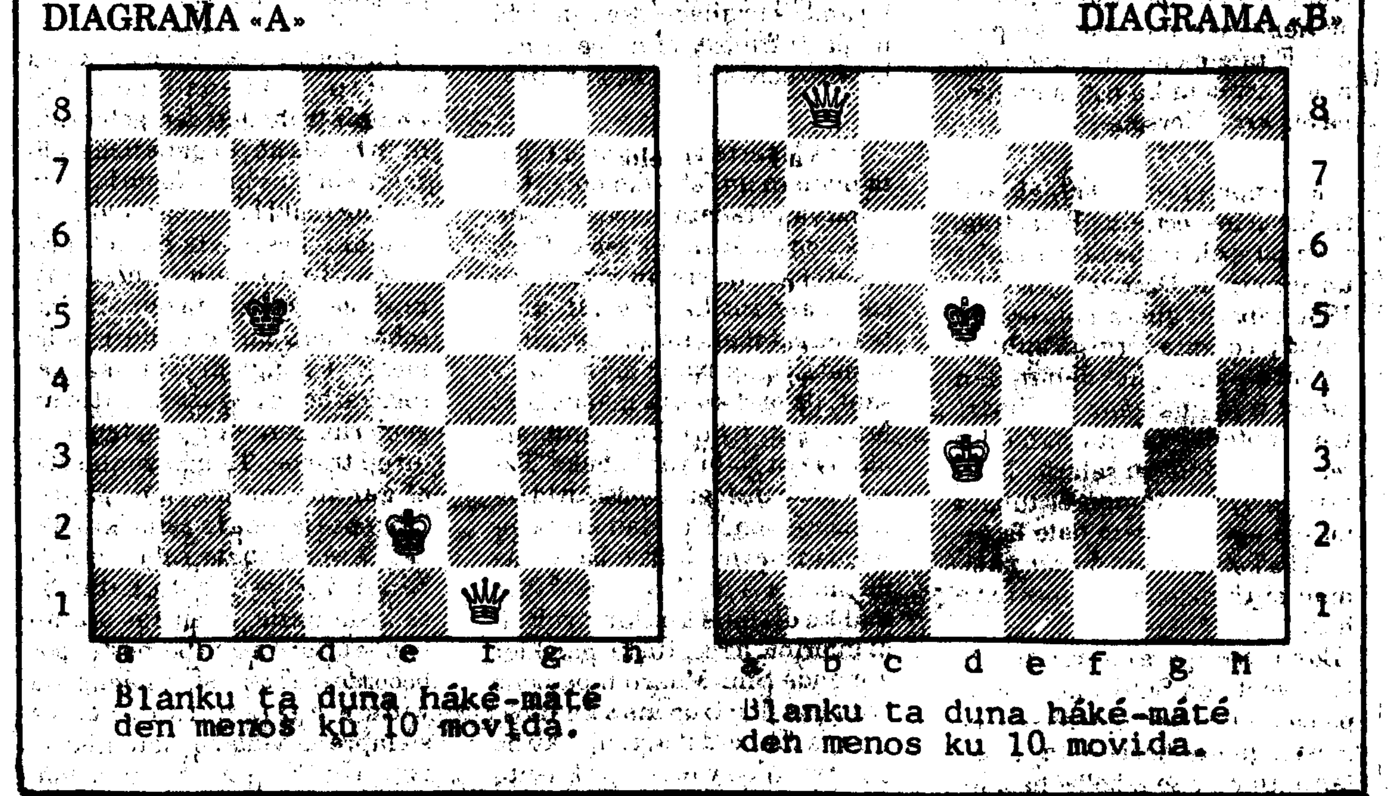
Den e posishon ku nos a usa komo salida, e kantidat di movida a alkansá 7. Naturalmente bo por usa otro posishon di salida, ku lo tuma maksimalmente 10 movida. Bo mes por pone varios posishon riba tablero i studianan. Ki ora ku bo pasa 10 movida, bo plan di maté tabatin un fayo aden.

Por siertu esun ku ta dura mas ta ora ku e REY SOLITARIO ta den sentro di tablero, i bo tin di yagé manda na rant dje tablero!

Nos por konkluí ku ora bo tin REY + DAMA kontra un REY SOLITARIO, e haké-maté por wordu forsá den maksimalmente 10 movida!

Wak e diagramanan aki bou, ku tin dos posishon distinto na esun ku nos a trata. Blanku ta na movida i mester duna maté den menos ku 10 movida. Ban purba!!!!

DIAGRAMA «A» — DIAGRAMA «B»

Blanku ta duna háké-maté den menos ku 10 movida.

Blanku ta duna háké-maté den menos ku 10 movida.

Voor deelname aan internationale wedstrijden

Zola Budd mogelijk naar Zwitserland

ZURICH — De mogelijkheid is niet uitgesloten, dat Zola Budd het komende atletiekseizoen zich voor enkele maanden in Zwitserland vestigt teneinde te kunnen deelnemen aan internationale wedstrijden. De Zwitserse Cornelia Burki heeft de 18-jarige Budd, die in het voorjaar haar Zuidafrikaanse Nationaliteit in een recordtijd van tien dagen kon wisselen voor de Engelse, aangeboden naar Zwitserland te komen.

Zola Budd, die voor Engeland aan de Olympische Spelen in Los Angeles deelnam, is onlangs naar Zuid-Afrika teruggekeerd omdat zij de druk die door de Engelse publiciteitsmedia op haar werd uitgeoefend niet langer meer aan kon. Bovendien verklaarde Zola Budd naar haar geboorteland te zijn teruggekeerd om dichter bij haar ernstig zieke moeder te zijn. De atlete zei verder, dat zij voortaan alleen nog in Zuid-Afrika zou starten. Omdat dit land wegens zijn apartheidspolitiek is uitgesloten door de Internationale Amateur Federatie (IAAF) zou dat betekenen, dat Budd niet meer aan internationale wedstrijden kan deelnemen. De Zuidafrikaanse atletiek bond heeft Zola Budd geadviseerd voorlopig van dat plan af te zien en drie maanden niet aan wedstrijden deel te nemen. De secretaris van de Engelse atletiek bond is onlangs naar Zuid-Afrika gereisd om Zola Budd te overreden voor Engeland te blijven uitkomen.

Cornelia Burki, een Zuidafrikaanse van geboorte die met een Zwitser is gehuwd, heeft in Los Angeles veel contact gehad met Budd. De Zwitserse verklaarde donderdag: „Ik heb telefonisch contact gehad met mijn vriendin Zola Budd en haar aangeboden volgend jaar enkele maanden naar Zwitserland te komen. Zij kan bij mij in de buurt wonen en bovendien samen trainen. Zij was enthousiast over mijn voorspel want zij wil haar internationale carrière graag voortzetten maar niet onder de druk als die, waaronder zij het afgelopen half jaar heeft geleefd."

Zola Budd heeft Cornelia Burki geantwoord binnen enkele maanden terug te komen op het aanbod. Financiële problemen zijn er niet want Res Brugger, de organisator van de jaarlijkse atletiekwedstrijden in Zurich en voorzitter van de Atletiekclub Zurich heeft zich garant gesteld voor de reiskosten. Er bestaat een mogelijkheid dat Zola Budd eind december aan de Sylvesterloop in Zurich deelneemt. Daarna zou zij tot april terugkeren naar Zuid-Afrika omdat volgens Brugger het Zwitserse klimaat in de winter voor de atlete te hard is.

Volgens Cornelia Burki speelt nog één probleem. „Zola Budd heeft sinds kort een vriend en hij zou er weinig voor voelen wanneer zij naar Zwitserland gaat. Misschien kunnen zij samen komen."

Barbra teert nooit op oude roem

Barbra Streisand.

De carrière van Barbra Streisand, vindt Peter van der Hoest van de Haagsche Courant, verloopt eigenlijk heel merkwaardig. Toen in de jaren zestig haar leeftijdgenoten bezeten raakten van beatmuziek, zong Barbra uit volle borst 'People' en gelijksgestemde ballads. Toen jong en oud definitief in twee verschillende kampen werden verdeeld, koos de piepjonge Barbra voor een publiek, dat niet was geïntereseerd in een 'magical mystery tour' vol geestverruimende hulpmiddelen. Barbra werd de klassieke musicalster, weliswaar met veelgesproken sterallures maar in haar repertoirekeuze gewoontjes genoeg om een vaste plaat(s) te krijgen in 'Moeders wil is wet'.

Nu is Barbra 42 jaar oud en lijkt het of ze die tijd in wil halen. Haar nieuwe elpee 'Emotion' biedt stevige kost. De zangeres van de fluisterende violen houdt nu ineens van Hi-Tech en electrisch aangedreven instrumentarium.

Niet slecht overigens , die nieuwe elpee. Er naar luisteren bedacht ik me dat het voor een artieste van haar formaat een heerlijk gevoel moet zijn om van haar platenmaatschappij te kunnen eisen dat er heel veel centen op tafel moeten komen voor de realisatie van een nieuwe elpee. Geld waarmee ze zelf kan kiezen met wie ze muzikaal in zee wil. Op dit album zijn dat er nogal wat. Als producers koos ze Jim Steinman (o.a. Meatloaf en Bonnie Tyler), Richard Perry (Julio Iglesia en Neil Diamond) en Maurice White (leider van Earth, Wind & Fire). En ook de kring van muzikanten is niet gering; Roy Bittan en Max Weinberg van Bruce Springsteen's E Street Band, Steve Lukather (Toto), Don Felder (Eagles), Robbie Buchanan, Russ Kunkel, Joe Porcaro en Neil Stubenhaus en nog vele anderen.

Kant één opent met het stevig getoonzette titelnummer. De Pointer Sister blèren de open gaten dicht en bovendien leunt de song iets te zwaar op de synthesizer. Dat maakt deze compositie in samenhang met al die stemmetjes te rommelig. Daarop volgt het schitterende 'Make no mistake, he's mine', waarin Barbra een duel aangaat met Kim Carnes. Carnes schreef het nummer en wat een vondst is het om de sterke, heldere stem van Streisand te constateren met de ietwat gebarsten keel van Carnes. De tekst behandelt het thema jaloezie, een thema dat in het nummer 'Left in the dark' nog eens dunnetjes wordt overgedaan. De bedrogen echtgenote in een typische Steinmancompositie; het nummer kan zo op het repetoire van Meatloaf.

Slaan we een enkel stomvervelend disconummer over ("Time Machine') en vergeven we Barbra 'You're a step in the right direction' waarin Don Felder de Eagles hun vleugels (te) breed laat uitslaan, dan blijven er wonderschone ballads als 'Best I could' en 'Here we are at last (van Barbra zelf) over.

'Emotion' is een elpee die in absoluut niets herinnert aan 'Yentl' — de film en de plaat — en dat heeft Barbra waarschijnlijk met opzet zo gewild. Op oude roem teren heeft zij nóóit gedaan, hoewel dat gevaar vaak op de loer heeft gelegen. 'Guilty', het lucratieve resultaat van een samenwerking met Barry Gibb, kreeg geen vervolg en nu wordt er weer nadrukkelijk afstand genomen van 'Yentl'. Klasse!

Meer dan alleen een funkgroep

Level 42 stelt meer voor

DE TIJD DAT bij het noemen van de naam Level 42 op het gezicht van de aangesprokene alleen grote vraagtekens verschenen, lijkt voorgoed voorbij. Die ommezwaai is voor een deel te danken aan het energieke optreden tijdens een Countdown Rock-Night. Het van het Isle of Wight afkomstige kwartet toonde tijdens dit spektakel zijn ware gezicht. Mike Lindup (toetsen), Mark King (basgitaar en zang) en de broertjes Phil (drums) en Boon (gitaar) Gould bleken meer in hun mars te hebben, dan het opgestelde funklabel deed vermoeden. Met het verschijnen van de prachtige elpee True Colours en de daarvan afkomstige energieke single Hot Water worden de bewijzen daarvoor geleverd.

VIJFDE

Op deze vijfde elpee varieert het muzikale concept van het melodramatische Seven Days tot de meer funky klinkende nummers zoals True Believers en Kouyate. Het is een langspeler om bij weg te dromen en bij wakker te schrikken. Vooral de manier waarop Mark King zijn basgitaar bespeelt, geeft Level 42 zijn eigen gezicht. Mark plukt niet aan zijn bassnaren, maar bewerkt ze ritmisch met zijn duim. Tijdens een korte ontmoeting in Hilversum zegt hij zonder te blikken of te blozen tegen Haagsche Courant-verslaggever Hans Piët: „Ik ben een goed bassist, waarschijnlijk qua techniek de beste van alle bassisten die er op dit moment rondlopen. Maar terwi l ik dat zeg, moet ik mijzelf ook weer tegenspreken, want ik geloof niet dat zoiets als beste bestaat. Ik bedoel: hoe kun je mijn manier van spelen vergelijken met die van bassisten zoals Stanley Clarke of Jaco Pastorius. Eén ding staat vast dat is dat de manier waarop ik speel uniek is, vooral als het om snelheid gaat".

VONKEN

Wat opvalt bij het beluisteren van de elpee True Colours is dat de vonken er vanaf springen.

Dit in tegenstelling tot vorige elpees die een nogal mat klinkende groep lieten horen. Volgens Mark heeft deze frisheid in aanpak met ervaring te maken. Tijdens het opnemen van de eerste plaat, vier jaar geleden, ging het ons er vooral om de nummers zo perfect mogelijk op de plaat te krijgen. Hierdoor verdween de spontaniteit en klonken de songs erg glad. Nu we wat meer studio-ervaring hebben, kunnen we ons echt uitleven tijdens de opnamen. We hebben er tegenwoordig echt plezier in. Gevolg is dat het geluid, bijna automatisch, wat meer dynamisch is geworden".

De keuze van producer Ken Scott was volgens Mark King een heel bewuste. Hoewel hij te boek staat als producer van artiesten zoals David Bowie, Supertramp en The Tubes, verwierf hij vooral bekendheid als producer van jazzrock-artiesten zoals Stanley Clarke en The Mahavishnu Orchestra. De dynamiek die van die platen springt, was iets waarnaar Level 42 ook op zoek was. Ken Scott bleek degene te zijn die daarvoor kon zorgen.

BALLADS

Niet alle nummers zijn echter in dat jasje gestoken. Er staan ook ballads op de elpee, die nauwelijks onder de noemer jazz of funk door het leven kunnen gaan. Wat dat betreft is de single Hot Water misschien een verkeerde keus.

Voor er afscheid wordt genomen, wil drummer Phil Gould, die verantwoordelijk is voor het leeuwedeel van de teksten, nog even kwijt waar de single over gaat. „Het is een autobiografische tekst. Voor ik mij met muziek ging bezighouden, was ik echt een eenling. Muziek veranderde mijn leven. Het was voor mij een manier om te vertellen hoe ik mij voelde. Hot Water gaat over mijn jeugd en de moeilijkheden waarin ik constant verzeild raakte, omdat ik niet met mijn mede-mensen kon communiceren".

Mark King

Een muzikant met de capaciteiten van bassist Mark King moet in een dansorkest als Level 42 toch stapelgek worden, zo dachten velen toen de groep na een hoopgevend debuut alras met een commercieel uitgemolken jazzfunkdansje de vloer op ging.

Of Mark King, de spil van Level 42, zich werkelijk mateloos heeft gefrustreerd, blijft vooralsnog een open vraag, maar dat de multi-instrumentalist beter kan dan het aftreksel uit zijn groep, was zeker.

Ook zijn eerste solo-elpee 'Influences' laat een veel breder scala horen dat tevens veel dieper graaft dan het oppervlakkige geneuzel waarmee Level 42 zich al enige tijd onledig houdt.

'Influences', de titel verraadt een houding die in elk geval geen oorspronkelijkheid in zich heeft. Evenals talloze anderen staat Mark King strak van invloeden en van dat feit wil hij op deze plaat kennelijk getuigenis afleggen.

Als bassist heeft hij z'n voelhorens in de jazzrock zitten. Mensen als Stanley Clarke of Jaco Pastorius zijn voorbeelden geweest, voor zover hij met de bas bezig was. Als all-round muzikant, want dat is deze King (hij doet op de plaat veel zelf) gaat zijn voorkeur uit naar ware muziekmakers zoals Zappa, George Duke, Mc Laughlin, de latinjazz en wat moeilijker in te schatten overig jatwerk. Onbegri pelijk is overigens zijn cover van het stuk 'I Feel Free'.

Het komt neer op een elpee waarvoor King zich op ruime wijze heeft laten inspireren en daarbij de technische muziek het zwaarts heeft laten wegen.

Japanse popmuziek

Sandii

De popmuziek van het eiland Japan is inmiddels samengesmolten met die van 'het Westen' en dus onherkenbaar, verminkt. Nadat Yellow Magic Orchestra had voorgedaan hoe typisch Japanse klanken en benaderingen te integreren in het algeheel aanvaarde geluid van een miljoenenpubliek, ging het schamele restje van Japanse origine de meesters blindelings achterna.

Wat er nu nog aan Jappenmuziek wordt gemaakt, hangt slechts aan de oppervlakte en is eigenlijk niet meer relevant. De westerse muziek heeft er haar voordeel mee gedaan en binnen de kortst mogelijke tijd de ware talenten voor grof geld hier met anderen laten kruisbestuiven.

Wat daarvan het resultaat kan zijn: een samenwerkingsproject met Bowie, inclusief de film met bijbehorend geluid of het laatste werk van David Sylvian, of wat verdwaalde synthesizerprojecten van losgeslagen YMO-muzikanten.

Een werkelijk commercieel klapstuk dat, met enige fantasie, uit Japan afkomstig kan zijn is Sandii & The Sunsetz, een soort gele variatie op Blondie waarbij de filmmooie zangeres een soortgelijke rol vervult.

Het stijltje van Sandii & The Sunsetz is overduidelijk afgeleid van de initiatieven die het drietal van Yellow Magic Orchestra destijds nam. Technopop met veel computers en synthesizers waarbij de kilte moet worden verjaagd door het onaantastbaar sterrendom van de hoofdrolspeelster. In Engeland gaat het met deze groep overigens uitstekend, vooral omdat men daar nu begrijpt dat Sandii & The Sunsetz ook moeiteloos kan meedraaien met het wat serieuzere werk dat in de nieuwe muziek uitkomt. Het is daarbij goed mogelijk om dit gezelschap te verwarren met dat van Siouxsie and The Banshees of 'n echt westers synthesizerorkest.

'Viva Lava Liva', de elpee, is 'n soort verzamelplaat uit de periode van 1980 tot en met '83 met zowaar enkele livestukken die opmerkelijk goed klinken.

In elk geval goed genoeg om te begrijpen dat Sandii & The Sunsetz door sommigen als een sensatie wordt beschouwd.

Samengevat: een poporkest met oriëntaalse invloeden (de band bestaat uit Japanners en Sandii zelf is van Hawaiiaanse oorsprong), een sexsymbool met een redelijke stem, de medewerking van de drie heren van YMO, technopop met venijnige gitaarstreken dus heel modern voor de Britse markt en een elpee die alles nog eens op 'n rijtje zet.

Als dit alles is wat de Japanse welle in de vorm van een concrete band heeft opgeleverd, dan valt het allemaal wel mee.

Paul Buchanan (Blue Nile):

”We brengen muziek waar we zelf ook graag naar luisteren

HET LIJKT een heel bescheiden hitje te gaan worden, Tinseltown In The Rain van het uit Glasgow afkomstige trio The Blue Nile.

Het nummer, dat afkomstig is van de debuut-elpee A Walk Across The Rooftops straalt een melancholieke sfeer uit, zoals veel nummers van de langspeler. Die sfeervolle klanken en emotionele zang reflecteren op een wonderschone manier het gevoel dat je krijgt bij een bezoek aan hun geboortestad.

De leden van Blue Nile, aldus Hans Piët van de Haagsche Courant, zijn niet zoals veel andere Engelse artiesten 'working class heros'. Een snel geregeld telefonisch interview leert dat zanger/gitarist Paul Buchanan, bassist Robert Bell en toetsenman Paul Moore alle drie aan de universiteit van Glasgow hebben gestudeerd. Buchanan studeerde Engelse literatuur, Moore hield zich bezig met elektronica en kunst en Bell met wiskunde. Na te zijn afgestudeerd, gingen ze aan het werk. Moore vond een baan bij de Schotse televisie, Buchanan werd publiciteitsman bij een theatergezelschap en Bell werd free-lance journalist.

Hoewel ze al vanaf hun universiteitsdagen met elkaar musiceerden, was het niets meer dan een hobby. Het opnemen van de single I Love This Life, die werd uitgebracht op hun eigen Peppermint platenlabel, veranderde hun leven. „Platenmaatschappij RSO bleek interesse te hebben en bracht de 45-toeren op grotere schaal uit", vertelt Buchanan. „het gevolg was dat de plaat ook op de radio werd gedraaid en dat was een heel vreemde gewaarwording. We besloten de zaken wat serieuzer aan te pakken en te kijken of we met het maken van muziek misschien ons brood konden verdienen".

MOEIZAAM

Een vlotte sprong naar de top was er, ondanks enige bekendheid, niet bij. De onderhandelingen met RSO verliepen moeizaam. „Als we iets wilden regelen dan moest dat telefonisch of per post. We hebben nooit iemand van die platenmaatschappij ontmoet".

Eind van het liedje was dat RSO onderdeel werd van Polydor en The Blue Nile contractloos achterbleef. Het drietal ging echter niet direct op zoek naar een nieuwe platenmaatschappij. Ze waren van mening dat hun spel nog niet genoeg gerijpt was om er via een elpee mee voor de dag te komen. Paul Buchanan: „We namen alle drie ontslag en gingen aan het werk. Tot op dat moment hadden we nooit echt tijd gehad om ons over de teksten te buigen en ons spel te verbeteren.

HONGER

Voor Blue Nile werd het een jaar honger lijden, maar aan het einde van die rit waren ze bekwame muzikanten en hadden ze genoeg songs bij elkaar om in een studio aan het werk te gaan. „We hadden opnieuw geluk, want de studio (Castle-sound) waar we enkele demonstratie-bandjes opnamen, werd gevraagd wat banden op te sturen, naar Linn Products, een platenlabel en maatschappij in hi-fi-apparatuur. Deze onderneming was bezig met het opzetten van een fabriek om langspelers te persen. Om het snijden van platen in de vingers te krijgen, vroegen ze wat proefmateriaal te leen en daar zat ons opgenomen materiaal bij".

GEVOLGEN

Gevolgen bleven niet uit. Paul Buchanan: „Op een dag werden we opgebeld met de vraag of we een handtekening wilden komen zetten onder een platencontract. In eerste instantie voelden we daar weinig voor. Het label bracht namelijk heel speciale folk en klassieke platen uit. Ze waren echter zo enthousiast en onder de indruk van onze opnamen dat we tenslotte overstag gingen".

Het drietal is blij de stap te hebben gewaagd. Buchanan: „Het is een goede maatschappij. Doordat het geen echt commercieel label is, hoeven we niet op te boxen tegen release-data. Om je de waarheid te zeggen: het maken van A Walk Across The Rooftops heeft in totaal twee jaar in beslag genomen waarvan vier maanden in de studio en zes maanden voordat de plaat uiteindelijk in de winkel lag. En als ik dan hoor dat producer Steve Lillywhite de langspeler beschrijft als de beste debuut-elpee van de laatste vijf jaar, dan denk ik, het is niet voor niets geweest".

WERKWIJZE

Buchanan gelooft dat door het succes van de elpee en de single de werkwijze van de groep niet zal veranderen. Buchanan: „Waar het ons om gaat is, dat we muziek blijven uitbrengen, waar we zelf naar zouden luisteren. Kwaliteit, daar gaat het om. Als het ons om geld te doen was, dan hadden we op de debuut-elpee twee nummers gezet die zeker een hit zouden zijn geworden, hadden we een lucratief contract afgesloten en ons laten meeslepen in de commerciële maalstroom. Daar kiezen we niet voor. We willen alle tijd nemen om een plaat te maken".

Een volgende langspeler kan dan ook enige tijd op zich laten wachten ... net als het geven van concerten trouwens. „We maken eerst een volgende elpee. Daarna zullen we wel zien".

Oudgediende Jimmy Winter

Omdat hij niet anders kan en niet anders wil heeft Johnny Winter met 'Guitar Slinger' een uiterst traditioneel blues, rhythm and blues, rock'n roll-album gemaakt. Nog één keer voordat het te laat is. Schitterende muziek, nog altijd het uitgangspunt van talloze bandjes die in '84 beginnen en rond 1990 zullen zijn aanbeland bij de synthipop. Johnny Winter (40) mag met recht een oudgediende worden genoemd. Hij had z'n bloeiperiode toen hij de nadruk op de rockmuziek legde, aanvang 70-er jaren, maar is in z'n lange carrière altijd weer teruggekomen bij de basis van zijn gitaarspel. Zo als ook nu. Zijn nieuwe elpee die volgt op 'Raisin Cain' uit '80 is uitgebracht op het kleine Alligator label en gemaakt met de bluesgiganten uit Chicago: Ken Saydak, Johnny B. Gayden, Casey Jones en The Mellow Fellow Horns. Een mengeling van blues en rock'n roll in de meest oorspronkelijke vorm van de beide laatste decennia en waarbij de nadruk op het blueswerk ligt. Misschien een come back-album alhoewel niet verwacht mag worden dat Johnny Winter met 'Guitar Slinger' en als opzichtig gitarist nu verder zal komen dan het clubcircuit waar hij de laatste jaren vrij anoniem z'n partij heeft meegespeeld. Zoals gebruikelijk laat Winter ook weer weten dat hij met deze band in z'n element is. Dat is te horen, ook al wijkt de werkwijze nauwelijks af van de andere platen die hij in dit genre heeft gemaakt.

Perfecte controle van de blues

Stevie Ray Vaughan

Stevie Ray Vaughan, een Texaans blues-gitarist, was de virtuoos die de laatst verschenen elpee van David Bowie opsierde met zijn opmerkelijk, vliegensvlug gitaarspel. Z'n licks in stukken als 'Let's Dance' en 'China' Girl' moeten inmiddels meer dan bekend in de oren klinken. Dat spel op die Bowie-plaat zal Stevie Ray Vaughan de aandacht hebben gegeven die hij al vele jaren moest ontberen. Immers, hij is bepaald geen nieuwkomer. In '70 speelde hij in de band Blackbird, werkt sinds de nodige jaren met zijn begeleiders 'Double Trouble' met onder meer Tommy Shanon die op de eerste elpees van Johnny Winter (zie elders deze pagina) heeft gespeeld. De talenten van Stevie Ray Vaughan waren, tot voor kort, slechts in kleine kring bekend.

Het was niemand minder dan John Hammond, ontdekker van Dylan en overige grootheden, die Vaughan 2 jaar geleden aan een platencontract hielp.

Sindsdien wordt over deze gitarist (29) bijzonder hoog opgegeven als ware het de reïncarnatie van Jimi Hendrix alswel een tweede Eric Clapton.

Feit is dat Vaughan zijn voorbeelden ziet in Albert en Freddie King, Howlin' Wolf of Muddy Waters en, inderdaad, wat speltechniek en interpretatie betreft overeenkomsten heeft met zowel Hendrix als Clapton. Muddy Waters - voor de goede ordenoemde Vaughan z'n favoriete gitarist. Het spelen met Bowie dankt Vaughan aan een optreden tijdens het festival van Montreux waar Bowie de man hoort spelen en hem voor de elpee vraagt. 'Texas Flood' was de eerste elpee van Vaughan en zijn begeleiders Double Trouble (Tommy Shannon op bas en Chris Layton, drums), 'Couldn't Stand The Weather' is zojuist verschenen. En het is een groots bluesgitarist. In vergelijking met Johnny Winter, is Vaughan virtuozer, briljanter en gepolijster. De laatste geeft ook de voorkeur aan het meeslepende, trekkende werk en haalt uit zijn instrument een opvallend plakkerig metaalgeluid dat sinds zijn Bowie-solo's een handelsmerk lijkt te zijn. De meeste bluesstukken op 'Couldn't Stand The Weather' zijn van de hand van Vaughan en werkelijk bijzonder fraai is zijn uitvoering van Hendrix' 'Voodoo Chile'. Evenals Johnny Winter is Stevie Ray Vaughan bezig met een herbeleving van oude muzikale waarden die- als de voortekenen ons niet bedriegen - binnen nu en vijf jaar andermaal gemeengoed zullen zijn.

In dit geval was het Bowie die de waarde van iemand als deze gitarist onderkende en daarmee een glans van actualiteit gaf aan een muzikant die zich slechts bezighoudt met overbekende stijlen. Deze plaat heeft dan ook slechts waarde voor muziekliefhebbers die hun tijd vooruit wensen te blijven.

THEOLOGIE VAN DE STRAAT

66 — Er leeft bij de meeste mensen een uitgesproken verlangen om in een GOED VERZORGD GRAF, liefst een grafkelder, te worden begraven. Ik vroeg een eenvoudige knoekman. „Wat zou jij doen, als je de eerste prijs won in de loterij" Ik kreeg onmiddellijk het antwoord. „Eerst een grafkelder bouwen van 10.000 gulden voor mij en mijn vrouw en de rest van het geld opsouperen in een paar flinke feesten"

67 — „GOD SLAAT wel, maar God slaat niet dood" is een gezegde, dat uitdrukt: God beproeft de mens wel, maar dat is voor zijn welzijn, niet voor zijn ondergang: Dios ta primi, ma e n'ta mata —

68 — De deugd krijg je door de opvoeding mee; maar de ondeugd ook. Dit laatste wist Shon Kate bevestigen door een oud verhaal. „Heel erg lang geleden leefde er een jongen die iedere dag met een paar eieren thuis kwam, die waren gestolen. Hij werd groot en werd een GEOEFENDE KIPPEDIEF. De eigenaar van een kippefarm betrapt hem en leverde hem over aan het gerecht. Hij werd ter dood veroordeeld — Op het bankje staande met de strop om zijn hals mocht hij een laatste wens uiten. Dat was: „Ik wil mij moeder spreken." Toen die kwam, greep hij haar hardhandig beet en zij: „Jij hebt van mij een dief gemaakt, nooit heb je me gevraagd waar ik die eieren vandaan haalde." De gerechtsdienaren kwamen zozeer onder de indruk van dit verwijt, dat ze de strop van zijn hals haalden en om de hals van de moeder legden en hingen haar op" —

69 — Veel vrouwen houden zich aan de gewoonte om voor ze het eten klaar gaan maken eerst wat boontjes of ander eten uit het raam strooien „voor de overledenen". Een OFFERGAVE dus.

70 — De sterfdag van Kristus, GOEDE VRIJDAG, [illegible] en krachtig maakt. Alle geneeskrachtige kruiden op die dag geplukt, bezitten een bizonder sterke geneeskracht. Vroeger meer dan thans, ging men bij voorbaat om een uur of drie in de mondi kruiden verzamelen. Men kwam met zakken vol terug.

71 — Ma Linchi BIDT VEEL: „voor mijn dochter, die overleden is; voor mijn buurvrouw die de vorige maand is heengegaan; voor mijn moeder; voor mijn man; voor mijzelf; voor de armen die door niemand worden geholpen; voor allen die lijden in het ziekenhuis, God moge hun pijnen verlichten; en voor hen die in de gevangenis zitten, God weet zelf wel waarvoor".

72 — Alle pastoors zitten in hun maag met het MONTA, het oproepen van geesten. Ze weten niet wat het is en wat je er tegen moet doen, maar zijn er in ieder geval tegen — waartegen? Het monta is het gezamelijk oproepen van de geest van een persoon, bij voorbaat van een heilige, een dokter die overleden is of een groot persoon. Veelvuldig worden Sint Antonius opgeroepen, Gregoria Hernandez een populaire arts, de Neger Filippus, de zeven Mexikaanse dokters, wie dat ook moge zijn. Monta wordt gedaan in clubs, je kunt er niet zomaar bij komen. Een club bestaat uit tien of twintig leden, zo ongeveer, die allemaal kontributie betalen: geld, rum en sigaren. Op vaste dagen komen ze bijeen ten huize van een van de leden, vooral bij de leidster. Daar wordt eerst [illegible] gebeden, veelal Spaans, [illegible] Graag in wierookdamp. [illegible] hebben de oproepingen plaats. Een persoon wordt stil, [illegible] wordt dan [illegible] opgeroepene [illegible] zodanig.

Is zij [illegible], een koningin, dan kijkt zij [illegible] en spreekt met een hoog [illegible]. Is zij de Neger Felipe [illegible] man bij, praat [illegible] rum uit de fles. [illegible] overtuigingen [illegible] opgeroepene zelf [illegible] vragen stellen. Sommigen doen het meesterlijk. Een verklaart achteraf: „Als ik in trance ben, zie ik [illegible] met mij, ik heb geen inzicht over mijzelf". Met een klein schokje komt zij weer bij en praat dan heel gewoon. Nooit komt er een priester aan te pas. De plechtigheden zijn geheel „onder ons" en leven een eigen bestaan. Ieder weekeinde worden er op tientallen plaatsen bijeenkomsten gehouden en ze zijn goed bezet. Op 29 september laat iedere club een missie mis lezen, feest van de heilige Michaël, die een draak dodend wordt afgebeeld. Sommige clubs delen op die dag aalmoezen uit aan de armen. Voor de pastoor zwijgen ze in alle talen over het monta. Deze semi — religieuze beweging bloeit, en voldoet blijkbaar aan een ritus, die meer is aangepast aan de volksaard dan de voorgeschreven kerkliturgie. Uitwassen of immoraliteiten komen er beslist niet aan te pas. Het is wel stof om over na te denken.

73 — Het oudste Papiamentse KERKBOEK dateert van 1856: „Dia di Kristiaan Santifikaar pa orasjon". Geschreven, maar meer waarschijnlijk vertaald door de sekretaris van de bisschop. Nergens blijkt ook maar één aanpassing aan lokale of sociale omstandigheden. En dat is een pijnlijke noot.

74 — GELD is als kruit, plaka ta polbu; zo heeft Ta Sapatê geleerd van zijn grootvader.

75 — Oude mensen zijn zeer pessimistisch gestemd voor de veranderingen van de nieuwe tijd; in hun ogen was VROEGER alles heiliger. Ze noemden de jaren van vroeger dan ook: de tijd waarin God met de mensen wandelde, tempu ku Dios tabata kana ku hende.

76 — Een groot KRUISBEELD op een centrale, opvallende plaats in huis ophangen is hier nergens gebruikelijk. Een klein kruis, liefst tussen of bij andere devotionalia op een tafeltje of schapje, dat wel. Een groot kruisbeeld acht men uitdagend, alsof je lijden voor je gezin wilt afroepen; het is al te erg, te konkreet, niet passend.

77 — GOD wordt graag un hombèr hustu genoemd, een rechtvaardige man.

78 — Een geliefde bedreiging bij ruzie is de uitdrukking: majan ku Dios ke ta bo so misa, morgen als het God behaagt [illegible] ling van: jullie rouwmis en begrafenis; je dagen zijn geteld.

79 — „Ter ere van de BLANKE GOD", hoorde ik laatst. Ai- ai- ai! Het bloed kruipt toch waar het niet gaan kan. Alles wat blank is is toch superieur!

80 — „Alle DUIVELS zijn niet helemaal slecht", vindt Shon Pa. Ik moest eens in het holst van de nacht door Piscadera, wat nu Julianadorp heet. Toentertijd een wildernis. Opeens stond er een zwart wezen voor mij, zoiets als een aap. Ik schrok, maar raapte al mijn moed bijeen en schreeuwde: „Als je mij kwaad wilt doen, kom dan maar op, ik zal je tonen wat ik kan!" Het vreemde wezen sprong voor mij uit en gidste mij veilig door de wildernis heen".

81 — Toen KATO STIERF, ging er een golf van droefheid over heel het eiland. Ze was levenslang gedienstige geweest bij een rijke familie, woonde in een armelijk huisje en iedereen zocht haar daar op omdat ze zo goed was. Met de mare van haar dood ontstond meteen een lied, dat overal te horen was: „Kato a muri, Kato Chigroe, Kato is overleden, heel de stad, heel Bandabow en Bandariba huilt om Kato". Het lieve mens heeft niets achtergelaten; niemand kent een woord van haar; ze was alleen immens goed voor iedereen. Wat moet dat een lief mens geweest zijn! Bij deze heilig verklaard.

82 — Op de weg naar Rincon van Bonaire passeert men een rotspunt, waar een KRUIS op staat. De Bonairiaan maakt een kruisteken als hij [illegible] komt. Oorspronkelijk was [illegible] rotsformatie, die vanuit een [illegible] hoek gezien op een kruis leek. Eens hebben een paar dronken [illegible] dit kruis met hun jachtgeweer kapotgeschoten; wat algemene verontwaardiging opriep. [illegible] en herstelde de wandaad door er een kruis te planten; hetwelk reeds een paar keer vernieuwd is.

PAUL BRENNEKER

Kerk en Wereld

Bij herdenking van vijfde eeuwfeest van kerstening

Paus: nieuwe evangelisatie van Latijns Amerika begint

SANTO DOMINGO — De katholieke kerk kan het vijfde eeuwfeest van de kerstening van Amerika in nederigheid, zonder triomfalisme vieren. Na de ontdekking door Columbus en de missionaire explosie daarna hebben zich ook negatieve gebeurtenissen voorgedaan. Zo zei paus Johannes Paulus II tijdens zijn laatste bezoek aan de Dominicaanse Republiek in de preek bij het begin van de voorbereiding van de herdenking van het halve millennium van de christelijke aanwezigheid in Amerika.

Johannes Paulus II in Sto Domingo

De aankomst van de ontdekkers op Guanani betekende vanuit menselijk oogpunt gezien een fantastische verlegging van de grenzen van de mensheid en het wederzijdse ontmoeten van twee werelden, het verschijnen van de oecumene voor het oog van de mensen, het begin van de universele geschiedenis als een proces van interacties, met alle gunstige en tegengestelde kanten welke daaraan verbonden zijn, met al zijn lichte en duistere bladzijden. Aldus paus Johannes Paulus II in zijn uitvoerige preek bij zijn tweede bezoek aan Santo Domingo, aan welke toespraak in gedeelten aandacht wordt besteed in kerk en wereld.

Vanuit het gezichtspunt van de evangelisatie betekende de komst van Colombus hier dat er een missionaire opmars op gang gezet werd welke zonder precedent was en welke, vanuit het Iberische schiereiland vertrokken, spoedig een geheel nieuwe vorm aan de kerkelijke landkaart zou gaan geven. Dit gebeurde op een ogenblik dat in het Europa vanwaar men vertrok de godsdienstige kwesties strijd opriepen en er partijdige opvattingen ontstonden, welke een nieuwe aarde vergden om er de creativiteit van het geloof te doen opkomen. Het zou een krachtdadige uitbraak worden van de door Christus gewilde universaliteit voor zijn boodschap, die boodschap welke na het concilie van Jeruzalem in de Hellenistische wereld binnendrong van het Romeinse keizerrijk. En het bevestigde zich in de evangelisatie van de Germaanse en Slavische volkeren. Hier kan men wijzen op zijn Augustijnse invloed en die van Benitus, Cirillus en Methodius. Dit kreeg weer een nieuwe volheid bij het overbrengen van de christenheid naar de Nieuwe wereld. Hiermee werd de basis gelegd voor de Latijnsamerikaanse cultuur en voor zijn echt katholieke onderlaag (Puebla 412).

Zonde en genade. Een zekere donkere geschiedenis gedurende een periode waarover weinig historische studies bestaan. Dan concentreert zich bij voorkeur de aandacht op de aspecten van geweld en uitbuiting in de burgerlijke gemeenschap, volgend op de ontdekking en waarbij men met zijn politieke ideologische en godsdienstige vooroordelen slechts negatief over de geschiedenis van de kerk op dit continent bericht. Deze kerk wil de viering van dit eeuwfeest met de nederigheid van de waarheid benaderen, zonder triomfalisme en zonder valse schaamte, alleen maar met het oog gericht op de waarheid om God dank te zeggen voor zijn voorzienigheid en om uit de fouten motieven te putten voor een nieuwe toekomst. Deze kerk wil niet de onderlinge afhankelijkheid ontkennen welke er bestond tussen het kruis en de spade in de fase van de eerste missionaire binnendringing, maar ook wil deze kerk niet de expansie ontkennen waarbij het Iberische Christendom in de Nieuwe wereld gave uitwerkte van het christelijk geloof met zijn notie van menselijkheid en redding, van waardigheid en broederlijkheid, van recht en liefde voor de Nieuwe wereld. Dit had een buitengewone missionaire ontwikkeling tot gevolg bij verschillende volkeren, culturen en inheemse talen.

Deze mensen en volkeren van het nieuwe Amerikaanse continent werden door de nieuwheid van het geloof doordrongen. Het beeld van Onze Lieve Vrouw van Guadalupe wordt zo een symbool van de kracht en de inworteling van de eerste evangelisatie. Maar ondanks de uitzonderlijke nabijheid en de confusie tussen de leken en eigenlijke godsdienstige sferen van die tijd is er geen identificatie of verdringing. Vanaf het eerste ogenblik verhief zich de stem van de kerk tegen de zonde. In de gemeenschap welke slechts oog had voor de materiele voordelen van de slavernij en de uitbuiting van de indianen kwam er duidelijk protest vanuit het kritisch kennen van het evangelie, welke het niet nakomen van de eisen van de waardigheid en menselijke broederlijkheid afwijst, zoals die gegeven is in de schepping en in het goddelijke kindschap van alle mensen. Hoeveel bisschoppen en priesters streden niet voor het recht en tegen de misbruiken van de conquistadores en hoe goed kennen we niet de namen van Antonio Montesinos, Bartolome de las Casas, Juan de Zumarraga, Vasco de Quiiroja, Juan del Valle, Julian Carges, Jose de Anchieta, Jose de Acosta, Manuel de Nobrega, Toribio de Magrovejo en zovele anderen.

Daarmee probeerde de kerk, staande tegenover de zonde van de mens, inclusief die van zijn kinderen, evenals in andere tijdperken de genade van de bekering te brengen, de hoop van de verlossing, de solidariteit met de onbeschermden, de kracht van de integrale bevrijding. Aldus de paus in zijn boodschap in Santo Domingo.

Hij hield deze toespraak in het Olympisch Stadion van de Dominicaanse hoofdstad in aanwezigheid van de vergaderde bisschoppen van de Latijnsamerikaanse bisschoppen- conferentie en enige tienduizenden Dominicanen. Aan deze uitvoerige toespraak wil Kerk en Wereld in afzonderlijke delen aandacht besteden.

Met hoeveel vreugde groet ik vandaag de evangeliserende kerken en de geëvangeliseerde kerk, welke in een grote impuls van creativiteit en jeugdig élan [illegible] helft van alle katholieken in Latijns Amerika woont. Van deze apostolische jeugd, vol van hoop, willen vandaag deze jongeren getuigenis afleggen die ons hier vergezellen in dit stadion: gegroet, jeugdige kerk, de hoop van Latijns Amerika, aldus de paus.

De voorzienigheid bracht me, aldus de paus, wederom naar de voetsporen van de evangelisten, in Amerika, dat de Nieuwe wereld werd genoemd. Bij mijn eerste bezoek aan Latijns Amerika heb ik gezegd dat ik Santo Domingo wilde aandoen om de route te volgen vanaf de ontdekking van het continent, zoals die is gegaan door de eerste evangelisten.

Het Latijnsamerikaanse episcopaat heeft in zijn verklaring van Puebla het feit dat vijf eeuwen geleden de evangelisatie begon aan de orde gesteld en de uitdaging verwoord voor de kerk op dit continent. Tijdens mijn bezoek aan Zaragoza (onderweg naar de Dominicaanse Republiek, red.) heb ik al gezegd dat het vijfde eeuwfeest van de ontdekking en de evangelisatie van Amerika een feit is waarbij de kerk niet mag ontbreken. In mijn boodschap verleden jaar in de kathedraal van Haiti tot de Celam-vergadering heb ik gezegd dat het eeuwfeest moet worden gevierd vanuit een dankbaarheid aan God voor de christelijke en katholieke roeping van Latijns Amerika en voor hen die levende en actieve instrumenten waren voor de evangelisatie. Dit gezien vanuit de trouw aan uw verleden van geloof, gezien ten aanzien van de richting van het huidige ogenblik en ten aanzien van de pogingen welke nu ondernomen worden en gezien met betrekking van de toekomst, om het eens begonnen werk te consolideren, het werk dat een nieuwe evangelisatie moet zijn: nieuw in zijn vurigheid, in zijn methoden, in zijn uitdrukkings-wijze.

In deze zelfde lijn ligt het voorstel van de Celam om dit eeuwfeest te vieren met een voorbereiding van jaren: dit houdt om het dankbare erkennen van degenen die het geloof hier geplant hebben en het overgedragen hebben in dit continent. Maar ook betekent dit de behoefte deze erfenis te bewaren en uit te dragen. Vanuit deze gedachte moet men de voorbereiding zien op het vijfde eeuwfeest van de kerstening van Amerika.

Daar is verder de solidariteit van de Romeinse kerk waardoor de paus wordt bewogen voor wat hier in de Dominicaanse Republiek is begonnen voor heel het continent als het begin van een grote geloofs-campagne, welke in talrijke initiatieven voor de evangelisatie opnieuw tot uitdrukking wordt gebracht in de negenjarige voorbereidings-periode welke nu begint. Men kan de paus op wie in de eerste plaats het mandaat rust van Christus om het geloof te prediken niet weerhouden om een persoonlijke bijdrage daaraan te leveren met het voorleggen aan de hele brede sector van de kerk — heel Latijns Amerika — het voorstel van een nieuwe evangelisatie, een evangelisatie welke voortduurt en welke het werk van de eerste evangelisten aanvult. Dit gebeurt met een te- [illegible] een betere zelfkennis ten aanzien van de richting en de problemen waarmee de kerk en zijn zending worden geconfronteerd op dit moment, waarvoor een duidelijk beeld op zijn oorsprong en huidige situatie nodig is. Dit gebeurt niet uit louter academische belangstelling of uit nostalgie voor het verleden, maar om een ferme eigen identiteit te verkrijgen en om vanuit het zendingsleven van de kerk op dit ogenblik en zijn heiligheid de lijnen te trekken voor de komende weg. Om beter de hedendaagse problemen te kunnen begrijpen en om een meer realistische weg voor de toekomst te bepalen. Het staat buiten twijfel dat een echte zelfkennis een bewijs is van kerkelijke volwassenheid. En het is waar dat de kerk hieruit motieven kan putten voor bekering en voor grotere trouw aan het evangelie; ook kunnen er talrijke lessen uit getrokken worden en moed om de problemen waarmee de zending te maken krijgt als Verlosser op elk moment van de geschiedenis onder ogen te zien.

Tot zover het eerste deel van de pauselijke toespraak in Santo Domingo op 12 oktober, de Dag van de Amerika's ter herdenking van de aankomst van Columbus in de Nieuwe wereld en wel in de huidige Dominicaanse Republiek. Het betreft hier een officieuze en aangepaste vertaling.

Emancipatie Trappistinnen

WASHINGTON — Voor de eerste maal in hun bijna duizendjarige geschiedenis is de algemene vergadering van de orde der Trappisten buiten Europa gehouden. Op het in de Verenigde Staten gehouden generaal kapittel hebben de 174 afgevaardigden besloten toe te werken naar volledig meebeslissingsrecht van vrouwelijke ordeleden.

De 89 monniken en 85 zusters hebben de taak op zich genomen de sedert 1923 niet meer veranderde orderegels in die zin te herzien. De vrouwelijke Trappisten leiden weliswaar zelfstandig hun kloosters en mogen ook nu al deelnemen aan de algemene vergadering, maar daarin hebben zij nog geen stemrecht.

In de hele wereld leven ongeveer 3.000 mannelijke en 1.800 vrouwelijke trappisten.

Zwart bewustzijn in katholieke kerk in VS

NEW YORK — In reactie op de recente herderlijke brief van de tien zwarte Rooms-Katholieke bisschoppen in de Verenigde Staten, gericht tot de 1,2 miljoen zwarte gelovigen om hen tot meer activiteit en zelfbewustzijn aan te sporen, lijkt een golf van activisme de kerk te overspoelen.

De Nationale vereniging van zwarte leidinggevenden in de RK-kerk, de in 1979 gestichte NABCA, heeft al 35 kantoren ingericht en 10 in voorbereiding in de Amerikaanse bisdommen om de zwarte bewustwording te bevorderen, terwijl thans ook een kantoor is gesticht in Ontario, Canada, en er een in voorbereiding is voor uit het Caribisch gebied afkomstige gelovigen.

Een woordvoerster van Nabca heeft verklaard dat het de plicht van de organisatie is niet alleen de boodschap van Jezus te verbreiden maar ook actie te ondernemen op het vlak van gerechtigheid, dit voor het nut van de hele kerk. De vereniging zal een adviesraad vormen als enig vertegenwoordigend lichaam van zwarte Amerikaanse katholieken en voeling houden met de ambassadeur van het Vaticaan, aartsbisschop Pio Laghi. In voorbereiding is een grote vergadering met meer dan duizend zwarte katholieke leiders in de lente van 1985, die eenzelfde onweerstaanbare nieuwe wind door de kerk moet laten waaien als uitging van de eerste vergadering van deze aard, tegen het eind van de 19e eeuw gehouden.

Valse priesters

SAO PAULO — De Braziliaanse bisschop Ivan Dutra de Morais vreest ieder moment vermoord te zullen worden door „valse priesters". Al dagenlang ontvangt hij anonieme doodsbedreigingen per telefoon, terwijl hij op het nippertje ontsnapte aan een onbekende automobilist die hem wilde overrijden. Mgr. Ivan begon in zijn bisdom in de deelstaat Minas Gerais moeilijkheden te krijgen nadat hij bij de politie zeven „valse priesters" had aangeklaagd, die enorme winsten maakten met het verkopen van hosties per postorder en met het aanbieden van druivesap als het bloed van Christus. In ruil voor gulle giften werden voorts vele wonderen beloofd. Volgens de bisschop waren zijn concurrenten met hun valse beloften vele arme mensen om de tuin aan het leiden. Na zijn aanklacht en de daaropvolgende doodsbedreigingen heeft de bisschop permanente politiebewaking toegewezen gekregen. Zijn vijanden hebben daarop gezworen hem op 2 november, Allerzielen, te zullen vermoorden. Dat is niet gebeurd.

In Chicago

Kerkelijke leiders bezorgd over racisme

CHICAGO — Kardinaal Joseph Bernardin van Chicago heeft samen met achttien kerkelijke leiders uit die stad een verklaring „tegen racisme en voor verzoening in de samenleving" getekend. De kerkleiders zijn hiertoe gekomen omdat het in Chicago op dit punt sinds de verkiezing van de eerste zwarte burgemeester in 1983, Harold Washington, van kwaad tot erger is gegaan. Bovendien botert het helemaal niet tussen de burgermeester en de gemeenteraad, waaronder besluitvorming over belangrijke punten het welzijn en de veiligheid van inwoners betreffend, wordt vertraagd of achterwege blijft.

Naar kardinaal Bernardin bij de publikatie van de verklaring [illegible] meer dan alleen maar politieke verdeeldheid. Er lopen zulke diepe scheidslijnen door de samenleving en haar bestuur, dat de kerkleiders er alles aan willen doen verder onheil te voorkomen.

Naast een oproep aan de samenleving als geheel de onvruchtbare strijd te beëindigen bevat het stuk ook zeven stellingen voor kerkelijke gemeenten en parochies, waarin praktische raad wordt gegeven hoe stap voor stap te komen tot samenwerking door alle raciale en andere tegenstellingen heen. Geen kerkelijke gemeenschap mag zich nog gesloten opstellen tegenover buitenstaanders, niemand mag pochen op superioriteit van enig ras, er dienen samenwerkingsverbanden tot stand te komen ter bestrijding van sociale nood en wat de politiek betreft dient de kerk neutraal gebied te zijn waar partijen elkaar echt ontmoeten.

Mormoons offensief in Ierland

DUBLIN — De Mormonen uit de Verenigde Staten, ook bekend onder de naam Kerk van Jezus Christus van de heiligen der laatste dagen, spreiden in Ierland grote zendingsijver ten toon. Er zijn 104 Mormoonse zendelingen in actie, van wie zeventig zich op de republiek hebben geconcentreerd en de rest in Noord- Ierland werkzaam is. In vijf jaar tijd is het aantal volgelingen in de Ierse republiek met 50 precent toegenomen, van 800 tot 1.200. De beweging beschikt in Dublin- noord over een kapel, heeft onlangs in Dublin- zuid een nieuwe kapel in gebruik genomen en bezit een derde kapel in Limerick. Begin volgend jaar begint de bouw van een vierde in Cork. De Mormonen zeggen in Noord- Ierland 3.500 leden te hebben.

Episcopaalse kerk in VS is weer aan het groeien

JACKSON — Uit cijfers gepubliceerd tijdens de jaarlijkse algemene vergadering van de Episcopaalse (Anglicaanse) kerk van de Verenigde Staten blijkt dat de kerk voor het eerst sinds 1966 weer enige groei vertoont. Vorig jaar was er een netto-groei van 27.000 leden, waarmee het totaal op bijna 2,8 miljoen komt.

Campagne presidentsverkiezing neemt verontrustende wending

Leger en regering Brazilië zetten zich in voor corrupte Paolo Maluf

BRASILIA — Geweld, vermeende corruptie, druk op het congres en aanhoudingen: het betreft de verkiezingscampagne tussen de Braziliaanse presidentkandidaten Paulo Maluf, kandidaat van de regeringspartij, en Tancredo Neves, oppositiekandidaat. Minder dan drie maanden voor de indirecte verkiezingen op 15 januari dreigt de campagne een verontrustende wending te nemen.

Een golf van aanhoudingen de afgelopen weken onder leden van de verboden Communistische partijen heeft de oppositie in het land verontrust. Op 16 oktober werden een tiental militanten van de pro-Sovjet Communistische partij en naar leider Giocondo Dias in Rio de Janeiro door de federale politie ondergevraagd. Later werden ongeveer 30 leden van de pro-Albanese Communistische partij korte tijd vastgehouden. Een huiszoeking is verricht in de woning van haar secretaris-generaal Joao Amazonas die op het ogenblik in Albanie is. Ook onderzocht de politie zonder huiszoekingsbevel andere woningen, studiecentra en zelfs kerken. Haar speciale aandacht ging uit naar verkiezingsmateriaal voor de oppositiekandidaat.

In legerkringen is met name felle kritiek geuit op het optreden van verboden linkse partijen tijdens verkiezingsbijeenkomsten. De militairen, die ontkennen iets met de acties van doen te hebben, hebben kennelijk besloten een hardere houding aan te nemen nu het ernaar uitziet dat de 74 jarige oppositiekandidaat Tancredo Neves de verkiezingen gaat winnen. De openlijke steun van het gehele regeringsapparaat en van president Joao Figueiredo voor Maluf bevestigd voor waarnemers de intentie van de militaire regering al zijn gewicht in de strijd te gooien.

Lastig te voorspellen is hoever het leger zal willen gaan, maar met de moeilijkheid van een staatsgreep wordt nu niet rekening gehouden. Een extreme radicalisering van de militairen lijkt moeilijk omdat de kazernes zijn verdeeld in aanhangers van Maluf en van Tancredo Neves. "Beide kandidaten worden gesteund binnen het leger" aldus hoge militair.

Wel vreest men in oppositiekringen dat als de situatie blijft verergeren de regering zich gewongen zal voelen de staat van beleg uit te roepen op de verkiezingsdag. Ditzelfde was het geval in april tijdens de stemming over een wetsvoorstel voor de onmiddellijke herinvoering van directe presidentverkiezingen.

In het federale congres in Brasilia is vorige week hevige opwinding onstaan toen het bureau van de senaat besloot dat de afgevaardigden van de 22 deelstaten die samen met de leden van het parlement in een kiescollege de nieuwe president zullen aanwijzen, in geheime stemming moeten worden aangewezen. Het bureau ging hiermee in tegen de wens van de meerderheid van het congres. De oppositie wilde openbare stemming handhaven rekenend op druk van de bevolking die voor het overgrote deel Tancredo Neves steunt.

De oppositiekandidaat beschuldigde zijn rivaal ervan in een "zee van modder" te zijn gedoken en niet langer moreel bevoegd te zijn naar het presidentschap te dingen. "In een geciviliseerd land zou mijn tegenstander niet langer in de gelegenheid zijn zijn campagne voort te zetten", zo zei hij.

PAOLO MALUF
...in zee van modder...

De beschuldigingen van corruptie tegen de hierom al beruchte Maluf nemen hand over hand toe. De laatste komt van Mario Juruna, de Indiaanse afgevaardigde van de Democratische arbeiderspartij die in het huis van afgevaardigden een poging van een campagneleider van Maluf hem om te kopen aan de kaak stelde.

Kenmerkend voor de heersende spanning was diezelfde dag de verkiezing in Sao Luis do Maranhao, in het noorden van Brazilie, van de regionale vertegenwoordigers in het kiescollege in aanwezigheid van federale politieagenten met machinepistolen. Dit mocht niet verhinderen dat de afgevaardigden op de vuist gingen en het meubilair danig te lijden had.

De verharding van de campagne was voor de katholieke kerk aanleiding de waarschuwende vinger te heffen. In een communique laakte de bisschoppenconferentie "de omkoping van stemmen en bedreigingen van de leden van het kiescollege".

Dankzij de verkiezingsstrijd kreeg de pianist Arthur Moreira Lima de mooiste ovatie in zijn carrière. De musicus, die gewend was tijdens zijn uitvoering zijn steun aan Tancredo onlangs Neves te betuigen, werd volgens de pers in Rio voor het optreden door politieagenten tot terughoudendheid gemaand. Maar na afloop van de uitvoering vertelde de pianist het publiek wat hem overkomen was hetgeen uitmondde het zingen van het volkslied in een sfeer van "emoties en tranen" aldus de Liberale krant Jornal do Brasil.

JOAO FIGUEIREDO
...volle gewicht in strijd gegooid...

AP werknemers in Beiroet weer vrij

BEIROET — Vier medewerkers van het Amerikaanse persbureau AP zijn na ruim dertig uur ontvoerd geweest te zijn weer bevrijd en op hun kantoor in de Libanese hoofdstad teruggekeerd. Het viertal werd op straat ontvoerd. Toen zij niet op hun werk verschenen werd alarm geslagen bij de politie en bij de Sji'itische Amal-militie. Na hun vrijlating lieten de ontvoerden weten dat zij goed behandeld waren. Er heeft zich geen groepering verantwoordelijk gesteld voor deze actie.

Race voor 88 begonnen

WASHINGTON — De herverkiezing vn Ronald Reagan als presient van de Verenigde Staten etekent het begin van het ede van zi n politieke carrie omdat er geen derde ambtstrmijn mogelijk is. De verkiengsdag was in feite ook het bgin van de race naar het Wit Huis in 1988. De Washingt Post besteedde in zijn edit van de stembusdag een hele pagina aan de verkiezinen van 1988. Onder meer wrd gemeld dat senator Edvrd Kennedy heeft laten uiekken dat hij in 88 best wil eedoen aan de race naar het itte Huis. Hij suggereerde ok dat hi zich wil gaan inzetn voor de wederopbouw v de Democratische partij. De Republikein Howard Bakehad zich niet herkiesbaar steld voor de senaat omdatij de handen vrij wil hebbtvoor de gooi naar het Wit Huis in 88. Maar hij is niet enige Republikein die davan droomt. Zo wordt in dverband vice president Gege Bush genoemd, maar senator Robert Dole hft in deze richting ambis evenals de gouverneur v Delaware Pierre S. du Poen de Newyorkse impreirio Lewis Lehrman, dieerigens in 1982 verloor tc hij gouverneur probeerdeworden. De race kan dus bnnen.

Rajiv Gandhi: aandacht voor schrijnende armoe

NEW DELHI — Rajiv Gandhi, zoon van de vermoorde premier Indira Gandhi en nou tot haar opvolger beëdigd, is „bij toeval" in de politiek gekomen. Hij vond zichzelf na het vliegtuigongeluk van zijn jongere broer Sanjay in 1980 plotseling in het brandpunt van de Indiase politiek en werd al spoedig premier Gandhi's naaste medewerker en gedoodverfde opvolger.

Rajiv, die 14 jaar lang piloot is geweest bij de Indiase luchtvaartmaatschappij Indian Airlines, liet op 36-jarige leeftijd zijn baan in de steek en stelde zich kandidaat voor de opengevallen parlementszetel van zijn broer. „Ik was erg gelukkig als piloot maar na de dood van Sanjay was er een vacuum in de partij ontstaan. Bovendien overheerste het gevoel dat alleen ik dat vacuum kon opvullen", zei hij later in een interview.

De oppositie was fel gekant tegen Rajivs intrede in de politiek, niet in de laatste plaats de weduwe van Sanjay, Maneka. Zij vormde een eigen politieke partij. Volgens de oppositie was de inschakeling van Rajiv een onverholen poging de rol van de familie Nehru naar een derde generatie uit te breiden. Indira Gandhi en haar vader, Jawaharlal Nehru, hebben India, met uitzondering van enkele korte periodes, geleid sinds de onafhankelijkheid in 1947.

Indira Gandhi deed openlijk een beroep op de familiebanden tijdens de verkiezingscampagne in juni 1981 voor haar zoon Rajiv in Amethi, een kiesdistrict ten zuiden van de hoofdstad New Delhi. Zij zou tijdens een verkiezingsbijeenkomst gezegd hebben: „Ik sta hier voor U noch als premier, noch als leider van de Congrespartij, maar als een moeder die steun zoekt voor haar zoon". Hoewel premier Gandhi ontkende een dynastie te willen stichten, gaf Rajiv toe dat het voordelen heeft een familielid van Nehru te zijn. De verkiezingen in Amethi werden moeiteloos door Rajiv gewonnen.

Rajiv en Sanjay waren duidelijk verschillende persoonlijkheden. Sanjay werd door de pers en de oppositie afgeschilderd als onhandig, ambitieus en hooghartig. Rajiv (39) daarentegen komt naar voren als redelijk en gemakkelijk in de omgang. Hij kreeg zijn onderwijs op een exclusieve privéschool in het noorden van het land en ging studeren aan de universiteit van Cambridge in Groot-Brittannië.

Tijdens de verkiezingscampagnes legde Rajiv de nadruk op alledaagse praktische zaken, zoals het aanleggen van wegen en waterputten. Na zijn verkiezing in het parlement bleef hij tijd vinden om langdurig in het stoffige district rond te ki ken, en met eigen ogen de schrijnende armoede en de verschillende ontwikkelingspogingen te bezien. „Je moet het land kennen voor je er wat kunt doen", aldus Rajiv.

De deelstaatverkiezingen van 1983 leverden een zware nederlaag op voor de regerende Congrespartij. In dat jaar klom Rajiv op naar de top van de partij. Hij werd benoemd tot een van de vijf secretarissen- generaal. Hij leidt voorlopig een kabinet dat bestaat uit vier ministers: Pranab Mukherjee (Financiën), P.V. Narasimha Rao (Binnenlandse zaken), Buta Singh (Parlementszaken) en Shiv Shanker (Energie).

Argentijn leidt persvrijheidcie van SIP

MIAMI — Raul Kraiselburd blijft belast met de leiding van de commissie voor de vrijheid van de pers en informatie van het Interamerikaanse genootschap van journalisten SIP. De benoeming van Kraiselburd werd bekend gemaakt door de nieuwe SIP-voorzitter Maximo Gainza. Kraiselburd is directeur van het tijdschrift El Dia, dat in La Plata, Argentinië, verschijnt.

Ambitieuze maar omstreden leider van CDU

RAINER BARZEL: man van "tactisch terugtrekken"

DR RAINER BARZEL de voorzitter van de Westduitse Bondsdag die donderdag is afgetreden in verband met onthullingen over betalingen door het Flick-concern, maakte in de Westduitse politiek aanvankelijk bliksemsnel carrière, een loopbaan die echter herhaaldelijk door zijn partij werd onderbroken. Sinds hij in 1957 in de bondsdag werd gekozen is hij steeds druk in de weer geweest niet alleen zijn partij, maar ook zichzelf omhoog te stuwen. De bekroning voor deze ambitieuze jurist kwam in oktober 1971 toen hij er als 47-jarige in slaagde leider van de op dat moment in de oppositie zijnde CDU/CSU te worden.

RAINER BARZEL
...gerespecteerd, niet geliefd...

Bij het aanvaarden van deze functie hoorde men in de CDU, partij waar de leiding bestond uit oudere politici, geluiden dat Barzels opmars te snel was gekomen. Barzels tweede naam, Candidus, werd in grappen gemaakt tot „Candidatus". Maar zijn poging het kanselierschap te bemachtigen faalde in april 1972 toen een motie van wantrouwen tegen bondskanselier Willy Brandt twee stemmen tekort kwam. Wie de twee CDU-ers waren die, al of niet omgekocht, Barzel deden struikelen is nimmer officieel bekend geworden. Dat de toenmalige kanselier Willy Brandt met zijn CPD/FDP-coalitie een jaar later, in november 1972, verrassend de vervroegde algemene verkiezingen won moet nog zuurder voor Barzel zijn geweest. Zijn carrière taande snel. Barzel droeg het voorzitterschap van de CDU/CSU in 1973 over aan Helmut Kohl en nam het fractievoorzitterschap aan Carl Carstens.

De „overgangsregeling" die na zeggen van de huidige kanselier Kohl daarna voor Barzel werd getroffen, heeft in de bondsrepubliek geleid tot een schandaal dat zijn weerga niet kent. Volgens Westduitse dagbladen heeft het Flick-concern Barzel tot 1980 als pleister op de wonde via een advocatenkantoor, waar Barzel adviseurs-werk deed, 1,7 miljoen mark betaald. Barzels aftreden maakte de weg vrij voor de opmars van Helmut Kohl naar het kanselierschap.

Rainer Candidus Barzel werd in juni 1924 geboren in Braunsberg, oost-Pruisen, wat nu Braniewo in Polen is. Als zijn vader was hij lid van centristische katholieke bewegingen tot Hitler in 1933 aan de macht kwam.

De oorlog bood de voormalige Jezuieten-leerlingen de kans initiatieven te nemen. Hij trad vrijwillig in dienst om officier te worden en onderscheidde zich als oorlogsvlieger in de Luftwaffe. Wegens moedig gedrag ontving hij het IJzeren kruis, tweede klasse. Na de oorlog nam hij de studie weer op en promoveerde in 1948 in Keulen in de rechten. Hij begon zich te interesseren voor het herstel van de centristische christelijke CDU en trad tot de partij toe.

De carrière van Barzel verliep snel: voor zijn benoeming in 1955, hij was toen 31 jaar, tot „Ministerialrat", een van de hoogste ambtenarenfuncties, moest speciaal toestemming worden gegeven. Hij werd lid van de bondsdag in 1957 en in 1960 lid van het hoofdbestuur van de CDU. In 1962 en 1933 was hij onder Adenauer als jongste minister verantwoordelijk voor gemeenschappelijk Duitse zaken.

Al snel kreeg Barzel binnen de CDU de naam van een man van intriges. Vanaf 1959 was hij betrokken bij de roerselen rond de positie van de ruim 83-jarige kanselier Adenauer, die wiegerde zijn functie neer te leggen.

In 1966 aarzelde Barzel niet voor het eerst het leiderschap van de CDU op te eisen, maar hij werd verslagen door Ludwig Erhard. De traditionalisten binnen de CDU begonnen een campagne „stop Barzel nu" die enkele maanden duurde. Barzel trachtte vergeefs het kanselierschap te verkrijgen in een strijd met Georg Kiesinger.

De tegenstanders van de oud-vlieger herinnerden hem herhaaldelijk aan zijn talrijke „Tactische terugtochten". Had hij, voor zijn toetreding, de CDU niet een utopie genoemd? En had de man die zich zo vurig opstelde tegen de Oost-politiek van Brandt, niet vijf jaar eerder voorgesteld Russische troepen te stationeren in een herenigd Duitsland?

Maar deze tegenstrijdigheden bleven nauwelijks hangen in het geheugen van de kiezers. De Westduitsers, en vooral militante christendemocraten, toonden zich gevoelig voor de onloochenbare daadkracht van het „politieke dier" Rainer Barzel. Als oppositieleider wist Barzel zijn achterban nieuw vertrouwen te geven en kruiste hij regelmatig fel de degens met de socialistisch/liberale coalitie. Toch werd Barzel meer gerespecteerd dan dat hij geliefd was, en velen zagen als belemmering voor een volledig succes dat hij zich niet bij het gewone volk populair wist te maken, waarmee zijn grote tegenstander Willy Brandt nu juist geen moeite mee had. Voor veel Westduitsers bleef Barzel een „kunstmatige" persoonlijkheid. Met zijn gebronsde uiterlijk van een ski-kampioen, zijn iets te gezochte kleding, de opzichtig opgestoken sigaar en pratende of al zijn woorden van levensbelang zijn, kwam Barzel over als een karakter uit een film. Uit opiniepeilingen bleek dat de CDU-leider wat betreft geloofwaardigheid minder scoorde dan andere politici in de bondsrepubliek.

Barzels loopbaan leek in het slop geraakt. Kanselier kon hij niet meer worden en ook het presidentschap was onbereikbaar. Maar in oktober 1982 werd hij in het nieuwe kabinet-Kohl benoemd tot minister op zijn „vertrouwde plaats", het ministerie van Duits/Duitse betrekkingen. Barzel, getrouwd en een dochter, trad een half jaar later af om op 29 maart 1983 te worden gekozen tot voorzitter van de bondsdag.

Gepren in buitenland, kritisch gevolgd in Japan

Nakasone blijft premier dankzij steun van Tanaka

TOKIO — Depanse premier, Yasuhiro Nsone, is van plan zijn regeringwijzigen nu hij na een vinnigrijd verrassend als enige kadaat is gesteld voor het voitterschap van zijn Libera Democratische partij (LDPie kandidatuur verzekerdem van een tweede ambtstern als premier, omdat de leivan de LDP als vanouds premiwordt.

De voordracht v Nakasone is het resultaavan lang touwtrekken tussde vijf belangrijkste factibinnen de LDP. Die factiesokken uiteindelijk hun kanaten terug en sloten de gelederten gunste van Nakasone dieardoor de eerste premier worsinds 1972 die langer dan tweaar partijvoorzitter en premr blijft. In 1972 verdween preer Eisake Sato nadat hij er achaar op had zitten.

Nakasone liet dochemeren zijn regering te wil veranderen, door te zeggen dhij de eenheid en harmonie bien de partij wil versterken. Z woorden worden in verband gracht met scherpe kritiek op zifunctioneren binnen de LDP ep een plan om hem te vervange oor Susumu Nikaido, vice- vozitter van de partij en tweede m in de factie van de omstredoud- premier Kakuei Tanal Nikaido trok ondanks zijn pitie in de Tanaka- factie fel vaeer tegen het feit dat de oud- pmier nog steeds veel invloed eft in de LDP ondanks zijn voordeling vorig jaar oktober wegens het aannemen van twee mil oen dollar „smeergeld" van de Amerikaanse vliegtuigfabrikant Lockheed.

Een jaar na dato trekt Tanaka nog steeds aan de touwtjes binnen de partij. Het feit dat hij als onafhankelijke zitting heeft in het parlement doet daar niets aan af. Die herverkiezing won hij vorig jaar glorieus toen Japan vervroegde verkiezingen hield vanwege zijn veroordeling. Ook zijn factie binnen de LDP is nog steeds het grootst.

Volgens de krant Asahi Shimbun was Nikaido naar voren geschoven door de twee andere topleiders in de LDP, de oud- premiers Takeo Fukuda en Zenko Suzuki. De „rebellie" mislukte omdat Tanaka de kandidatuur van Nakasone steunde. Overigens is het de vraag of Fukuda en Suzuki niet een spelletje speelden en er alleen op uit waren regerings- en partijposten voor hun factie binnen te slepen.

YASUHIRO NAKASONE
...geen woorden maar daden...

Het draaide erop uit de belangrijkste rivalen van Nakasone zich niet kandidaat stelden in ruil waarvoor zij volgens politieke waarnemers hun post zullen behouden dan wel belangrijke functies toebedeeld krijgen. Zo zou Nikaido aanblijven als vicevoorzitter van de partij, evenals minister van Buitenlandse zaken Shintaro Abe en minister van Financien Noboru Takeshita.

Oud- minister van Buitenlandse zaken, Kiichi Miyazawa, een uitgesproken tegenstander van Nakasone's economische beleid, wordt vermoedelijk voorzitter van het partijbestuur. een opstapje naar een hogere functie in de toekomst. De derde belangrijke kandidaat, naast Abe en Miyazawa, was Toshio Komoto, directeur- generaal van het Economisch planbureau.

In een verklaring die Nakasone uitgaf zei hij dat hij wil bijdragen aan de internationale vrede en veiligheid en de Japanse defensie op peil wil houden. Op binnenlands- politiek vlak moet de reorganisatie van het ambtenarenapparaat worden voortgezet, het begrotingstekort verder teruggedrongen, onderwijshervormingen voortgezet en de sociale voorzieningen voor ouderen en gehandicapten verbeterd.

Nakasone werd in 1982 benoemd als opvolger van Zenko Suzuki, hij heeft de reputatie van een „havik" op militair gebied maar staat ook bekend als een politieke „windvaan". Een opportunist die zijn eigen principes opzij zet zodra hij er beter van kan worden. Zijn voor Japanse begrippen directe manier van optreden en zijn internationale orientering is in andere industrielanden geprezen. Daar wil men voor Japan een grotere rol op internationaal politiek gebied.

In eigen land werd Nakasone evenwel verweten economische en bestuurlijke problemen te verwaarlozen en in buurlanden werd met zorg de opbouw van de Japanse defensie gevolgd. Door enkele buitenlandse reizen te annuleren en voortvarend de binnenlandse problemen aan te pakken is die kritiek enigszins verstomd.

Maar volgens de grote Japanse kranten zal hij er vooral voor moeten zorgen dat het publiek weer vertrouwen krijgt in de politiek. Dat kan door de positie van Tanaka binnen de partij aan de kaak te stellen. „Geen woorden maar daden", zo drukte de Asahi Shimbun het uit, die door twaalf miljoen Japanners wordt gelezen.

Iraakse krijgsgevangenen gedood in Iraanse gevangenis

GENEVE — Het Internationale Rode Kruis heeft bekend gemaakt dat gardisten dens ongeregeldheden in een anse gevangenis zes Iraakse krijgsgevangen hebben gedood en minstens 35 hebben verwond. Dit is op 10 oktober gebeurd. Drie vertegenwoordigers van het Rode Kruis wan op dat ogenblik in de gevangis op bezoek. De rebellerende gevangenen waren ongewapend. Hoeveel gevangen er in het centrum zitten is niet bekend gemaakt.

Mario Dijkhoff ... spelling voo...

Huidige spelling ramp voor onderwijs

DOOR B. JOS DE ROO

"DE DOOR CURAÇAO vastgestelde spelling deugt helemaal niet. Ik zou willen zeggen: Beter géén spelling dan deze waardeloze spelling. Een herziening van deze spelling heeft ook geen zin. Men zou alles moeten herzien, zodat toch weer een nieuwe spelling zou ontstaan", aldus een strijdlustige Mario Dijkhoff in zijn huiskamer in Münster (West- Duitsland). Aanleiding tot het gesprek is de doctoraalscriptie die Mario Dijkhoff aan de universiteit van Münster geschreven heeft, onder de titel "Versuch einer neuen Orthographie für die Papiamentu- Sprache (mit einer Analyse der Orthographie Maduro/Jonis)" ofwel "Opzet voor een nieuwe spelling voor het Papiamentu (met een analyse van de spelling Maduro/Jonis)".

"Ik heb dit onderwerp gekozen", zegt Dijkhoff, "omdat ik bij mijn werk aan de woordenlijst van 1978 en het woordenboek Papiamentu- Nederlands, Nederlands- Papiamentu van 1980 merkte, dat de spelling Maduro/Jonis veel foute regels heeft, dat veel regels elkaar overlappen of onduidelijk geformuleerd zijn". En met een ondeugende lach voegt Dijkhoff eraan toe: "In het voorwoord van het woordenboek schrijf ik wel, dat ik de spelling Maduro/Jonis gebruik, maar dat is eigenlijk helemaal niet waar. Je weet gewoon niet van een aantal woorden hoe je ze moet spellen, omdat die spelling niet deugt".

Dijkhoff begrijpt dan ook niet hoe men in het onderwijs met die spelling zou kunnen werken, als het Papiamentu ingevoerd gaat worden. "Ik stel als eis aan een spelling, dat je een woord foutloos moet kunnen spellen, als je de regels van die spelling kent. En ook andersom: als je een woord geschreven ziet, en je kent het woord nog niet, dan moet je dat foutloos kunnen uitspreken. Dat kan helemaal niet met de spelling Maduro/Jonis. Neem bijvoorbeeld het woord *ortografia*. Een kind uit de tweede klas dat dit woord nog niet kent en het geschreven ziet, zou kunnen zeggen *ortografía*. Dat komt doordat Maduro/Jonis de accentregels slecht hebben opgesteld".

DESTRUCTIEF

Voor een Papiamentu- spelling is het foutloos kunnen lezen even belangrijk als het foutloos kunnen schrijven, vindt Dijkhoff. "Op de eilanden zijn niet alle woorden gelijk. Stelt u zich voor, dat men deze spelling op Bonaire zou gaan gebruiken. Dan kan het voorkomen, dat de kinderen op school een Curaçaos woord te lezen krijgen, dat ze van Bonaire niet kennen. Met deze slechte spelling is de kans groot, dat ze het woord verkeerd gaan uitspreken en dat is natuurlijk destructief voor het hele onderwijs".

Dat de spelling Maduro/Jonis zo slecht is, verklaart Dijkhoff door erop te wijzen, dat er geen wetenschappelijk onderzoek verricht is. Daarom onderzocht Dijkhoff in zijn scriptie eerst welke klanken in het Papiamentu betekenisonderscheidend zijn. Een leek zou denken, dat een spelling toch in wezen heel gemakkelijk is: je gebruikt voor elke klank die je hoort, gewoon een eigen schriftteken en dan kan er niets meer fout gaan. Maar zo is het volgens Dijkhoff en andere taalkundigen niet. Dijkhoff: "Dat is onmogelijk. Er zijn wel een paar honderd klanken en dan zou je een paar honderd letters nodig hebben. Daarom werk je bij een spelling niet met klanken, maar met klanken die betekenisonderscheidend zijn. Dat noemen we fonemen. Neem bijvoorbeeld het werkwoord *lanta*. In de eerste lettergreep zeg je een lange *a*. Maar als je een korte *a* ervoor in de plaats zet, dan heb je nog steeds geen nieuw woord. Dus je hebt twee verschillende klanken *a*: een lange en een korte. Maar het is één foneem. Omdat je met fonemen werkt, kun je het aantal letters beperkt houden. Maar het Papiamentu heeft meer fonemen dan de 24 of 26 letters van het Latijnse alfabet. Daarom gebruik je soms tekens op een letter, of lettercombinaties, bijvoorbeeld *dj* in *djadomingo*. Daar heb je dat één foneem, de *dj*, weergegeven wordt door twee letters".

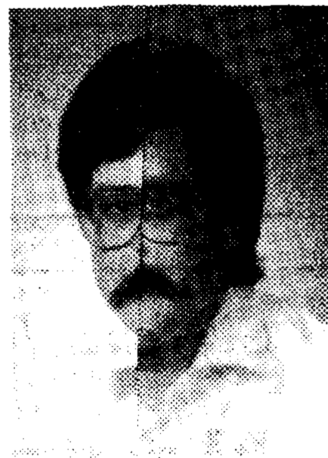
TWEEKLANK

Als Dijkhoff de fonemen vastgesteld heeft en er een schrijfwijze voor heeft bepaald, gaat hij in zijn scriptie na hoe Maduro/Jonis dit gedaan hebben. Hij stuit op veel onduidelijkheden en fouten. Maduro/Jonis geven de regels dat geen woord begint met een stijgende tweeklank. Dus men schrijft niet *uowo*, maar *wowo*. "God", zegt Dijkhoff, "je hebt nu een regel voor het begin van het woord, maar wat moet er gebeuren als de tweeklank niet aan het begin van een woord staat? In hun voorbeelden schreven ze *wo- wo*. Maar dan schrijven ze het volgens hun eigen spelling fout, want volgens hun regels zou het *uowo* moeten zijn".

Bij de spelling Maduro/Jonis is het vaak onmogelijk een woord op twee manieren uit te spreken, terwijl er maar één goed is. Als Maduro/Jonis schrijven *patia*, dan kun je volgens hun regels zeggen (*tija*) en (patja). Zo ook bij *gatia* dat kan zijn (gatja) of (gatija). In beide gevallen is alleen maar de eerste mogelijkheid goed. Dijkhoff: "Vandaar dat in mijn voorstel in het eerste geval *patija* geschreven moet worden en in het tweede geval *gatia*.

TE MOEILIJKE SPELLING

Dijkhoff baert zich niet alleen bij het vaststellen van de fonemen op wetenschappelijk onderzoek. Het valt hem op dat de regels voor het zetten van klemtoontekens (Maduro/Jonis heel ingewikkeld zijn. Ze doen dat met behulp van vijf regels en zes uitzonderingen. Dijkhoff: "Sommige van die regels of uitzonderingen zijn zeer moeilijk. Neem deze uitzondering: Men

MARIO DIJKHOFF

schrijft geen accentteken op woorden waarvan de klemtoon op de voorlaatste lettergreep valt en die eindigen op een stomme e gevolgd door *m*, *n* en *r*. Zoiets moet men de kinderen op school eenmaal uitleggen. Dat is een heel groot probleem".

Volgens Dijkhoff krijg je zulke moeilijke regels als je geen wetenschappelijk onderzoek verricht. Dan onderzocht Dijkhoff in zijn scriptie bij 2.379 woorden op welke lettergreep de hoofdklemtoon komt te liggen. Het resultaat: 33,3% van de woorden heeft de hoofdklemtoon op de laatste lettergreep, 63,9% op de voorlaatste, 2,5 op de vóórvoorlaatste en 0,3% op de drie-na- laatste lettergreep. Conclusie van Dijkhoff: "De meeste twee- of meerlettergrepige woorden hebben de hoofdklemtoon op de voorlaatste lettergreep. Daaruit volgt zijn regel: alle woorden die de hoofdklemtoon op de voorlaatste lettergreep hebben, krijgen geen accentteken. Uit zijn onderzoek blijkt, dat dat bij twee derde deel van alle woorden is. Naast deze regel heeft hij nog twee andere nodig en enige uitzonderingen. Dat is een vereenvoudiging vergeleken met Maduro/Jonis".

KUATERSHENISINKUENTISHETI

Het gebruik van accenttekens is niet het enige waarvoor Dijkhoff 2.379 woorden onderzocht. Het was hem opgevallen dat in de spelling Maduro- Jonis sommige telwoorden buitengewoon lang zijn. Het geval 457 bijvoorbeeld moet volgens Maduro/Jonis met negen lettergrepen geschreven worden als: kuatershenisinkuentishete. Afgezien van het feit dat zulke lange woorden moeilijkheden opleveren bij het lezen en schrijven leek het Dijkhoff ook toe, dat deze woorden een uiterlijk hebben dat niet past bij de aard van het Papiamentu. Daarom onderzocht hij bij 2.379 woorden hoe lang ze zijn. Hij ontdekte dat de woorden in het Papiamentu een gemiddelde lengte hebben van 2,6 lettergrepen. Het percentage éénlettergrepige woorden bedraagt 8,3%, tweelettergrepige woorden 45,0%, drielettergrepige woorden 32,2%, vierlettergrepige woorden 12,1%, vijflettergrepige woorden 2,2% en zeslettergrepige woorden 0,2%. Geen woord was langer dan zes lettergrepen en 85,5% van de woorden bestond uit drie lettergrepen of minder. Op basis van deze gegevens zocht Dijkhoff naar regels voor het schrijven van de telwoorden die beter aansloten bij de aard van het Papiamentu. Dat bereikt hij met twee regels en de maximum lengte is vijf lettergrepen: kuátershen i sinkuentishete (457).

Wie de scriptie van Dijkhoff doorneemt, vraagt zich af, hoe het komt dat de spelling Maduro/Jonis zoveel steken laat vallen. Dijkhoff: "Het kan aan de opdracht gelegen hebben. Als je de opdracht geeft een spelling te schrijven, kan je zoiets als Maduro/Jonis krijgen. Maar als je de opdracht geeft om een spelling te schrijven die op wetenschappelijk onderzoek gebaseerd is, dan krijg je iets heel anders".

Voor wetenschappelijk onderzoek moet men uitgaan van de taal zelf, in dit geval het Papiamentu. Dijkhoff ergert zich er in hoge mate aan dat Maduro/Jonis soms niet van het Papiamentu uitgaan. Zo schrijven Maduro/Jonis over de *x*, een foneem dat in het Papiamentu helemaal niet voorkomt. Hun regel: in plaats van *x* schrijft men *ks* slaat dus nergens op. Dijkhoff: "Dat heb je ook bij de regel over de leestekens in het Papiamentu. Ze stellen voor om de Nederlandse manier te volgen. Maar dan zien ze niet dat het Nederlands en het Papiamentu heel verschillende structuren hebben. Je kunt bijvoorbeeld abc- boek (met koppelteken) in het Papiamentu niet schrijven. Het moet zijn: *buki di abc*. Er komt helemaal geen koppelteken aan te pas".

Dijkhoff hoopt niet dat zijn wetenschappelijk onderzoek alleen maar gediend heeft om zijn studie aan de universiteit van Münster af te ronden. Een exemplaar van zijn Duitstalige scriptie heeft hij verzonden naar Frank Martinus Arion van het Instituto Linguistico Antyano. Een complete vertaling in het Papiamentu van de ruim 200 pagina's tellende scriptie zag hij ook niet zitten. "Er is maar een heel kleine groep die zo'n gespecialiseerde studie zou willen lezen". Daarom heeft Dijkhoff gekozen voor een vertaling van zijn nieuwe spellingvoorstellen in het Papiamentu. Over de verspreiding van deze "Ortografia di Papiamentu" is hij in onderhandeling met de Antilliaanse boekhandel. Waarom spreekt Dijkhoff in zijn scriptie eigenlijk hardnekkig over de spelling Maduro/Jonis, terwijl die spelling toch gewoonlijk met de naam Römer/Maduro/Jonis aangeduid wordt? Dijkhoff: "Römer zat niet in de commissie Maduro en ook niet in de commissie Jonis. Zijn oorspronkelijke spelling is door de veranderingen nauwelijks te herkennen, terwijl die, zo blijkt uit zijn onderzoek, lang zo slecht nog niet was. Met een paar wijzigingen kan men die heel goed gebruiken".

Anorexia nervosa

ANOREXIA NERVOSA betekent letterlijk: gebrek aan eetlust door nerveuse oorzaken. Deze benaming is niet helemaal juist.

Er zijn mensen die ernstige problemen hebben met betrekking tot eten. Dat kan zich uiten in het vermijden van voedsel, waardoor sterke vermagering optreedt (anorexia nervosa).

Anderzijds kan het probleem ook leiden tot eetaanvallen, waarbij zeer grote hoeveelheden voedsel in korte tijd worden verslonden. Daarbij komt de patiënt uiteraard vele kilo's ingewicht aan. Soms wisselen de perioden van niet eten en aanvallen van 'vraatzucht' elkaar af.

Het spreekt vanzelf dat de betrokkene zelf erg lijdt onder de eet-obsessie. Men schaamt zich voor zijn of haar gedrag, of voor zijn of haar figuur. De mensen in de directe omgeving begrijpen dikwijls niet waarom de betrokkene niet, of juist erg veel wil eten. Dat onbegrip leidt dan weer tot spanningen en relatiestoornissen.

Anorexia nervosa komt het meest voor bij vrouwen, maar is ook bij mannen niet onbekend.

De sterke vermagering gaat gepaard met lichamelijke klachten en afwijkingen. Zo kunnen ernstige menstruatiestoornissen ontstaan. De angst om te dik te worden leidt soms tot het gebruik (of misbruik) van laxeermiddelen en tabletten om vocht kwijt te raken ('plastabletten'). Een gevolg daarvan is weer, dat ernstige stoornissen kunnen ontstaan in het gehalte van bepaalde mineralen in het lichaam. Vooral een gebrek aan kalium is hierbij berucht.

Over de eigenlijke oorzaak van de genoemde eetstoornissen is weinig met zekerheid bekend. Er worden erfelijke factoren genoemd, maar ook zaken als opvoeding, psychische problemen en maatschappelijke ontwikkelingen. Anorexia of vraatzucht kunnen optreden in aansluiting op een heftig emotionele gebeurtenis. Er zijn ook geleerden die menen dat er een lichamelijke afwijking aan het eetprobleem ten grondslag ligt.

Wanneer de patiënt extreem vermagerd is, volgt niet zelden opname in een ziekenhuis. Dat gebeurt ook wel bij extreem dikke mensen. Wanneer het gewicht weer enigszins is genormaliseerd, mag de patiënt weer naar huis. Het probleem is dan echter niet opgelost en herhaalde ziekenhuisopnamens zijn dan ook niet zeldzaam.

Er zijn talloze manieren waarop geprobeerd wordt deze patiënten van hun obsessie te verlossen. Veelal gebeurt dit in de vorm van een of ander soort psychotherapie. Getracht wordt de patiënt te leren het probleem te aanvaarden en zelfvertrouwen te krijgen, waardoor hij of zij zelf aan een oplossing kan werken.

Deze behandeling verloopt dikwijls uiterst moeizaam. Toch 'genezen' vele patiënten van hun kwaal, dankzij of ondanks de hulp van artsen en andere hulpverleners.

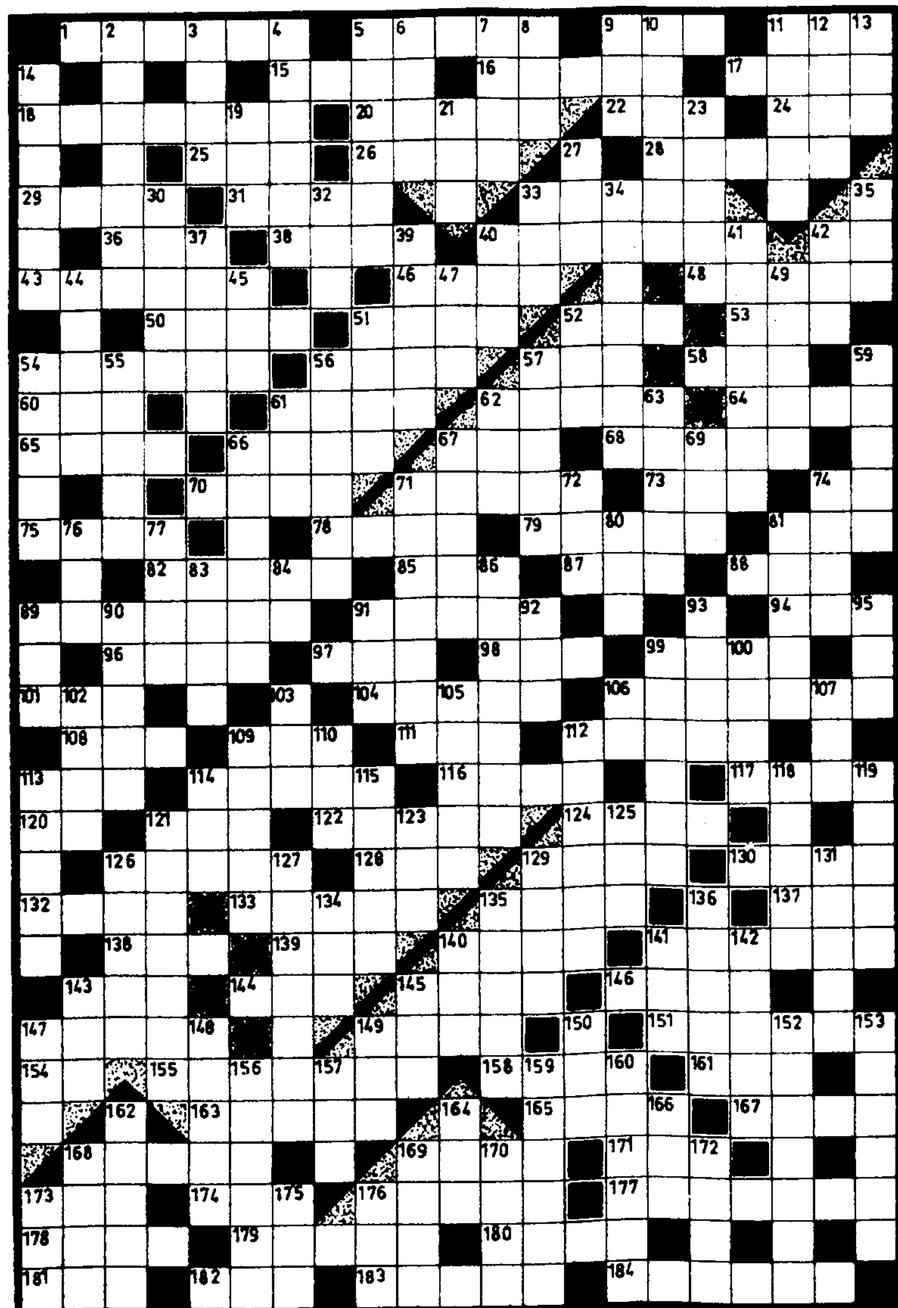
Een oplossing zou kunnen zijn dat patiënten over hun probleem kunnen praten met lotgenoten. Hetzelfde geldt voor hun naasten. Er bestaat dan ook een Stichting Anorexia Nervosa, die bemiddelt hierbij. Deze stichting, die sinds 1978 bestaat, heeft ook een contactblad', 'Antenne' genaamd. Het correspondentie-adres is: Postbus 67, 6880 AB Velp (Gld.)

Geduld nodig bij erfenis

LONDEN — De op negentigjarige leeftijd overleden Evelkyne Green liet ruim een miljoen dollar na. Omdat zij toen zij overleed in 1975 nog steeds niet overtuigd was van het feit dat haar zoon Peter in de tweede Wereldoorlog was omgekomen als fuselier bij de Royal Air Force (RAF) bepaalde zij dat dit geld voor haar zoon was. Voor het geval dat deze zijn geld niet komt opeisen zou het in het jaar 2020 ten goede komen aan enige stichtingen welke zich het lot van dieren aantrekken. Mevrouw Green was aan dit kapitaal gekomen als gevolg van een erfenis van haar vader die een textielfabrikant was en in 1935 overleed. Toen hij overleed was de waarde van de erfenis 320.000 pond sterling, nu is dat 850.000 pond. Als haar zoon nog in leven was geweest was hij nu 62 jaar oud. Hij kwam in 1943 om het leven op 21-jarige leeftijd bij een vlucht met een Halifax. Niemand van de bemanning van die vlucht is toen teruggekeerd. Allen zijn opgegeven als dood.

De dierenbeschermings- organisaties zeggen nu dat zij het geld best kunnen gebruiken en via hun advocaten hebben zij laten weten dat zij er eigenlijk niets voor voelen dat zij tot de volgende eeuw moeten wachten op hun geld. Het juridisch steekspel hierover zal nog wel enige tijd duren. Vooral ook omdat familieleden van mevrouw Green niets voelen voor een snellere beschikbaar stelling van het geld aan de dierenbescherming. Geduld is dus geboden.

Amigoe kruiswoordpuzzel

HORIZONTAAL: 1. mannelijk dier; 5. mannelijk dier; 9. mannelijk dier; 11. mannelijk dier; 15. denkbeeld; 16. bloedgever; 17. schaapkameel; 18. antilope; 20. spelleiding; 22. vrouwelijk dier; 24. vertragingstoestel; 25. onvruchtbaar; 26. gierigaard; 28. bouwmateriaal; 29. post, openbare betrekking; 31. vreemde munt; 33. vruchten; 36. nachtvogel; 38. beitel met holle bek; 40. valse eed; 42. dierengeluid; 43. vogel; 46. ruiker; 48. twist, onmin; 50. vuur; 51. heuvel aan zee; 52. gravure; 53. wig; 54. oprecht; 56. stip; 57. loflied; 58. jongere broer of zus; 60. pausennaam; 61. ree; 62. vervoermiddel; 64. overal; 65. putemmer; 66. bepaalde aarvormige bloeiwijze; 67. gesloten; 68. verbouw; 70. rivier (Jav.); 71. bruine waterverf; 73. venijn; 74. Heer (afk.); 75. vaste uitwerpselen, mest; 78. teugel; 79. paardenziekte; 81. been; 82. één der Ned. Antillen; 85. schil; 87. vismand; 88. echtgenoot; 89. klein damesvertrek; 91. dierentuin in Amsterdam; 94. sneeuwschaats; 96. eindstreep; 97. op de manier van; 98. gevangenis; 99. afvoerbuis; 101. vogeleigenschap; 104. lichamelijke kracht; 106. kuis, zedig; 108. vochtig; 109. hoge berg; 111. voordeel opleverend; 112. franse rivier; 113. steenafval; 114. naakt; 116. strook; 117. groot ongeluk; 120. muziekknoot; 121. ledig; 122. voetpunt (Arab.); 124. telwoord; 126. cowboyfeest; 128. smekend verzoek; 129. zuilengarg (Gr.); 130. evenzo; 132. deelbaar door twee; 133. afgespleten plat stukje hout; 135. mikpunt; 137. masker; 138. grote bijl; 139. deel van een boom; 140. stilstaand verkeer; 141. smeerbaas broodbeleg; 143. laboratorium; 114. fraaie kleding; 145. snaarinstrument; 146. rekening; 147. eet- en drinkpartij; 149. walkant, aanlegplaats; 151. het Oosten (Fr.); 154 reeds; 155. lijf; 158. familielid; 161. ijzel; 163. bladzijde (lat.); 165 grof, ruw; 167. waarmee een persoon wordt aangeduid; 168. gebroken graan; 169. inwendig orgaan; 171. houding; 173. kostuum; 174. fooi; 176. land in het Verre Oosten; 177. deel van het gebit; 178. insekteneter; 179. heel boos; 180. pleisterkalk; 181. roem; 182. hemellichaam; 183. kneedbaar mengsel; 184. buitenlijn.

VERTICAAL: 2. havik; 3. ruilmiddel; 4. dartel, levenslustig; 5. monddoekje; 6. zwarte plakkerige stof; 7. azijn; 8. strafwerktuig; 9. kledingstuk; 10. afsluiting van land door weersinvloeden; 11. hoofddeksel; 12. voorteken; 13. toiletgerei; 14. hechtkram, wondhaakje; 19. plezier; 21. ingewand van haring; 23. wondvocht; 27. sorteerinrichting; 32. Europeaan; 33. hevig; 34. eenheid (Fr); 35. honingdrank; 37. niet mooi; 39. bijzondere prestatie; 40. gemeen, laag; 41. zware paal in het water; 42. jong dier; 44. klein, smal water; 45. recht stuk van een vaart; 47. afgelopen; 49. karperachtige vis; 51. lef; 52. plaats in Gelderland; 54. groot soort hert; 55. strafwerktuig; 56. nachtlampje (Ind.); 57. kunstgoud; 59. groot verdriet; 61. dierenverblijf; 62. hoogste punt; 63. inwoner van Afrika; 66. scheepskamer; 67. bijna, haast; 69. dwingende voorwaarde; 71. zangstem; 72. woonboot; 74. plaats waar men thuis hoort; 76. rivier (Sp.); 77. walkant; 80. familielid; 81. genoeg (It.); 83. schoorsteenzwart; 84. bruto (afk.); 86. kandelaar; 89. drankgelegenheid; 90. vaartuig van eskimovrouwen; 91. bergweide; 92. tennisterm; 93. aantal losgegane steken; 95. Europeaan; 99. Japanse dienster; 100. kelner; 102. verbond; 103. springerig insekt; 105. de pauselijke regering; 106. water in Friesland; 107. oude vochtmaat; 109. niets uitgezonderd; 110. nachtgewaad; 112. strijkmes voor zalf; 113. zachte, koele wind; 114. aanbieding; 115. rookgerei; 118. kooplust; 119. dotterbloem; 121. balspel; 123. naaldboom; 125. halskraag; 126. oude Spaanse munt; 127. stoet; 129. voorgerecht; 131. boosheid; 134. lokspijs; 135. puntig plantendeel; 136. viseter; 140. kikvorsachtig dier; 141. muzieknoot; 142. diepte tussen twee bergen; 143. deel van het oor; 145. vleesgerecht; 147. bitter vocht; 148. vest (Fr.); 149. betaalplaats; 150. biljartstok; 152. toelage uit de staatskas aan niet regerende leden van een vorstelijk geslacht; 153. bedeesd; 156. gebouw voor feestelijkheden; 157. alstublieft; 159. lijst van drukfouten; 160. mislukking; 164. aanspreektitel (Eng.); 166. alcoholische drank; 168. loon; 169. lekkernij; 170. droogvloer; 172. graansoort; 173. wortel; 175. lichamelijk lijden; 176. vogel.

De goede inzending had er aldus uit moeten zien:

```
.DOLE.HUNKERING.HULS.
TULE.AAI.I.A.EIK.SINE
OPEEN.GEEN.BIER.LOKET
MEI.AVER.I.I.KAAI.EEM
A.NET.D.SNEES.F.KEU.A
AMEN..IDEE.STYF..ORKA
T..ISIS.S.T.O.EENS..L
.ARGOT.NATRALS.BEITS.
SLEMP.LAMA.VALS.KNAUW
.SLA.OER.I.O.IER.ELF.
A.I.B.VERLANGEN.P.R.A
SLEPER.D.L.T.R.INTYDS
T.KARATE..ECU.TUNIEK.I
EB.STAR..U.U..IDEM.PE
RAAT.PEPER.RECTO.FRIL
.KLOS.URN...RAG.NEON.
HEER.KROES.SABAK.LEEM
EN.ARRI..R.R..VIDI.RA
D.SLAAGS.IDO.GENIEP.G
EXPERT.I.L.W.E.DERRIF
N.R.S.HEILDRONK.F.E.R
MOE.ROS.[illegible].O.ION.HEL.
DIEET.ETEN.CASE.BETON
.STROP.AFGEMAT.GUNST.
K..SLAG.F.I.R.GALG..E
ECHT..LEEN.KOOK..SPYS
I.EED.U.NAPYN.A.ATE.O
WAN.AGIO.S.K.AVAL.TIP
ERGER.PRYS.DAME.EPODE
GEEN.RED.A.A.EER.REET
.SLAP.REVUEGIRL.VETE.
```

UIT HET grote aantal inzendingen van deze Amigoe- kruiswoordpuzzel van twee weken geleden is uiteindelijk als gelukkige winnaar(es) van de weekprijs van 25 gulden getrokken:

Y.E. Lopez
Hooiberg 51A
Aruba

De winnaar(es) kan zijn/haar prijs na identificatie afhalen op het kantoor van de Amigoe Aruba, Nassaustraat 110 (tijdens kantooruren).

Oplossingen moeten ingediend zijn vóór 23 november 1984 en duidelijk op de enveloppe vermelden:

KRUISWOORDPUZZEL. Curaçao - P.O.B. 577; Aruba - Nassaustraat 110 en Bonaire - Kaya Gobernador Debrot 154, t.n.v. de heer Hubert Linkels.

Ondanks waarschuwingen stees meer gerookt in VS

NEW YORK — Ondanks een nieuwe campagne van regeringswege tegen het roken van sigaretten, verwachten de Amerikaanse sigarettenfabrieken dit jaar een recordomzet, die in 1985 waarschijnlijk nog groter zal zijn.

Waarnemers van de ontwikkeling van de sigarettenindustrie in Wall Street in New York zijn van mening dat de nieuwe waarschuwingen omtrent de gezondheid die op pakjes moeten worden vermeld, 's lands naar schatting 55 miljoen rokers niet zullen afschrikken. Noch verminderen zij de vooruitzichten op 1985 — wanneer de nieuwe waarschuwingen ingaan — als het beste jaar voor de sigarettenmakers. „Het publiek weet sinds lang dat sigaretten niet bevorderlijk zijn voor de gezondheid", zegt Roy Burry, tabakspecialist van Kidder Peabody in Wall Street. „Niettemin is het roken intensiever geworden in vrijwel elk jaar sinds de tweede Wereldoorlog".

De Amerikaanse sigarettenmarkt, waarvan het Tobacco institute — overkoepelend orgaan van de branche —, de omzet in 1983 raamde op 600 miljard sigaretten of 28 miljard dollar, is nauwelijks door de anti- rookcampagnes geraakt. Het instituut heeft de nieuwe waarschuwing als "onnodig" afgewezen.

Op het huidige sigarettenpakje in Amerika staat dat de directeur- generaal voor de Volksgezondheid heeft bepaald dat het roken van sigaretten gevaarlijk is voor de gezondheid ("the surgeon general has determined that cigarette smoking is dangerous to your health"). De wet die president Reagan in oktober bekrachtigde met zijn handtekening, eist met ingang van het nieuw jaar strengere waarschuwingen. Om de drie maanden zullen de waarschuwingen die 50 procent groter zullen zijn, worden vervangen door een van de vier etiketten die op last van het congres op basis van routine gebruikt moeten worden. Die zullen waarschuwingen bevatten over longkanker, hartziekten, enfyseem en risico's voor de zwangerschap.

Het tabacco institute doet geen voorspellingen, maar waarnemers van de markt verwachten dat de nieuwe waarschuwingen minimaal effect zouden hebben. Zij wijzen erop dat in 1965, het jaar volgende op de dramatische bekendmaking van de directeur- generaal dat er verband bestaat tussen het roken van sigaretten en longkanker, het roken met maar 2 procent daalde. Tot het einde van 1982 steeg het verbruik jaarlijks, ondanks waarschuwende etiketten en verbod op adverteren per televisie.

De drie topfabrikanten van sigaretten in Amerika hebben zich in de laatste jaren ook in andere branches begeven, maar het grootste deel van hun winst komt nog uit tabak. Geen van de waarnemers in Wall Street verwachtte dat op de nieuwe waarschuwingen door hen gereageerd zou worden met advertentiecampagnes op grote schaal.